

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

АРХІТЕКТУРНИЙ

(факультет)

ТЕОРІЇ АРХІТЕКТУРИ І АРХІТЕКТУРНОГО ПРОЄКТУВАННЯ

(кафедра)

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО АТЕСТАЦІЙНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТР**

Архітектурні прийоми реновації культурно-мистецьких комплексів в контексті
післявоєнної відбудови

Виконав: студент(ка) 2 курсу, групи АБСм 22-3а

191 «Архітектура та містобудування»,

«Архітектура будівель і споруд»

(шифр і назва спеціальності, освітньо-наукової програми)

Провоторова Кирила Денисовича

(прізвище, ім'я та по батькові студента повністю)

Робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

(підпис, ініціали та прізвище
здобувача)

Відсоток плагіату не перевищує дозволену норму (20 %)

Київ 2024 р.

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
АРХІТЕКТУРНИЙ

(факультет)

ТЕОРІЇ АРХІТЕКТУРИ І АРХІТЕКТУРНОГО ПРОЄКТУВАННЯ

(кафедра)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ д. арх., проф. Г. Л. Ковальська

» _____ 2024 року

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО АТЕСТАЦІЙНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТР**

Архітектурні прийоми реновації культурно-мистецьких комплексів в контексті
післявоєнної відбудови

Виконав студент(ка) групи АБСм 22-3а

Провоторов Кирило Денисович

(*прізвище, ім'я та по батькові повністю*)

Спеціальність: 191 – Архітектура та

містобудування

ОНП: Архітектура будівель і споруд

Науковий керівник: Олійник О.П.

(*прізвище, ініціали*)

доктор архітектури, професор

(*науковий ступінь, вчене звання*)

Керівник проектної частини: Пекер А.Й.

(*прізвище, ініціали*)

доцент

(*науковий ступінь, вчене звання*)

Рецензент: Хараборська Ю.О.

(*прізвище, ініціали*)

кандидат архітектури, доцент

(*науковий ступінь, вчене звання*)

Київ 2024 р.

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

Факультет: **Архітектурний**

Кафедра: **теорії архітектури і архітектурного проєктування**

Освітній рівень: **другий**

Галузь знань: **19 – Архітектура та будівництво**

Спеціальність: **191 – Архітектура та містобудування**

Освітньо-наукова програма: **«Архітектура будівель і споруд»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан архітектурного факультету

_____ д.т.н., проф. О.В. Кащенко

« ____ » _____ 2024 року

**З А В Д А Н Н Я
ДО ВИКОНАННЯ АТЕСТАЦІЙНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА**

Провоторов Кирило Денисович

(прізвище, ім'я та по батькові студента)

1. Тема роботи «Архітектурні прийоми реновації культурно-мистецьких комплексів в контексті післявоєнної відбудови»

з

2. Керівник роботи

Т Олійник Олена Павлівна, доктор архітектури, професор

(прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

3. Строк подання студентом роботи до захисту 16.05.2024

4. Зміст пояснювальної записки за розділами:

Вступ. У вступі розкривається актуальність теми дослідження, обґрунтування вибору теми, мета та завдання дослідження, об'єкт та предмет дослідження, методологічна база, а також наукова новизна та практичне значення роботи.

Розділ 1. У першому розділі наукового дослідження проведено аналіз теоретичного та практичного досвіду реновації культурно-мистецьких центрів з урахуванням їхньої історії та особливостей. Розділ розпочинається з огляду теоретичних концепцій і підходів до реконструкції та модернізації архітектурних об'єктів, що мають культурне значення. Досліджуються ключові терміни, такі як "реновація", "адаптація", "реконструкція", а також основні принципи, які керують процесом відновлення культурно-мистецьких об'єктів.

Далі у розділі проводиться аналіз практичного досвіду реновації культурно-мистецьких центрів з усього світу. Розглядаються успішні та невдалий приклади

м

р

реконструкції, розкриваються фактори, що сприяли або заважали успішній реалізації проектів. Особлива увага приділяється історичним аспектам, які враховуються при виборі стратегії реновації, зокрема збереження архітектурних елементів, аутентичність матеріалів та дотримання стилістичної цілісності.

У підсумку розділу формулюються основні висновки щодо теоретичних та практичних аспектів реновації культурно-мистецьких центрів, що слугують базою для подальшого дослідження та розробки концепцій реноваційних проектів.

Розділ 2. У другому розділі розглядаються теоретичні засади формування культурно-мистецьких комплексів під час їх проектування. Першочергово, у розділі розглядається роль та значення культурно-мистецьких комплексів у формуванні сучасного міського середовища. Проаналізовано їхню важливість для розвитку культури, мистецтва, освіти та туризму.

Далі, розглядаються теоретичні концепції архітектурного проектування, такі як принципи композиції, ергономіки, естетики та екологічної стійкості. Вивчаються сучасні підходи до створення культурно-мистецьких просторів, які враховують потреби користувачів та адаптуються під вимоги сучасного суспільства.

Окрему увагу приділяють елементам дизайну та архітектурним рішенням, які сприяють створенню естетично привабливих та функціональних об'єктів. Аналізуються принципи просторового планування, вибір матеріалів та технологій будівництва.

Закінчується розділ узагальненням отриманих знань та висновками щодо теоретичних засад проектування культурно-мистецьких комплексів, які

в

Розділ 3. У третьому розділі проаналізовано особливості проектування культурно-мистецьких комплексів в контексті післявоєнної відбудови, на прикладі реконструкції ділянки будинку офіцерів флоту у місті Миколаїв.

Початковий аналіз включає в себе вивчення історії будівлі, її архітектурних особливостей та значення для культурної спадщини регіону. Досліджуються фактори, які вплинули на її стан після війни та потребує відновлення або

реставрації. Наступний етап включає аналіз сучасних тенденцій у реконструкції та реставрації історичних об'єктів, зокрема культурно-мистецьких комплексів. Далі розглядаються конкретні аспекти проектування ділянки будинку офіцерів флоту у м. Миколаїв. Вивчаються можливості реконструкції приміщень для нових культурних цілей, встановлення спеціалізованого обладнання та забезпечення безпеки та доступності для всіх відвідувачів.

Заключний етап розділу включає розробку концепції проекту реконструкції, яка враховує історичну цінність будівлі, потреби сучасного суспільства та вимоги до

ь

ш

у

культурно-мистецьких об'єктів. Представлено варіанти планування та архітектурного рішення, які сприяють створенню функціонального та привабливого простору для культурних заходів та подій.

Розділ 4. Цивільний захист. В розділі буде розглянуто небезпечні фактори і чинники, які можуть впливати на будівлю. Також як підсумок буде розроблено план сховища.

5. Графічний матеріал за розділами 1, 2 розділи – графічні схеми до наукової частини, 3 розділ – графічні схеми, ситуаційна схема, генеральний план, фасади, плани, розрізи, перспективні зображення об'єкта проектування.

Наповнення даного розділу визначає керівник роботи.

1. Календарний план виконання роботи:

Види робіт та їх зміст	Дата виконання
Розділ 1. Аналіз теоретичного та практичного досвіду реновації культурно-мистецьких центрів	
Розділ 2. Теоретичні засади формування культурно-мистецьких комплексів	
Розділ 3. Особливості проектування культурно-мистецьких комплексів в контексті післявоєнної відбудови на прикладі будинку офіцерів флоту в м. Миколаїв	
Розділ 4. Цивільний захист.	
Остаточне оформлення роботи	
Перевірка роботи на плагіат	
Попередній захист роботи на кафедрі	
Направлення роботи на рецензування	

2. Консультанти розділів атестаційної випускної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Перевірів	
		дата	підпис
Розділ 1.	Олійник О.П		
Розділ 2.	Олійник О.П		
Розділ 3.	Олійник О.П		
Розділ 4. ЦЗ			

7. Дата видачі завдання 10.09.2023

Зав. кафедри _____

проф. Ковальська Г.Л.

Науковий керівник; _____

проф. Олійник О.П.

Керівник пр. част. _____

Пекер А.Й.

С
Т
У
Д
Е
Н
Т

(прізвище та ініціали)

(прізвище та ініціали)

(прізвище та ініціали)

Провоторов К.Д.

РЕЗЮМЕ (summary) до атестаційної випускної роботи студента:		<i>Провоторов Кирило Денисович</i>	
Назва ЗВО	Київський національний університет будівництва і архітектури		
Тема	Архітектурні прийоми реновації культурно-мистецьких комплексів в контексті післявоєнної відбудови		
Освітній ступінь	Магістр за освітньо-науковою програмою навчання		
Факультет	Архітектурний		
Кафедра	Теорії архітектури і архітектурного проектування		
Спеціальність	191 Архітектура та містобудування		
Освітньо-наукова програма	Архітектура будівель і споруд		
Керівник	Олійник О.П. доктор архітектури, професор		
Обсяг роботи:	пояснювальна записка, стор.	розділів	креслень формату А1
	38	4	12
Розділ 1 Аналіз теоретичного та практичного досвіду реновації культурно-мистецьких центрів	<p>У першому розділі наукового дослідження проведено аналіз теоретичного та практичного досвіду реновації культурно-мистецьких центрів з урахуванням їхньої історії та особливостей. Розділ розпочинається з огляду теоретичних концепцій і підходів до реконструкції та модернізації архітектурних об'єктів, що мають культурне значення. Досліджуються ключові терміни, такі як "реновація", "адаптація", "реконструкція", а також основні принципи, які керують процесом відновлення культурно-мистецьких об'єктів.</p> <p>Далі у розділі проводиться аналіз практичного досвіду реновації культурно-мистецьких центрів з усього світу. Розглядаються успішні та невдалий приклади реконструкції, розкриваються фактори, що сприяли або заважали успішній реалізації проектів. Особлива увага приділяється історичним аспектам, які враховуються при виборі стратегії реновації, зокрема збереження архітектурних елементів, аутентичність матеріалів та дотримання стилістичної цілісності.</p> <p>У підсумку розділу формулюються основні висновки щодо теоретичних та практичних аспектів реновації культурно-мистецьких центрів, що слугують базою для подальшого дослідження та розробки концепцій реноваційних проектів.</p>		
Розділ 2 Теоретичні засади формування при проектуванні культурно-мистецьких комплексів	<p>У другому розділі розглядаються теоретичні засади формування культурно-мистецьких комплексів під час їх проектування. Починаючи з аналізу сучасних підходів до архітектурного проектування, розділ розкриває основні принципи, які визначають структуру та функціональність культурних об'єктів.</p>		

	<p>Першочергово, у розділі розглядається роль та значення культурно-мистецьких комплексів у формуванні сучасного міського середовища. Проаналізовано їхню важливість для розвитку культури, мистецтва, освіти та туризму.</p> <p>Далі, розглядаються теоретичні концепції архітектурного проектування, такі як принципи композиції, ергономіки, естетики та екологічної стійкості. Вивчаються сучасні підходи до створення культурно-мистецьких просторів, які враховують потреби користувачів та адаптуються під вимоги сучасного суспільства.</p> <p>Окрему увагу приділяють елементам дизайну та архітектурним рішенням, які сприяють створенню естетично привабливих та функціональних об'єктів. Аналізуються принципи просторового планування, вибір матеріалів та технологій будівництва.</p> <p>Закінчується розділ узагальненням отриманих знань та висновками щодо теоретичних засад проектування культурно-мистецьких комплексів, які визначають подальшу розробку концепцій та планів будівництва таких об'єктів.</p>
<p>Розділ 3 Особливості проектування культурно-мистецьких комплексів в контексті післявоєнної відбудови на прикладі ділянки будинку офіцерів флоту в м. Миколаїв</p>	<p>У третьому розділі проаналізовано особливості проектування культурно-мистецьких комплексів в контексті післявоєнної відбудови, на прикладі реконструкції ділянки будинку офіцерів флоту у місті Миколаїв.</p> <p>Початковий аналіз включає в себе вивчення історії будівлі, її архітектурних особливостей та значення для культурної спадщини регіону. Досліджуються фактори, які вплинули на її стан після війни та потребує відновлення або реставрації.</p> <p>Наступний етап включає аналіз сучасних тенденцій у реконструкції та реставрації історичних об'єктів, зокрема культурно-мистецьких комплексів. Досліджуються приклади успішних проектів, які вдало поєднують збереження історичних цінностей зі сучасними потребами та технологіями.</p> <p>Далі розглядаються конкретні аспекти проектування ділянки будинку офіцерів флоту у м. Миколаїв. Вивчаються можливості реконструкції приміщень для нових культурних цілей, встановлення спеціалізованого обладнання та забезпечення безпеки та доступності для всіх відвідувачів.</p> <p>Заключний етап розділу включає розробку концепції проекту реконструкції, яка враховує історичну цінність будівлі, потреби сучасного суспільства та вимоги до культурно-мистецьких об'єктів. Представлено варіанти планування та архітектурного рішення, які сприяють створенню функціонального та привабливого простору для культурних заходів та подій.</p>

Розділ 4. Цивільний захист	В розділі буде розглянуто небезпечні фактори і чинники, які можуть впливати на будівлю. Також як підсумок буде розроблено план сховища.
Висновки по роботі:	<p>У дослідженні архітектурних прийомів для реновації культурно-мистецьких комплексів у контексті післявоєнної відбудови виявлено ряд ключових аспектів, які впливають на формування нового образу та функціонального призначення таких об'єктів. Перш за все, виявлено важливість збереження історичних елементів та характеру об'єктів під час їхньої реновації. Це створює зв'язок із минулим та відображає культурну спадщину регіону, що є важливим для формування ідентичності та привабливості комплексу для відвідувачів. Другим ключовим аспектом є інтеграція сучасних архітектурних рішень та технологій у реноваційний процес. Це дозволяє покращити функціональність та забезпечити сучасний рівень комфорту для відвідувачів, а також збільшити ефективність використання простору. Третім важливим аспектом є уважне планування та організація простору в межах комплексу. Це включає в себе розміщення різноманітних функціональних зон, таких як виставкові зали, аудиторії, рекреаційні зони тощо, з урахуванням потреб відвідувачів та оптимального використання простору. Загальною метою реновації культурно-мистецьких комплексів у контексті післявоєнної відбудови є створення привабливих, функціональних та сучасних об'єктів, які слугують центрами культурного життя та сприяють розвитку місцевої спільноти. Правильне поєднання збереження історичної спадщини з інноваційними архітектурними рішеннями допомагає досягти цієї мети та створити унікальні та привабливі об'єкти культурно-мистецького призначення. Четвертим ключовим аспектом є забезпечення доступності та безпеки для всіх категорій відвідувачів, зокрема для людей з обмеженими можливостями. Це передбачає встановлення спеціальних зручностей, таких як пандуси, підйомні платформи, а також адаптивне освітлення та звукові сигнали для слабоворих. Забезпечення безпечних та</p>

	<p>комфортних умов для всіх відвідувачів є важливим аспектом в процесі реновації культурно-мистецьких комплексів. Крім того, важливим є ретельне планування послідовності простору в межах комплексу. Правильна організація зон, таких як приймальна, виставкові зали, рекреаційні та освітні зони, допомагає забезпечити зручний та ефективний рух відвідувачів через комплекс. Це сприяє створенню комфортного та функціонального середовища для проведення культурних заходів та взаємодії між відвідувачами. У підсумку, розробка та впровадження архітектурних прийомів у реновації культурно-мистецьких комплексів у контексті післявоєнної відбудови допомагає не лише зберегти історичну спадщину, а й створити сучасні та привабливі об'єкти, які відповідають потребам сучасного суспільства. Ретельне планування, інтеграція сучасних технологій та забезпечення доступності для всіх відвідувачів є ключовими принципами, які лежать в основі успішної реалізації реноваційних проектів у цій сфері.</p>
<p>Ключові слова: культурно-мистецькі комплекси, відбудова, Миколаїв, дом офіцерів флоту Keywords: cultural and artistic complexes, reconstruction, Mykolaiv, home of fleet officers</p>	

Укладач: _____ Провоторов К.Д. _____ / _____ /

Керівник: _____ Олійник О.П. _____ / _____ /

Керівник: _____ Пекер А.Й. _____ / _____ /

«13» травня 2024 р.

Anti-Plagiarism v-15.257

Максимальний збіг з одним документом ___%

Словники перевірки: en_US, ru_RU, ua_UA Помилки в документах: ___%

І Назва: Архітектурні прийоми реновації культурно- мистецьких комплексів в контексті післявоєнної відбудови	Документ		Сумарний збіг по Базі Даних	
	Символи	Лексеми	Символи	Лексеми
Д Автор: Провоторов Кирило Денисович а Керівники: Олійник О.П. В				

Відповідальний за перевірку Кантаурова Н.М.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	14
РОЗДІЛ 1. АНАЛІЗ ТЕОРЕТИЧНОГО ТА ПРАКТИЧНОГО ДОСВІДУ РЕНОВАЦІЇ КУЛЬТУРНО-МИСТОЦЬКИХ ЦЕНТРІВ.....	22
1.1. Теоретичні передумови дослідже1.1 мистецьких комплексів в контексті післявоєнної відбудови.....	22
1.2. Досвід проектування та реновації культурно-мистецьких комплексів (<i>вітчизняний, зарубіжний</i>).....	32
1.3. Фактори та умови, що впливають на проектування культурно- мистецьких комплексів.....	64
Висновки до розділу 1.....	66
РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРНО- МИСТЕЦЬКИХ КОМПЛЕКСІВ.....	68
2.1. Методика дослідження культурно-мистецьких комплексів.....	68
2.2. Принципи сталого розвитку в умовах реконструкції.....	76
2.3. Вплив сучасних архітектурних тенденцій на реконструкцію будівлі дому офіцерів флоту.....	86
2.4. Закономірності та прийоми в реконструкції культурно-мистецьких комплексів.....	91
Висновки до розділу 2.....	94
РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЕКТУВАННЯ КУЛЬТУРНО- МИСТЕЦЬКИХ КОМПЛЕКСІВ В КОНТЕКСТІ ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ НА ПРИКЛАДІ БУДИНКУ ОФІЦЕРІВ ФЛОТУ В М. МИКОЛАЇВ.....	96
3.1. Рішення генерального плану культурно-мистецького комплексу в місті Миколаїв по вулиці Артилерійська 7.....	96
3.2. Функціонально-планувальне рішення культурно-мистецького комплексу.....	100
3.3. Об'ємно-просторова композиція культурно-мистецького комплексу	

в місті Миколаїв.....	106
Висновки до розділу 3.....	114
РОЗДІЛ 4. ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ.....	116
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	131
ДОДАТКИ.....	133
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	134

Актуальність теми дипломного проекту.

Тема "Архітектурні прийоми реновації культурно-мистецьких комплексів в контексті післявоєнної відбудови" є актуальною з кількох причин:

Історичний контекст:

Післявоєнний період залишив значні руйнування в багатьох країнах, і багато культурних об'єктів та міських пейзажів потребують відновлення. Архітектурна реновація стає важливим завданням для відновлення історичної спадщини.

Культурна спадщина:

Культурно-мистецькі комплекси часто є ключовими частинами культурної спадщини. Збереження та реставрація цих об'єктів не лише відновлює минуле, але й зберігає ідентичність та культурний капітал.

Сучасні технології:

Завдяки новим технологіям та архітектурним підходам сьогодні можна використовувати більш ефективні та стали враховувати екологічні аспекти у реновації.

Міське планування:

Розвиток міст та міське планування вимагають ретельного підходу до реновації культурних комплексів, оскільки вони можуть впливати на архітектурний образ міста та комфорт проживання.

Туризм і економіка:

Культурні комплекси часто є туристичними атракціями. Їх реновація може сприяти розвитку туризму та стимулювати економіку регіону. [21]

Метою наукового дослідження є визначення архітектурних прийомів

реновації культурно-мистецьких комплексів в контексті післявоєнної відбудови.

Завданнями дослідження, які необхідно вирішити є:

1. Аналіз історії та стану об'єктів:
 - Вивчення історії культурно-мистецьких комплексів та їхніх архітектурних особливостей.
 - Оцінка поточного стану об'єктів, визначення рівня зносу та потреб у реставрації.
2. Вивчення сучасних архітектурних тенденцій у реновації:
 - Дослідження сучасних технологій та архітектурних прийомів, що використовуються при реновації культурних об'єктів.
3. Оцінка екологічних та сталих аспектів:
 - Вивчення можливостей використання сталих матеріалів та енергоефективних технологій у реновації.
 - Аналіз впливу реновації на навколишнє середовище.
4. Розробка архітектурних проектів:
 - Створення концептуальних та технічних архітектурних проектів для об'єктів реновації.
 - Урахування історичних та культурних особливостей у нових архітектурних рішеннях.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Європейська програма "Creative Europe": розробка архітектурних проектів для реставрації та реновації культурних об'єктів може відповідати стратегії "Creative Europe" з підтримки культурного сектору та збереження культурної спадщини.

Програма ООН "Стале розвиток (Sustainable Development Goals - SDGs)":

Робота може віддзеркалювати аспекти сталого розвитку, такі як використання екологічних матеріалів, енергоефективність та соціальна взаємодія з місцевою громадою.

Європейська програма "Horizon Europe":

Робота включає дослідження нових технологій та інновацій в архітектурній сфері, вона може бути пов'язана з підходами, розгляданими у рамках програми "Horizon Europe".

Міжнародна Рада зі Збереження Пам'яток (ICOMOS):

Розглядаючи аспекти реставрації та збереження культурної спадщини, важливо врахувати рекомендації та стандарти, встановлені ICOMOS.

Національні плани відновлення та розвитку:

Багато країн розробляють національні плани відновлення, зокрема в контексті післявоєнної відбудови. Дипломна робота може відповідати пріоритетам та завданням таких планів.

Глобальна ініціатива "Heritage for Peace and Reconciliation":

Якщо дипломна робота має за мету використання культурної спадщини для сприяння миру та примирення, вона може бути пов'язана з ініціативою "Heritage for Peace and Reconciliation".

David Lowenthal:

Робота "The Past is a Foreign Country" досліджує взаємодію із минулим та важливість культурної спадщини.

Jukka Jokilehto:

"A History of Architectural Conservation" є ключовим джерелом для розуміння історії та принципів консервації в архітектурі.

Randall Mason:

Робота "Conservation and the Sustainable Use of Historic Cities" розглядає питання сталості в реставрації міст.

Giovanni Carbonara:

Книга "Conservation of Cultural Heritage in Contemporary Research" досліджує актуальні теми у збереженні культурної спадщини.

Icomos (Міжнародна Рада зі Збереження Пам'яток):

В додаток до окремих авторів, документація та стандарти, розроблені ICOMOS, можуть бути корисними для дипломної магістерської роботи.

Статті та публікації в журналах:

"Journal of Cultural Heritage Management and Sustainable Development", "Journal of Architectural Conservation", та інші журнали можуть містити актуальні наукові статті.

Локальні експерти та організації:

Обрана тема розглядається та розкривається в документах:

Хартія атенська (1964):

Заснована Міжнародною Радою музеїв (ICOM) та прийнята у 1964 році, ця хартія визначає основні принципи та норми в галузі музейної діяльності, включаючи збереження та реставрацію.

Хартія Венеціанської Комісії (1964):

Цей документ, прийнятий Міжнародною Радою зі Збереження Пам'яток (ICOMOS), містить основні принципи та рекомендації з збереження культурної спадщини та архітектурної реставрації.

Стандарти та Рекомендації ICOMOS для реставрації збережених ансамблів та історичних міських пейзажів (2011):

Цей документ надає орієнтири для реставрації архітектурних комплексів та історичних міських пейзажів.

Хартія Управління та Відновлення Історичних Місць та Міст (Хартія Василіїв, 1975):

Розроблена у партнерстві з UNESCO, ця хартія визначає принципи та підходи до управління та відновлення історичних місць.

Загальні Принципи для Культурної Політики в Європі (2007):

Розроблені Радою Європи, ці принципи надають загальний огляд

підходів до розвитку культурної політики, включаючи збереження культурної спадщини.

Європейський Кодекс "Спадщина для Майбутнього" (2017):

Розроблений Спільною Робочою Групою з Культурної Спадщини Європейської Комісії та Ради Європи, цей документ визначає принципи та дії для збереження культурної спадщини в Європі.

Українські нормативи та документи, з якими може простежуватись зв'язок роботи

- Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»
- Постанова Верховної Ради України «Про Концепцію сталого розвитку населених пунктів» від 24.12.1999 № 1359-XIV
- Національна доповідь «Глобальні цілі сталого розвитку: Україна-2030»
- Нормативні документи, що регламентують норми проектування житлових територій в Україні:
 - Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 29, ст.315).

Нормативні документи, що регламентують норми проектування житлових територій в Україні:

- ДБН Б.2.2-12:2019 “Планування і забудова територій”.
- ДБН В.2.2-15:2019 “Житлові будинки. Основні положення”.
- ДБН Б.2.2-5:2011 “Благоустрій територій”.
- ДБН В.2.6-33:2008 “Конструкції зовнішніх стін із фасадною теплоізоляцією. Вимоги до проектування, улаштування та експлуатації”.
- ДБН В.2.6-220:2017 “Покриття будівель і споруд”.
- ДБН В.2.2-9:2018 “Громадські будинки та споруди. Основні положення”.

Об’єкт: культурно-мистецькі комплекси.

Предмет: архітектурні прийоми реновації культурно-мистецьких

комплексів.

Методи дослідження:

У дипломній роботі використані наступні методи наукових досліджень:

1. Архівне дослідження:

Аналіз історичних документів, старих фотографій, малюнків та будь-яких доступних архівних матеріалів, що стосуються об'єктів реновації.

2. Територіальний аналіз:

Вивчення місцевого контексту, географії та відносин між культурно-мистецькими комплексами та оточуючим середовищем.

3. Архітектурний аналіз:

Детальне вивчення архітектурної структури та стану будівель, включаючи оцінку рівня зносу, стилістичних особливостей та технічних аспектів.

4. Екологічний аналіз:

Вивчення впливу реновації на навколишнє середовище та розробка екологічно сталих рішень.

5. Соціокультурний аналіз:

Здійснення соціологічних досліджень та інтерв'ю з місцевою громадою для визначення їхніх потреб, думок та впливу.

6. Аналіз бюджету та ресурсів:

Визначення фінансових та людських ресурсів, необхідних для реалізації проекту реновації.

7. Експертне опитування:

Залучення експертів у галузі архітектури, консервації, екології та інших відповідних областей для отримання кваліфікованих оцінок та рекомендацій.

8. Геометричне моделювання та візуалізація:

Створення тривимірних моделей та візуалізацій для кращого розуміння та показу можливих архітектурних рішень. [23]

Наукова новизна одержаних результатів

1. Розробка нового інтегрованого підходу до архітектурної реновації, який враховує не лише архітектурні аспекти, але і культурні, екологічні, соціокультурні та економічні вимоги.

2. Розробка нових методів, що спрямовані на забезпечення сталого розвитку у реновації культурних об'єктів, включаючи використання екологічно чистих матеріалів та енергоефективних технологій.

3. Впровадження сучасних технологій, таких як геометричне моделювання, віртуальна реальність чи інші інноваційні методи, для поліпшення якості та ефективності реноваційних процесів.

4. Підходи, що враховують унікальні культурні та соціальні контексти реновації, і розробка методологій для взаємодії з місцевою громадою та зацікавленими стейкхолдерами.

5. Розробка ефективних методів відновлення, які забезпечують якісне відновлення та збереження архітектурної спадщини при мінімальному впливі на історичні структури.

6. Розробка практичних моделей та рекомендацій, які можна застосовувати для конкретних проектів архітектурної реновації. [11]

Практичне значення одержаних результатів.

Розробка нових методів та підходів до архітектурної реновації може сприяти збереженню та відновленню цінних культурно-мистецьких об'єктів, допомагаючи зберегти історичну спадщину для майбутніх поколінь.

Результати можуть допомогти розробити ефективні стратегії сталого розвитку у сфері реновації, що сприяє збереженню ресурсів та зменшенню негативного впливу на довкілля.

Інтеграція сучасних технологій у процес реновації може полегшити та поліпшити якість робіт, забезпечуючи високоточність та ефективність у використанні ресурсів. [3,12]

Розробка практичних моделей та рекомендацій може бути використана в подальших архітектурних проектах реновації, які мають подібний контекст або характеристики.

Структура і обсяг роботи. Робота складається з: вступу, чотирьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, додатку та списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1. АНАЛІЗ ТЕОРЕТИЧНОГО ТА ПРАКТИЧНОГО ДОСВІДУ РЕНОВАЦІЇ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКИХ ЦЕНТРІВ

1.1. Теоретичні передумови дослідження реновації культурно-мистецьких комплексів у контексті післявоєнної відбудови

Історія архітектурної реновації:

Розгляд етапів розвитку архітектурної реновації на прикладі відновлення історичних міст і архітектурних ансамблів після війни.

Аналіз прийомів та стратегій відновлення культурних об'єктів і їх адаптації до нових потреб.

Теорії реставрації та консервації:

Огляд ключових концепцій реставрації та консервації, враховуючи принципи збереження аутентичності та відновлення первинності.

Сучасні тенденції в архітектурі:

Вивчення сучасних підходів та інновацій у реновації мистецько-культурних комплексів, таких як використання сучасних матеріалів та технологій.

Екологічна сталість:

Розгляд використання екологічних та енергоефективних підходів у реновації для забезпечення сталого розвитку та зменшення впливу на довкілля.

Методології архітектурного дослідження:

Огляд методів дослідження архітектурних об'єктів, включаючи архівне дослідження, геометричне моделювання, архітектурний аналіз та візуалізацію.

Стан вивченості проблеми

Історичний погляд на архітектурну реновацію:

Визначено ключові періоди та етапи в історії реновації мистецько-культурних комплексів, починаючи від післявоєнних років до сучасності.

Післявоєнний період:

Європа: Після Другої світової війни велика частина Європи потребувала відновлення. Багато історичних об'єктів та мистецьких комплексів були пошкоджені або зруйновані під час війни. Проекти відновлення стали важливим елементом архітектурної діяльності, де використовувалися традиційні методи та нові техніки. [2,9]

Ренесанс реставрації:

19 століття: У 19 столітті в Європі розвинулася ідея реставрації як процесу відновлення старовинних об'єктів з використанням автентичних матеріалів та методів. Це був період визнання історичної цінності та унікальності мистецьких об'єктів. [23]

Модерністські течії:

20 століття (перша половина): У першій половині 20 століття виникли модерністські течії, які часто виступали проти традиційного методу реставрації. Це період, коли архітектори почали розглядати нові ідеї та стилі в області відновлення мистецько-культурних комплексів.

Інтернаціоналізація концепцій:

20 століття (друга половина): З другою половиною 20 століття зросла міжнародна співпраця у сфері архітектурної реновації. Концепції стали більш універсальними, і використання історичних об'єктів у міжнародному контексті стало нормою. [6]

Сучасні тенденції:

21 століття: У сучасному світі архітектурна реновація мистецько-культурних комплексів зазнала значних змін. Використання сучасних технологій, новаторських дизайнерських рішень та акцент на сталому розвитку стали важливими чинниками у відновленні історичних споруд.

Теорії та концепції відновлення:

Аналіз основних теоретичних підходів до реставрації та консервації, враховуючи роботи вчених, які внесли значний вклад у формування сучасних концепцій.

Ідеологія аутентичності:

Основний підхід: Ця теорія базується на ідеї відтворення об'єкта в його "оригінальному" стані, іноді з використанням традиційних матеріалів та технологій.

Представники: Цільс, Бранді, Рушмор.

Еволюційна консервація:

Основний підхід: Акцент робиться на природному процесі старіння об'єкта та його взаємодії з навколишнім середовищем. Відновлення вважається поступовим еволюційним процесом. [5]

Представники: Мюш, Маззареллі, Тішнер.

Функціональна адаптація:

Основний підхід: Спрямована на адаптацію історичного об'єкта до нових функціональних вимог. Реставрація пов'язана з практичністю та актуальністю.

Представники: Бранді, Таргетті.

Сучасна технологічна реставрація:

Основний підхід: Застосування сучасних технологій для відновлення та збереження історичних об'єктів. Інновації у матеріалах та методах.

Теорія сталого розвитку:

Основний підхід: Покладається на принципи сталого розвитку при відновленні об'єктів, враховуючи екологічні та енергетичні аспекти.

Представники: Феллер, Корселлі.

Теорія взаємодії з громадськістю:

Основний підхід: Залучення громадськості у процес відновлення для врахування потреб та думок споживачів культурно-мистецьких об'єктів.

Представники: Лавассер, Киршенблат.

Сучасні тенденції в архітектурній реновації:

Розгляд інноваційних архітектурних прийомів, таких як використання нових матеріалів, сучасних технологій та дизайнерських підходів у процесі реновації.

Використання Нових Матеріалів:

Підходи: Застосування нових технологічних матеріалів, таких як "розумні" матеріали, які можуть адаптуватися до змінних умов, та екологічно чисті композити. [12]

Приклади: Графен, "розумні" скла, архітектурний бетон нового покоління.

Інтеграція Технологій У Будівлі:

Підходи: Використання інтерактивних технологій та "розумних" систем для покращення функціональності та взаємодії з відвідувачами.

Приклади: Віртуальна реальність у виставкових просторах, інтерактивні фасади, системи "розумних" відвідувачів.

Синергія Зі Сучасним Мистецтвом:

Підходи: Інтеграція сучасних мистецьких виразів у структури та фасади реновованих об'єктів.

Приклади: Стріт-арт на стінах будівель, інсталяції, інтерактивне освітлення.

Енергоефективність та Екологічні Рішення:

Підходи: Використання енергоефективних технологій, відновлюваних джерел енергії та зелених рішень для зменшення екологічного відбитку.

Приклади: Зелені дахи, сонячні панелі, ефективна система опалення та кондиціонування.

Адаптація Просторів До Сучасних Функцій:

Підходи: Зміна функціонального призначення історичних будівель для адаптації до сучасних потреб.

Приклади: Трансформація історичних заводських приміщень у сучасні технологічні центри, ресторація театрів у сучасні мультимедійні простори.

Цифрова Моделювання та Візуалізація:

Підходи: Використання передових програм для архітектурного моделювання та віртуалізації для покращення дизайну та сприяння взаєморозумінню між замовниками та архітекторами.

Приклади: 3D-моделювання, віртуальні тури.

Глобальний вимір реновації:

Розгляд міжнародних стандартів та глобальних принципів, які враховуються у реновації мистецько-культурних комплексів.

ЮНЕСКО та Всесвітня Спадщина:

Міжнародні Документи: Аналіз стандартів, встановлених ЮНЕСКО для збереження світової спадщини, зокрема Хартії охорони архітектурної спадщини та управління її зонами.

Міжнародні Конференції та Угоди:

Принципи та Зобов'язання: Розгляд участі країн у міжнародних конференціях та підписаних угодах, таких як Вашингтонська конвенція 1965 року про захист світової та національної культурної спадщини.

Європейська Хартія збереження архітектурної спадщини:

Стандарти та Принципи: Розгляд принципів, закладених у Європейській Хартії, що визначає стандарти збереження та реставрації архітектурної спадщини. [5]

Міжнародні Проекти та Фонди:

Досвід та Рекомендації: Вивчення проектів та діяльності міжнародних фондів, таких як Міжнародний Союз охорони природи (IUCN) та Фонд Світової спадщини для збереження культурної спадщини.

Звіти та Огляди Світового Співтовариства:

Сучасні Тенденції: Дослідження та огляди сучасних глобальних тенденцій у сфері архітектурної реновації та збереження культурної спадщини.

Співпраця Країн на Міжнародному Рівні:

Порівняльний Аналіз: Вивчення кращих практик та досвіду країн у реалізації проектів реновації та збереження мистецько-культурних комплексів.

Адаптація Глобальних Принципів до Локальних Умов:

Урахування Специфіки: Розгляд того, як глобальні принципи враховують місцеві особливості та умови для кращого впровадження.

Практичні аспекти реновації:

Аналіз конкретних проектів реновації мистецько-культурних об'єктів для визначення успішних прийомів та вивчення практичних випробувань.

Практичні аспекти реновації мистецько-культурних об'єктів є важливим компонентом дослідження, оскільки вони надають можливість вивчати конкретні проекти та здобути практичний досвід для подальшого вдосконалення підходів у цій області. Нижче розглянуті ключові аспекти цього дослідження:

Вибір Ключових Проектів для Аналізу:

Критерії: Визначення конкретних мистецько-культурних об'єктів для детального аналізу на основі їхньої значущості, впливу та результатів реновації. [26]

Аналіз Архітектурних та Художніх Рішень:

Ідентифікація Прийомів: Розгляд архітектурних, дизайнерських та художніх рішень, використаних у процесі реновації, зокрема їхня відповідність контексту та сучасні тенденції.

Співпраця із Спільнотою та Громадськістю:

Вплив на Середовище та Історичний Контекст:

Соціокультурні Виміри: Аналіз впливу реноваційних проектів на місцеве середовище, збереження історичного контексту та соціокультурні аспекти.

Використання Технологій та Інновацій:

Сучасні Технології: Вивчення використання новітніх технологій та інновацій у процесі реновації, включаючи використання віртуальної реальності, архітектурного моделювання тощо.

Екологічні та Сталі Рішення:

Спрямування на Сталість: Аналіз використання екологічно чистих технологій та сталих матеріалів у реноваційних проектах.

Моніторинг та Оцінка Успішності:

Етап Після Реалізації: Вивчення результатів після введення в експлуатацію, моніторинг ефективності та взаємодії з користувачами.

Екологічна сталість та енергоефективність:

Зосередження на практичних дослідженнях, спрямованих на використання екологічних підходів у реновації та забезпечення енергоефективності об'єктів. [11,27]

Екологічна сталість та енергоефективність у реновації мистецько-культурних об'єктів представляють важливий вимір, оскільки дозволяють не лише зберігати культурну спадщину, а й мінімізувати вплив на навколишнє середовище. Нижче розглянуті ключові аспекти цієї теми:

Енергоефективні Технології та Рішення:

Теплова Модернізація: Дослідження ефективних методів теплової ізоляції та модернізації систем опалення для зменшення енергоспоживання.

Використання Відновлювальних Джерел Енергії:

Сонячні та Вітряні Електростанції: Аналіз можливостей використання сонячних та вітряних електростанцій для забезпечення об'єктів енергією.

Матеріали та Технології з Низьким Впливом на Довкілля:

Екологічні Матеріали: Дослідження використання матеріалів з низьким впливом на довкілля, які підходять для реновації історичних споруд.

Екологічні Системи Управління Будівлею:

Сучасні Системи Управління: Розгляд систем управління будівлею, які сприяють енергоефективності та забезпечують екологічну сталість.

Водозбереження та Обробка Відходів:

Технології Водозбереження: Вивчення можливостей використання систем водозбереження та методів обробки відходів у реноваційних проектах.

Моніторинг та Оцінка Екологічного Впливу:

Системи Моніторингу: Впровадження систем моніторингу, які дозволяють відстежувати екологічний вплив об'єктів та вчасно реагувати на можливі проблеми. [12,13]

Освітлення та Енергозберігаючі Технології:

LED-Освітлення та Інші Технології: Дослідження використання LED-освітлення та інших енергозберігаючих технологій для забезпечення освітлення об'єктів.

Екологічні Нормативи та Сертифікація:

LEED та Інші Сертифікати: Розгляд вимог та отримання екологічних сертифікатів, таких як LEED, для підтвердження

Аналіз ринкового попиту:

Вивчення попиту на реноваційні проекти, ринкових тенденцій та взаємозв'язку між соціально-економічними аспектами та архітектурним відновленням.

Аналіз Ринкових Тенденцій:

Популярні Типи Об'єктів: Вивчення популярних типів мистецько-культурних об'єктів, які є об'єктами реновації та визначення їхнього попиту.

Взаємозв'язок із Соціально-Економічними Аспектами:

Вплив Економічної Ситуації: Аналіз впливу економічної ситуації на ринок реновації мистецько-культурних об'єктів.

Сегментація Ринку:

Цільові Групи Клієнтів: Визначення цільових груп клієнтів, які проявляють особливий інтерес до реноваційних проектів. [24,27]

Потреби та Очікування Замовників:

Аналіз Потреб: Вивчення потреб та очікувань різних замовників у сфері реновації мистецько-культурних об'єктів.

Соціокультурний Аналіз:

Вплив Культурного Контексту: Аналіз взаємозв'язку між реновацією об'єктів та соціокультурним контекстом.

Попит на Інновації:

Використання Сучасних Технологій: Визначення рівня попиту на інноваційні архітектурні та технічні рішення у реноваційних проектах.

Локальні Особливості:

Регіональні Різноманіття: Розгляд локальних особливостей та різниці у попиті на різних ринках.

Професійний Підхід та Ресурси:

Попит на Фахівців: Визначення попиту на професійних фахівців та ресурси, необхідні для успішної реалізації реноваційних проектів.

Естетичні Та Функціональні Вимоги:

Вплив Естетики: Аналіз вимог замовників до естетичних та функціональних характеристик реновованих об'єктів.

Маркетинг та Комунікація:

Ефективні Маркетингові Стратегії: Розгляд ефективних стратегій маркетингу та комунікації для збільшення попиту на реноваційні проекти.

Вплив технологій:

Розгляд технологічних інновацій та їх впливу на архітектурні рішення у реновації. [8,16]

Віртуальна Реальність (VR) та Розширена Реальність (AR):

Віртуальні Тури: Використання VR для створення віртуальних турів навколо об'єктів перед реальною реновацією для кращого розуміння вигляду та потенційних змін.

AR для Визначення Історичних Шарів: Використання AR для накладання історичних фотографій та інформації на реальні об'єкти для демонстрації змін з часом.

Геометричне Моделювання та 3D-Друку:

Точні Моделі: Використання геометричного моделювання для створення точних тривимірних моделей об'єктів перед початком робіт.

3D-Друк для Відновлення Деталей: Використання 3D-друку для відтворення втрачених чи пошкоджених деталей.

Інтерактивні Додатки та Мультимедійні Інсталяції:

Мультимедійні Експозиції: Впровадження інтерактивних мультимедійних елементів у ренововані об'єкти для залучення відвідувачів та надання додаткового контексту.

Мобільні Додатки для Самостійного Огляду: Розробка мобільних додатків, які надають користувачам можливість досліджувати об'єкти самостійно та отримувати інформацію "на льоту".[21]

Енергоефективні Технології:

Енергоефективне Освітлення та Опалення: Використання новітніх технологій для створення енергоефективних систем освітлення та опалення в реновованих об'єктах.

Інтеграція Зелених Технологій: Застосування технологій, спрямованих на збереження енергії та використання відновлювальних джерел енергії.

Інтернет Речей (IoT):

Моніторинг та Управління: Застосування IoT для моніторингу стану об'єктів та віддаленого управління системами безпеки, опалення, та інших аспектів.

Інформаційні Системи та Біг Дата:

Збір та Аналіз Даних: Використання інформаційних систем для збору та аналізу даних щодо використання та ефективності реноваційних рішень.

Сенсорні Технології:

Забезпечення Безпеки: Використання сенсорів для моніторингу стану та безпеки об'єктів, що реконструюються.

1.2. Досвід проектування та реновації культурно-мистецьких комплексів (вітчизняний, зарубіжний)

Варшава. Місто, яке збудував народ

Ігноруючи узгоджені умови капітуляції, Гітлер віддає розпорядження нацистським військам стерти столицю Польщі з лиця землі... І ось, через 80 років, ми знову запитуємо: «Чи можливе продовження життя міста після його повного знищення? Чи слід залишити руїни як нагадування нащадкам про нові «загони спалювання та руйнування?». У середині минулого століття такою пам'яткою могла стати Варшава. Але вона обрала інший шлях.

За часів Другої світової війни з усіх європейських столиць, мабуть, найбільше постраждала Варшава. Відновлення польської столиці стало першою в історії спробою повної реконструкції не лише найцінніших архітектурних пам'яток, а й цілісного історичного ядра міста. [24]

Варшаву не знищили миттєво. Її руйнація відбувалася поетапно. Перших утрат місто зазнало в 1939 році, коли був здійснений перший наліт німецької авіації. Із цього моменту аж до здачі міста ворогові бомбардування повторюватимуться щодня. Із початком облоги Варшави горять Королівський замок, кафедральний собор, будівля філармонії та велика кількість житлових будинків. 25 вересня столицю атакують одразу 400 літаків: на місто скинуто 562 тонни фугасних і 72 тонни запалювальних бомб. Через порушене

водопостачання під час пожеж безліч вулиць згорають повністю, по всій протяжності. [29]

Коли німецькі війська входять до столиці, забудову зруйновано вже на 12%. Далі ситуація лише погіршується: винищення мирних жителів, створення Варшавського гетто та масові жертви. Усе населення «єврейського кварталу» поступово вивозиться до таборів смерті, старих та інвалідів окупанти позбавляються одразу.

Рис.1.2.1 Оборона Варшави, вересень 1939 року

У лютому 1940 року Гітлерові поданий план Варшави як «нового німецького міста», після чого починається планомірне знищення польської столиці. За задумами проєктувальників, на правому березі Вісли тепер мають розміщуватися трудові табори для кількох сотень тисяч поляків. Історичній забудові в новому генплані місця не знайшлося: її планували повністю знищити, за винятком визнаного німцями типово своїм Старого міста. [4]

Будинки підривають за чітко розписаною схемою. Особлива увага приділяється архітектурним пам'яткам, спеціальний опис яких склали

німецькі мистецтвознавці. За тією самою схемою винищуються музейні колекції, бібліотеки й архіви, малу частку яких дивом удалося врятувати. За ланцюжком зникає й типова забудова. (Рис.1.2.1)

Так само методично німці руйнують міську інфраструктуру: електричні та водопровідні станції, кабельну мережу й навіть озеленення вулиць. До 1944 після Варшавського повстання райони Старого міста, Повіслє, Середмістя, Волі, де йшли активні бої, майже повністю зруйновані, а територія колишнього Варшавського гетто стерта з лиця землі.

1945 року, за оцінками фахівців, Варшава була зруйнована на 84%, причому промислова інфраструктура та визначні пам'ятки — на 90%, а житлові будинки — на 72%. Із 25,5 тисяч будівель, що існували в 1939 році, трохи менше половини зруйновано повністю, близько чотирьох тисяч об'єктів — частково. Щодо пам'яток архітектури, то з 957 одиниць 782 зазнали повного знищення, 141 — часткового й лише 34 — уціліли. [26]

Рис. 1.2.2 Парад 1-ї армії Війська Польського на вулиці
Маршалковській 19 січня 1945 року

Руйнування забудови було розподілене не рівномірно. Якщо лівобережна Варшава є гігантським звалищем щебеню (20 млн кубометрів), то в правобережній спостерігалися пошкодження різного ступеня тяжкості. Тут переважно постраждали будинки району Прага та фонова забудова периферії. Великих утрат зазнав міський центр, де переважали старі будинки з дерев'яними перекриттями. (Рис. 1.2.2)

Після пожежі від таких будівель залишалися лише несучі конструкції, що час від часу обвалювалися під вагою обгорілих останків. Завдяки ж міцній конструктивній основі будівель сучасних районів (Жолібож, Мокотув і частково Охота) частина житлового фонду мала шанс на відновлення.

Настільки ж плачевним був стан міської інфраструктури. Безповоротно знищені всі мости, 98,5% вуличних ліхтарів, 85% трамвайних ліній, 90% промислових підприємств і 70% кабельних мереж. (Рис. 1.2.3)

17 січня 1945 року радянські та польські війська вступають на територію, де колись стояла Варшава. На той момент влада ПНР серйозно замислювалася над тим, щоб перенести державну столицю в Лодзь, а Варшаву залишити недоторканою, щоб цей жахливий «місячний» ландшафт служив наступним поколінням антивоєнною пам'яткою. Пустельний і безлюдний, він був би наочною сторінкою історії, що нагадує про велику трагедію. [28]

Рис. 1.2.3 Вулиця Бугай Старого міста Варшави, 1945 рік

Але столицю вирішили відбудувати, відновити з нуля. Третього лютого 1945 року Державна рада ухвалила резолюцію про реконструкцію Варшави. Головною причиною цього були амбіції Сталіна, який бажав заручитися польською підтримкою в подальшому розподілі території Німеччини. Але ентузіазм, із яким поляки взялися за справу, не був заснований лише на радянській комуністичній пропаганді. Бажання повернути собі місто, яке жорстоко відібрали, а потім знищили, походило від самих городян. Змучені холодом і голодом люди, які втратили своїх близьких і домівки, почали масово стікатися до Варшави. [23]

Рис. 1.2.4 Щебінь із колишнього гетто використовували для виробництва нової цегли та будівництва сучасних кварталів

Важко повірити, але єдиним джерелом фінансування реконструкції Варшави були добровільні пожертвування жителів, які збирав Громадський фонд відновлення столиці (*Spółeczny Fundusz Odbudowy Stolicy*), що діяв із 1945 до 1965 року. Пожертви надходили з усієї країни. З різних регіонів Польщі приїжджали робітники, багато хто працював добровільно. Ті, хто не був професіоналом, розчищали вулиці від завалів і сміття. Незважаючи на морози, процес було запущено.

Щебінь із колишнього гетто використовували для виробництва нової цегли та будівництва сучасних кварталів. (Рис. 1.2.4) Коли щебеню стало не вистачати, його привозили із сусідніх зруйнованих міст. На початковому етапі проводили інвентаризацію втрат, розміщували інформаційні таблички на руїнах найцінніших будівель, ремонтували найменш постраждалі будинки, насамперед у Жолібожі та Мокотуві. Планова акція з розчищення центральних

міських артерій розгортається на території Маршалковської вулиці, Краківського передмістя та Нового Швята. [18]

“Потрібно дуже любити місто, щоб відновлювати його ціною власного дихання”, – Леопольд Тірманд

Рис. 1.2.5 До 1944 року після Варшавського повстання райони Старого міста, Повіслє, Середмістя, Волі були майже повністю зруйновані

Ми часто чуємо вираз «Варшаву побудував народ». Так і є. Варшав'яни, які залишилися в місті, жили серед уламків, де нерідко знаходили вбитих. (Рис. 1.2.5) Мешканці швидше скидалися на прозорі тіні зі згаслими, сповненими страху очима. Повітря в місті було настільки забруднене, що хмари пилу фактично душили городян. [14,26]

Польський письменник Леопольд Тірманд із цього приводу сказав: «Один філософ підрахував, що кожен варшав'янин вдихає чотири цеглини на рік. Потрібно дуже любити місто, щоб відновлювати його ціною власного дихання. Ймовірно, саме тому з руїн і уламків Варшава знову повстала старою Варшавою, вічною Варшавою... Варшав'яни по цеглинці повернули її до життя, наповнюючи власним гарячим диханням».

Рис. 1.2.6 Площа Спасителя — кругла зіркоподібна площа в центрі Варшави, розташована на осі вулиці Маршалковської. Фото: Roman Kwiatkowski

Любителі історії vs модернізатори

Аж до 1952 року в Бюро відновлення столиці продовжувався конфлікт між двома таборами. Перший захищав історичну архітектурну спадщину. Його лідером був професор Ян Захватович. (Рис. 1.2.6) Фракцію «модернізаторів», які підтримували абсолютно новий вигляд Варшави, представляли Роман Петровський і його заступник Юзеф Сігалін. Очевидно, що такий поділ відображав політичні настрої архітекторів. [9]

Комуністично орієнтовані Петровський і Сігалін відстоювали проєкт, який передбачав повне знищення старої Варшави на догоду новому зразковому соціалістичному місту. Цей план означав руйнування довоєнної забудови та націоналізацію земель. Ідеї ж Захватовича розгорталися довкола повної реконструкції пам'яток. Нове місто мало стати копією колишньої Варшави. Цей масштабний проєкт був згодом прийнятий, але значно урізаний. І лише завдяки наполегливості фахівців, усієї професійної команди величезну частину Старого міста та Королівського тракту все-таки було відтворено.

Рис. 1.2.7 Варшавський королівський замок був відновлений із 1971 по 1988 рік. Фото: Marcin Białek

Етапи відновлення

У період з 1945 по 1949 роки в будівництві міста переважав принцип «форма слідує за функцією». У 1946 році в основу нового генплану було

покладено концепцію «Варшавський міський комплекс», згідно з якою райони Варшави відповідали певним функціональним зонам. Рис. (1.2.7) Так, у районі річки Вісла передбачалося розміщення адміністративних будівель і палаців культури.

Центр Варшави призначався для ділових і торгових кварталів, а житлові масиви будувалися на периферії міста. Поєднувати нові архітектурні ансамблі мали великі транспортні артерії. Так, будівництво траси W-Z вважається визначним досягненням інженерної думки, насамперед завдяки тунелю під Замковою площею. Для візуальної єдності правого та лівого берегів пропонувалося розмістити висотні домінанти, що не затуляли собою вид на Старе місто. [2,13]

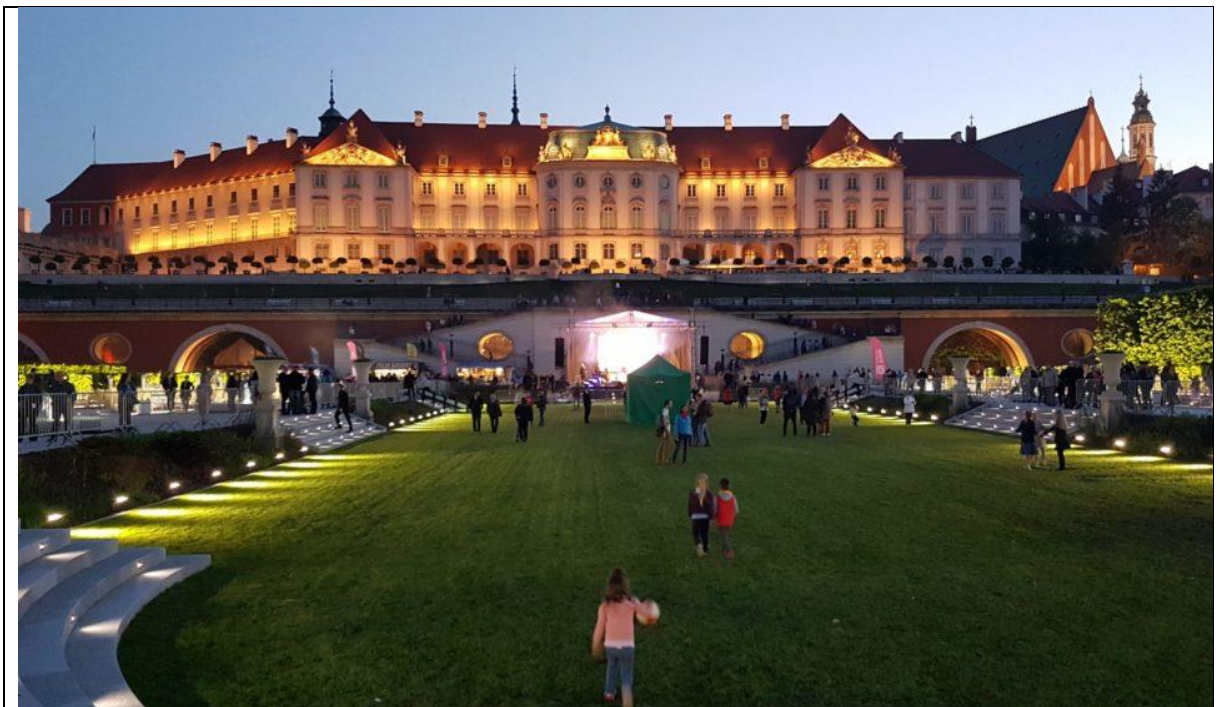

Рис. 1.2.8 Мультимедійний парк фонтанів у Варшаві. Фото:

Unsplash

Перевагами цього проєкту були: розвиток міста у східно-західному напрямку, збереження історичного скелета вулиць, фокус на житловій

забудові та розвиток інфраструктури для неї. Проте більшість фахівців схилилася до того, що місто не витримає суворого функціонального зонування.

Паралельно з новим будівництвом будинків і доріг відновлюється колишня стара забудова та інфраструктура. Рис. 1.2.8 Насамперед — мости та будівлі культурних установ. 1946 року відкривається Театр Польський. Триває спонтанне відновлення десятків будинків силами їхніх колишніх власників — зокрема, на вулицях Нови Швят, Хмельна, Брацька та Маршалковська. Остання поступово перетворюється на торговий центр, магазини та лавки займають перші поверхи погорілих і розібраних будівель, а вулична торгівля з рук відходить у минуле. [3,9]

“Все це нібито мало воскрешати традиції народного мистецтва, а насправді служило реплікацією совкових шаблонів”, – Ярослав Зелінський

Однак багато споруд, які ще можна було б відновити, піддаються демонтажу. Одна з причин — дефіцит якісної цегли серед тисяч тонн сміття, яке вивозиться чи переробляється. Друга, як говорилося раніше, — соціалістична ідея відмови від «творінь бездушного капіталізму», архітектури епохи XIX–XX століть.

1950 року затверджений шестирічний план відновлення Варшави. Тоді в архітектурі та мистецтві починає насаджуватися доктрина соцреалізму. У книзі «Варшава: загибель і відродження» Ярослав Зелінський пише: «Її [сталінської доктрини] проєктне втілення — ідея перетворити центр Варшави на подобу античного форуму, що надмірно розрісся, з надмірними просторовими рішеннями й чужими сформованому вигляду міста архітектурними формами. Все це нібито мало воскрешати традиції народного мистецтва, а насправді служило реплікацією совкових шаблонів».

Рис. 1.2.9 Будівництво Палацу культури та науки у Варшаві завершилося в 1955 році. Фото: Unsplash

Одним зі знакових об'єктів соціалістичної архітектури є Палац культури та науки, будівництво якого завершилося в 1955 році. Рис. 1.2.9 Цей велетень підпорядкував собі систему вулиць у центрі Варшави і вплинув на знесення багатьох будівель, що вибивалися із загального ансамблю. Інший типовий соціалістичний прийом — панельне будівництво.

Старе місто відбудовували за пам'яттю, а також за малюнками, ілюстраціями, фотографіями. Варшава справила враження не лише масштабом виконаних робіт, а й точністю, з якою місто було відновлене. До уваги брали найдрібніші деталі. Особливе значення для повернення будівлям первісного вигляду мали знамениті пейзажі італійського художника Джованні Антоніо Канала (Каналетто), а також роботи його співвітчизника та колеги Бернардо Беллотто. [7]

Для перших олівцевих ескізів Беллотто користувався камерою-обскурою, тому точність була дещо спотворена. Однак це все одно дозволило максимально наблизити відтворений образ міста до оригіналу. І хоча багато

предметів мистецтва, що зафіксували історію Польщі, були знищені нацистами з метою «онімечування» держави, роботам Беллотто пощастило більше. Після бомбардування 1939 року співробітники журналу Burlington Magazine писали про свій страх за картини італійського художника, проте всі 22 полотна пережили війну. Із 1984 року вони виставляються в залі Каналетто Королівського замку.

Відновити деякі оригінальні фрагменти будівель Старого міста вдалося завдяки використанню уламків будівель, що залишилися. Під час реконструкції використовувалися всі вцілілі фрагменти фасадів, дрібні архітектурні деталі, а також елементи інтер'єрів.

Незважаючи на руйнування під час війни та повоєнну реконструкцію, багато історичних вулиць, будівель і церков були відтворені в їхньому первісному вигляді. У 1980 році історичне Старе місто Варшави було внесене до списку спадщини ЮНЕСКО.

Проект відновлення Варшави дійсно можна назвати феноменом в історії. Якщо ідея відновити та закріпити чільну позицію столиці була мотивацією політичної влади, то втілення цієї ідеї в життя більшою мірою лягло на плечі простих городян, які голими руками відбудовували своє місто з нуля. Це приклад людського подвигу та істинного патріотизму, як би це пафосно не звучало. [27]

У формуванні образу післявоєнної Варшави брали участь дві протилежні за філософією групи фахівців: захисники архітектурної спадщини й прихильники зразкового соціалістичного міста. Компроміс між двома цими концепціями дозволив, з одного боку, зберегти цінні історичні будівлі, а з іншого — швидкими темпами створити комфорт для мешканців столиці.

Рис. 1.2.10 Загальний вид. Фото: WXCA

Реконструкція Саксонського палацу у Варшаві, архітектурне бюро WXCA

В рамках сьогодення слід відзначити та дослідити проект, виконаний архітектурною студією WXCA, реконструкції Саксонського палацу у варшаві, пам'ятці, що була збудована до другої світової війни в контексті конкурсу організованого польським міністерством культури та національної спадщини в кооперації з асоціацією польських архітекторів, завдання якого було створити концепт відновлення монументу, що відповідав би стилю неокласицизму 1939 р. Рис. 1.2.10

Рис. 1.2.11 Вид могили невідомого солдата та таунхаусу . Фото:
WXCA

Концепція архітектурного бюро WXCA передбачає збереження зовнішніх пропорцій всього комплексу, тектоніку фасаду та використання традиційних будівельних матеріалів. Проект також акцентує на збереженні оригінальних декоративних елементів. Оскільки центральна частина колонади між двома крилами все ще має свої оригінальні елементи, відновлені будівлі будуть чітко відокремлені від оригіналу. Рис. 1.2.11 Концепція проекту також враховує складну динаміку історії пам'ятника, розуміючи архітектуру як форму нарративу, а не повернення до певного моменту в часі. У цій перспективі реконструкція спрямована на створення діалогу між пам'яттю місця та сучасністю. [16]

Рис. 1.2.12 Інтер'єр. Фото: WXSA

Рис. 1.2.13 Експозиція в історичній зоні. Фото: WXSA

Проект також передбачає адаптацію внутрішнього простору для забезпечення сучасних функцій, щоб комплекс міг створити додаткову соціальну та міську цінність. Рис. 1.2.12 Планування внутрішніх дворів, спочатку призначених для службових приміщень, тепер переосмислюється для створення мережі громадських просторів, причому кожен двір отримує сучасний архітектурний вираз, який виходить з пропорцій та геометрії

історичних форм. Рис. 1.2.13 З'єднуючи внутрішні приміщення та двір з площею та парком, весь комплекс буде доповнювати Саксонську ось, відкриваючи цю історичну область місту та його мешканцям. [4]

Рис. 1.2.14 Реконструкція Брюльського Палацу. Фото: WХСА

Як висновок, даний проект є зразковим прикладом підходу до проектів реновації та, враховуючи соціальний контекст, надавати нові сенси середовищу. Рис. 1.2.14

Антверпенський портовий будинок, Zaha Hadid Architects

Рис. 1.2.15 Головний вид. Фото: Zaha Hadid Architects

Новий портовий будинок у місті Антверпен використовує та реконструює занедбаний пожежний будинок, перетворюючи його на нове центральне місце для порту - об'єднуючи 500 співробітників порту, які раніше працювали в різних будівлях по всьому місту. Антверпен з 12 км причалів - другий за величиною морський порт в Європі, обслуговує 15 000 морських судів та 60 000 внутрішніх барж щороку. [7]

Дизайн архітекторів Заха Хадід враховує детальне історичне дослідження та ретельний аналіз як самого місця, так і існуючої будівлі. Рис. 1.2.15 Працюючи з компанією Origin, провідними консультантами зі збереження та реставрації історичних пам'яток, аналіз історії та спадщини місця є основою дизайну, який, по-перше, підкреслює північно-південну ось

місця паралельно до Каттендейкдок, з'єднуючи центр міста з портом. За друге, через його розташування, оточене водою, всі чотири фасади будівлі розглядаються як рівноцінні, без головної фасади.

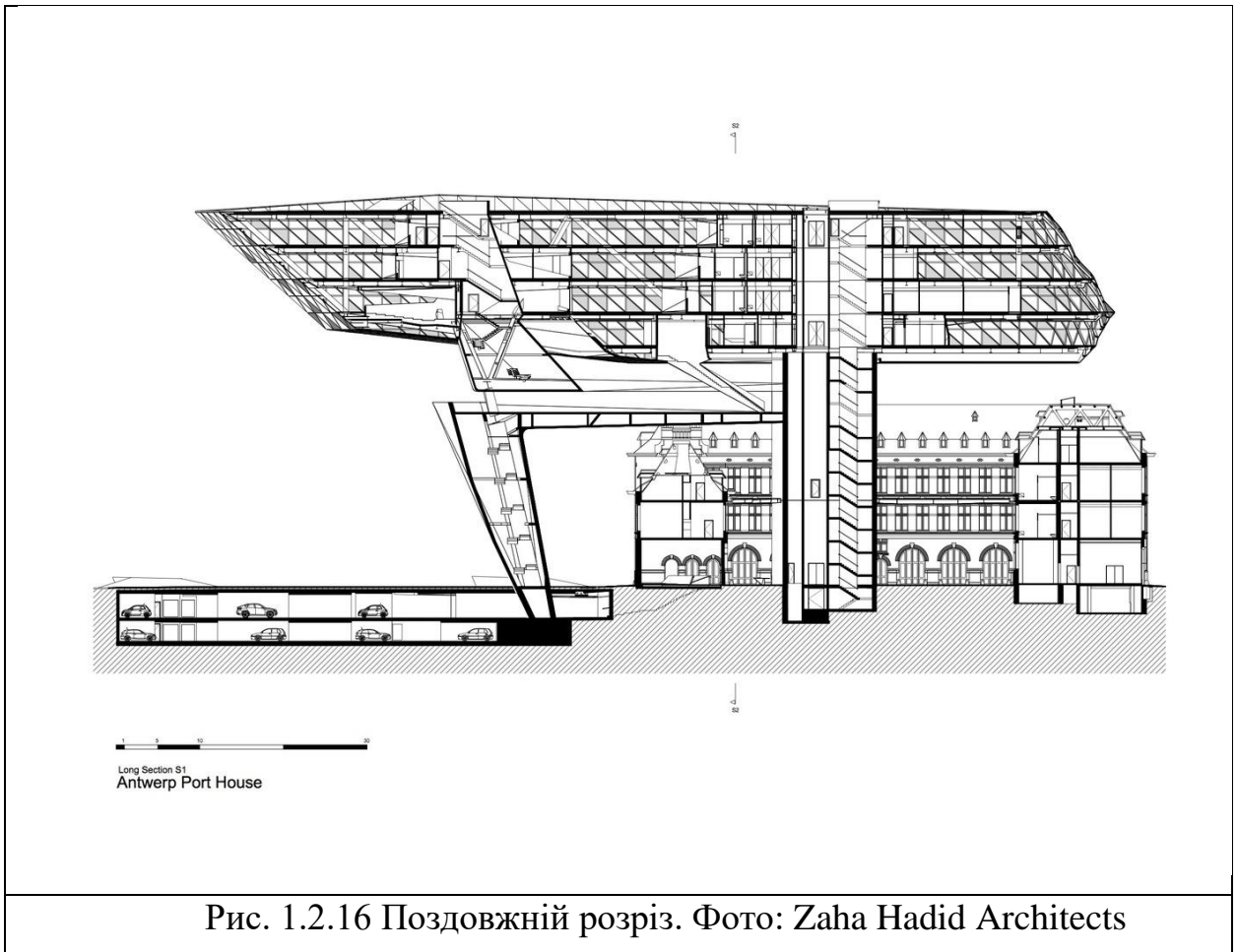
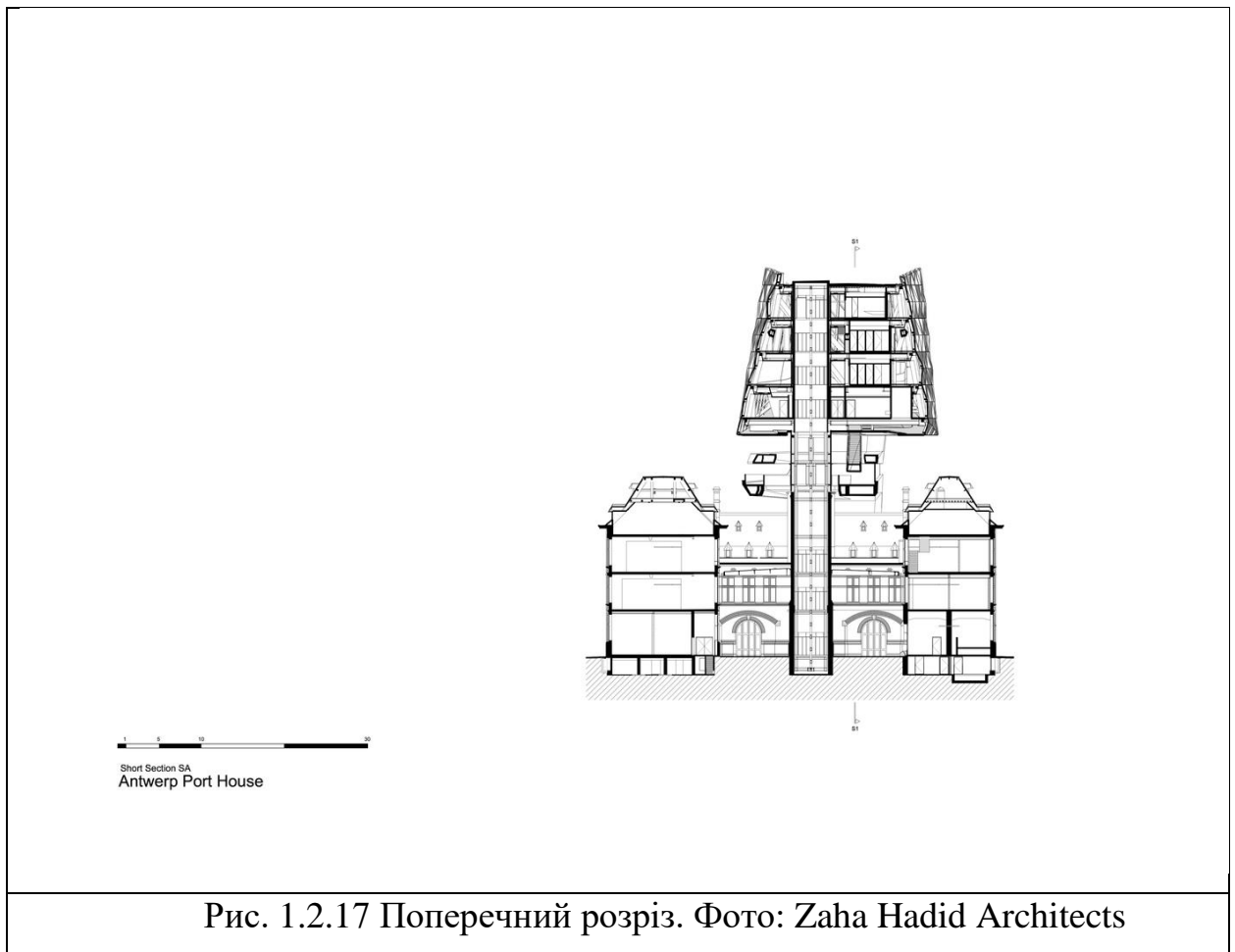
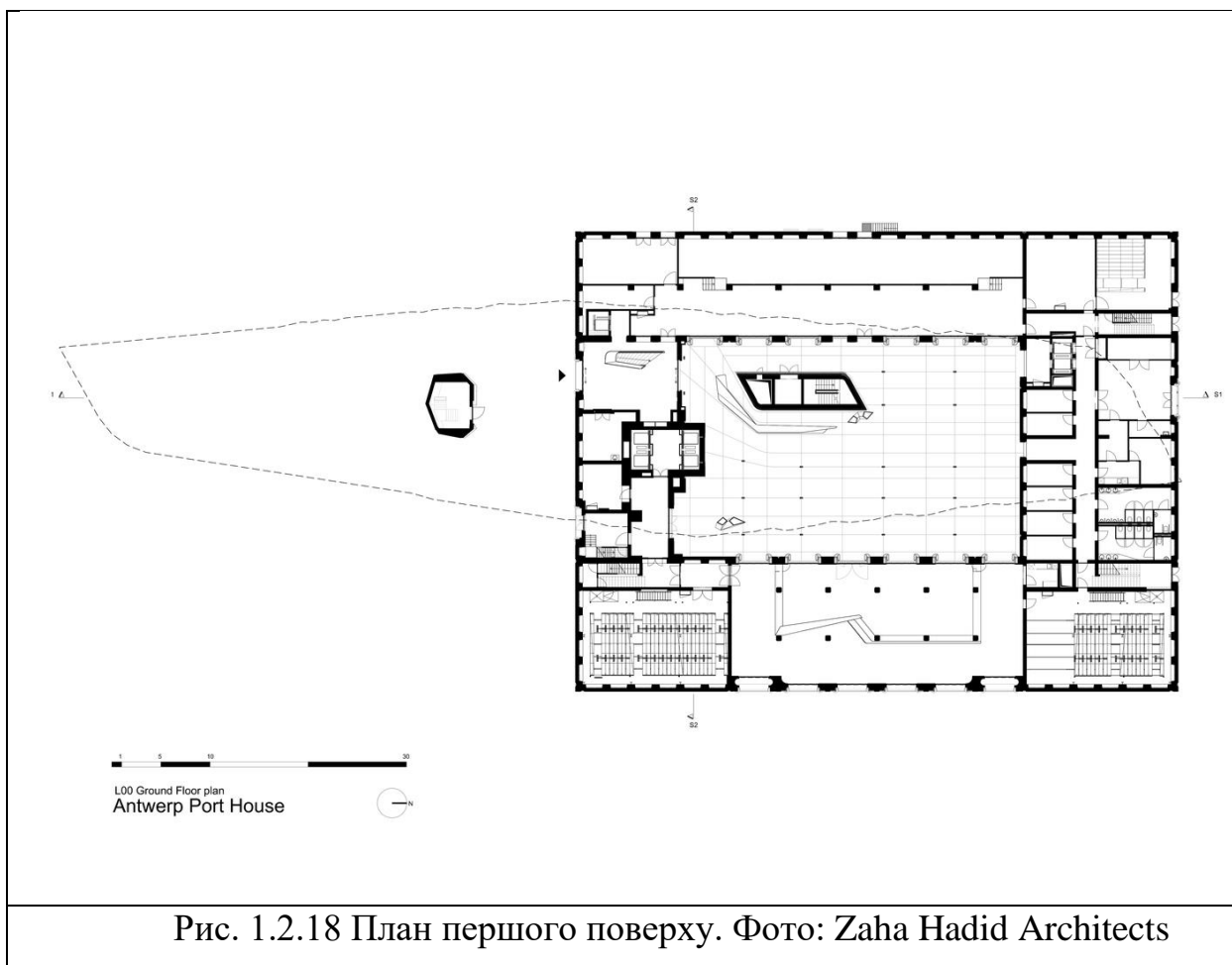

Рис. 1.2.16 Поздовжній розріз. Фото: Zaha Hadid Architects

Фасад набуває хвилястості завдяки плоским фасетам на півдні, які поступово переходять у тривимірність на північ. Це сприйняття прозорого обсягу, вирізаного для створення сяючого зовнішнього вигляду нової будівлі, переосмислює титул Антверпена як міста діамантів. Рис. 1.2.16 Нове розширення виглядає як ретельно вирізана форма, яка змінює свій вигляд зі зміною інтенсивності денного світла. Подібно до хвиль на поверхні води у порту, навколо якого розташована нова будівля, фасад відображає змінювані умови освітлення. [5,12]

Дизайн Заха Хадіда - це підняте розширення, а не сусідній об'єм, який би приховав принаймні одну з існуючих фасадів. Аналіз старого пожежного депо також підкреслив роль його первісно задуманої вежі - величного, вражаючого елемента ганзейського дизайну пожежної станції. Рис. 1.2.17 Ці три ключові принципи визначають композицію нового і старого: новий об'єм, який "плаває" над старою будівлею, поважаючи кожен зі старих фасадів і завершуючи вертикальність нереалізованої вежі оригінального дизайну.

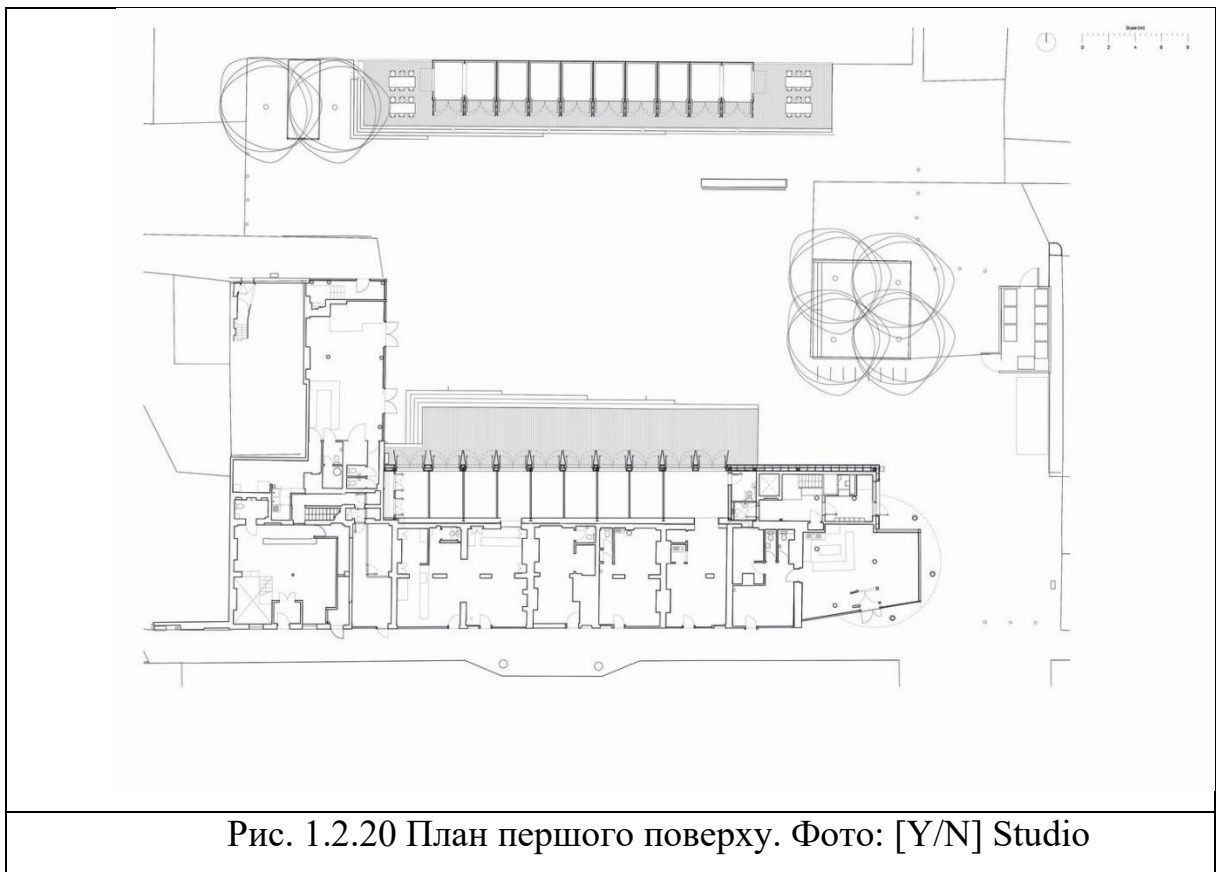

Завод Бредбері, Студія [Y/N]

Bradbury Works у площі Гіллетт у Далстоні відновив свою роботу для нових і повертаючихся орендарів. Рис. 1.2.18 У новій будівлі проведено ремонт 600 кв. м існуючого доступного робочого простору, замінено десять міні-роздрібних одиниць і надано майже 500 кв. м додаткового робочого простору у двоповерховому розширенні. Рис. 1.2.19 Bradbury Works - це наступний крок у розвитку одного з найунікальніших та спільноторієнтованих громадських просторів у столиці. [18]

Цей проект має на меті зберегти найкращі характеристики існуючої будівлі, включаючи її орендарів, а також надати додаткові гнучкі простори, щоб задовольнити потреби різних видів бізнесу. Рис. 1.2.20 Направлені в бік площі, нові торгові кіоски площею 10 м² мають повністю відкривається скляні фасади, які додатково захищені профільованими металевими воротами для забезпечення безпеки та приватності, але можуть трансформувати окремі простори яскравою зовнішньою рекламою при відкритті.

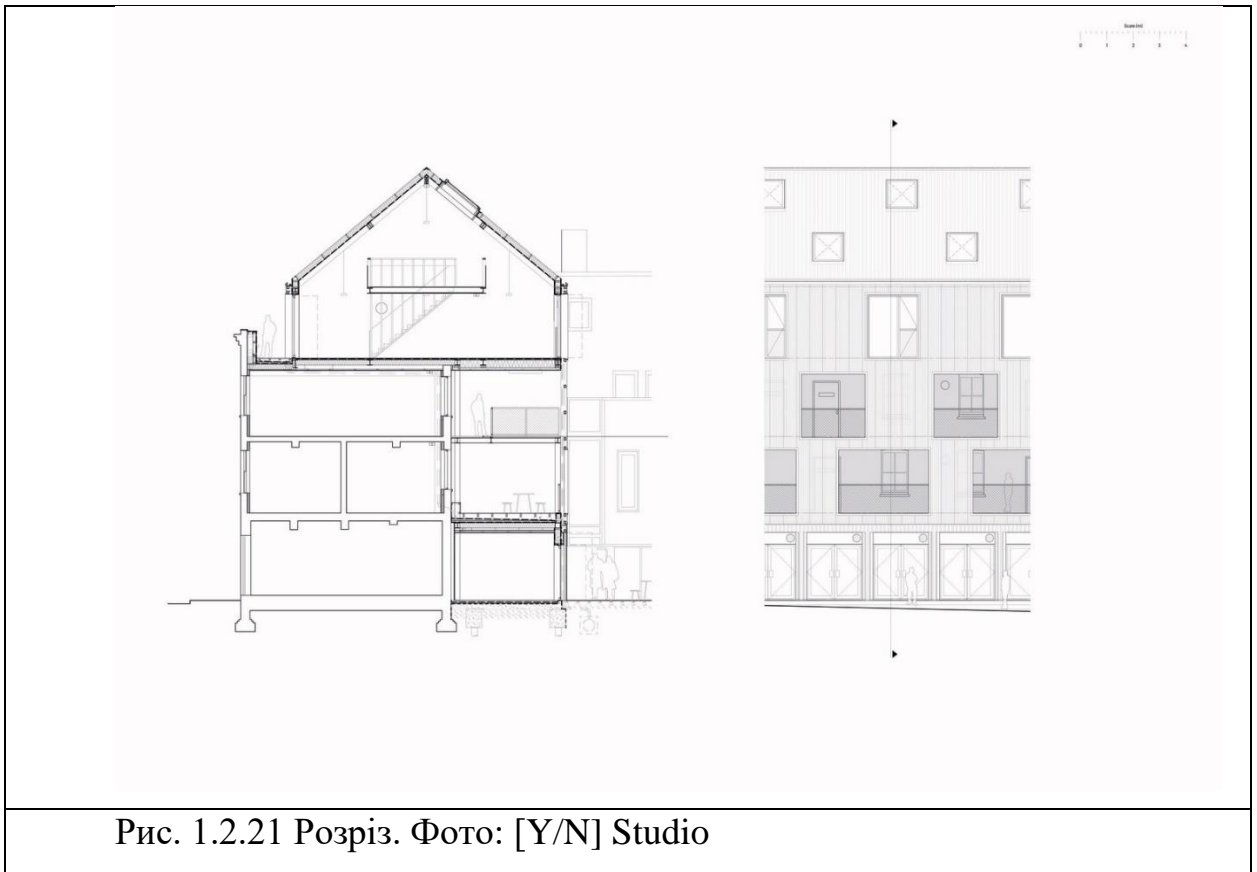

Рис. 1.2.21 Розріз. Фото: [Y/N] Studio

Збережена, відремонтована та відновлена оригінальна кам'яна структура існуючого вікторіанського терасного будинку, що надає малі та середні робочі приміщення площею від 10 до 36 кв. м, зберігаючи існуючі магазини, бари та ресторани, які виходять на вулицю Бредбері. Критий зовнішній терасований простір на два поверхи надає доступ до верхніх одиниць. Рис. 1.2.21 Столи для пікніків, вічнозелені папороті та підйомні рослини призначені для стимулювання орендарів об'єднуватися у всі сезони та збільшення взаємодії з площею.

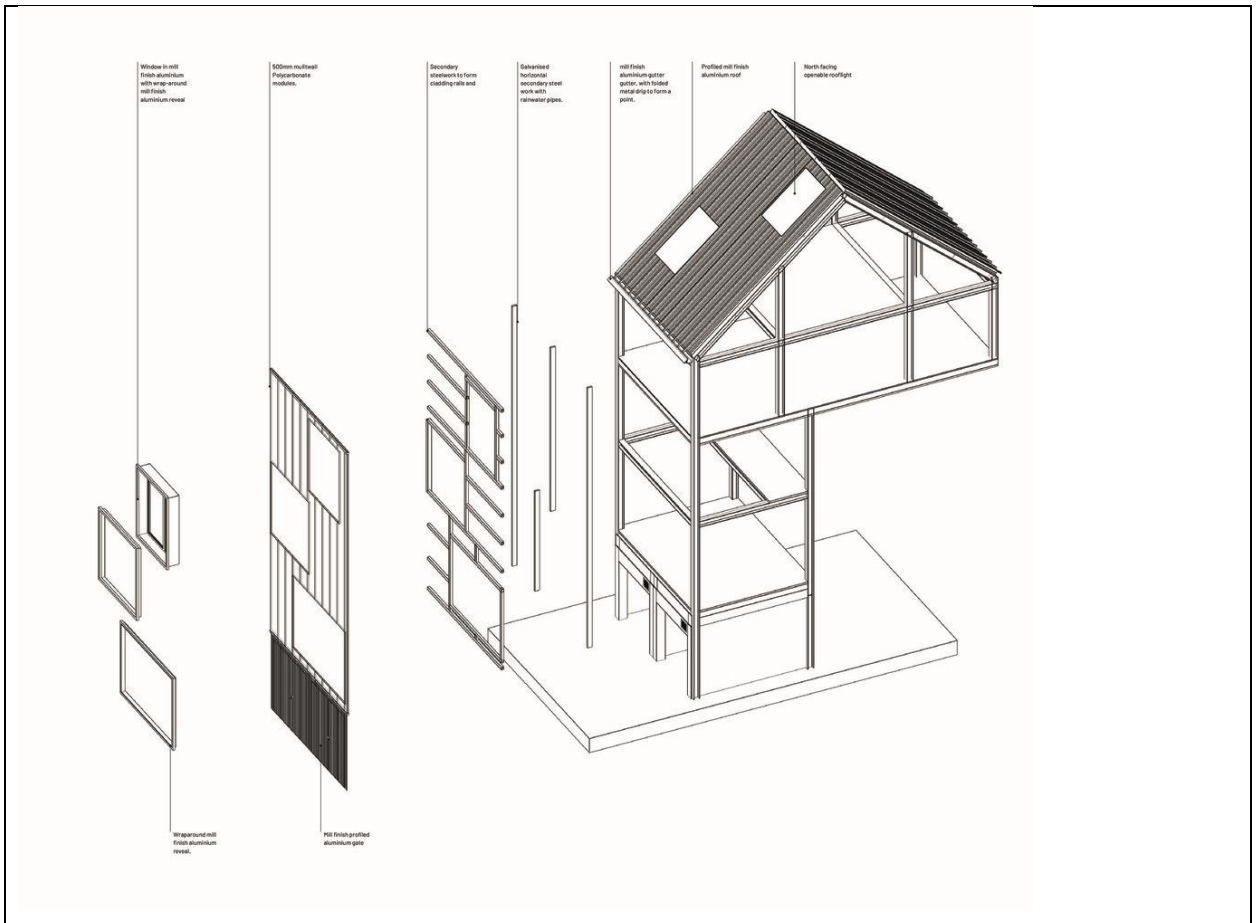

Рис. 1.2.22 Конструктивне рішення оздоблення фасаду. Фото: [Y/N] Studio

Реновація будівлі Еспелос, Díaz y Díaz Arquitectos

Рис. 1.2.23 Екстер'єр. Фото: Díaz y Díaz Arquitectos

У співпраці з архітектурним бюро MIBA Architects проводиться перша фаза внутрішньої реставрації та переорганізації адміністративного комплексу Сан-Каetano, фокусуючись на реконструкції та оновленні оболонки для покращення енергоефективності лівого заднього корпусу, колишньої будівлі "Еспельос".

Рис. 1.2.24 Екстер'єр. Фото: Díaz y Díaz Arquitectos

Існуюча будівля, побудована в 1985 році, має іншу конфігурацію та типологію порівняно з оригінальними спорудами. Рис. 1.2.24 Об'єм складається з двох відмінних секцій: нижньої (партер і перший поверх) з трапецевидним планом та верхньої (другий, третій і четвертий поверхи), яка виступає понад нижньою, маючи прямокутний план.

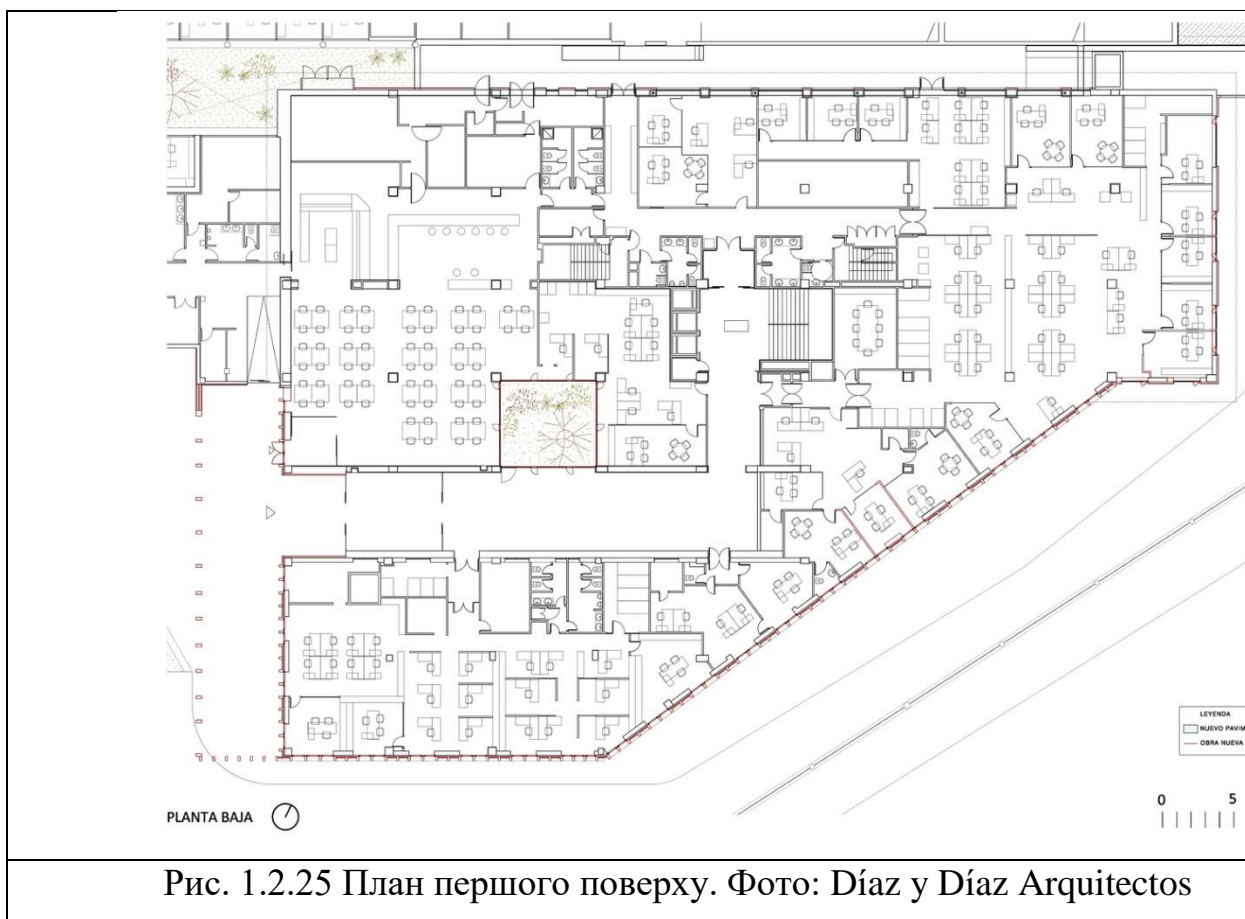
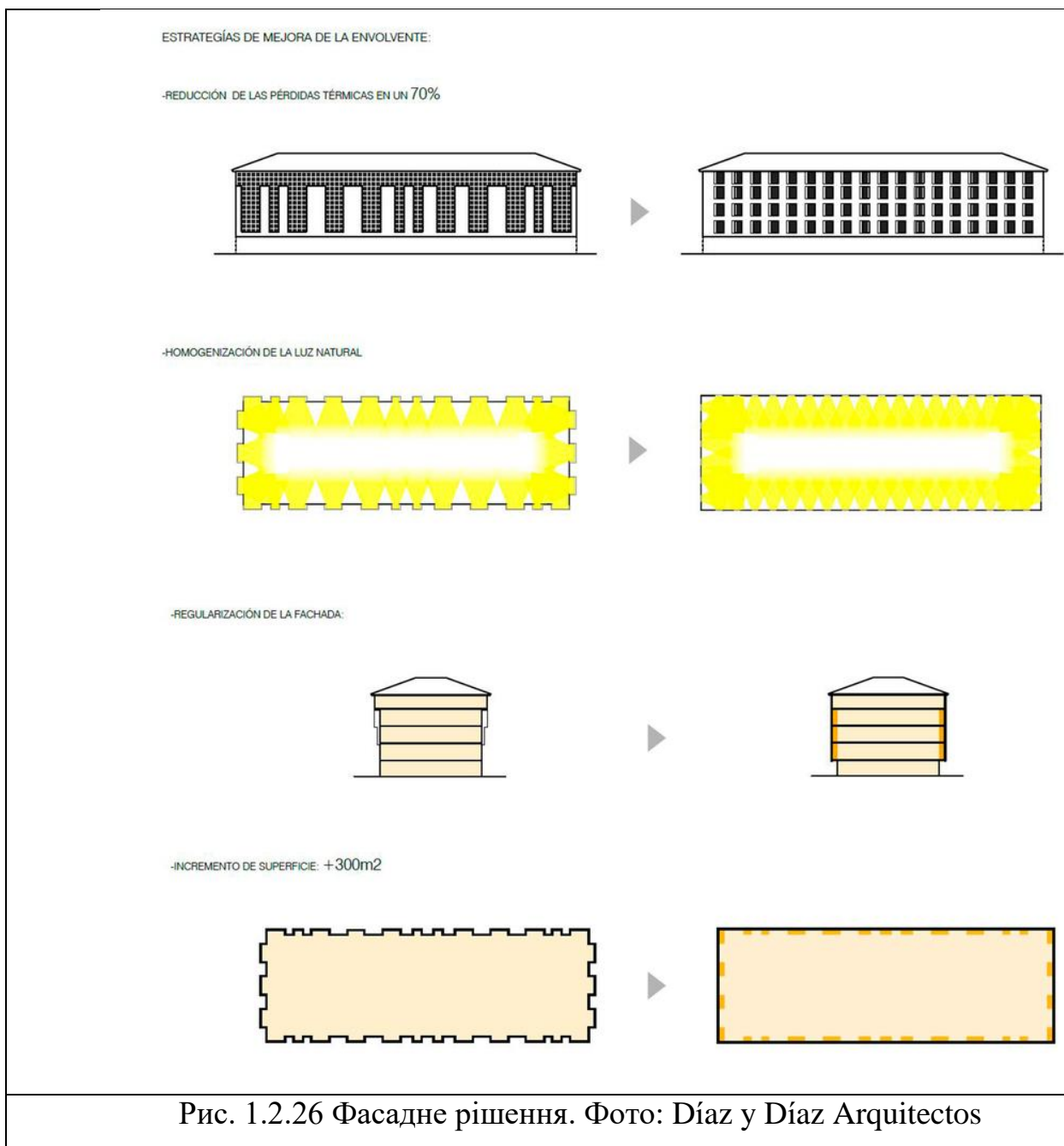

Рис. 1.2.25 План першого поверху. Фото: Díaz y Díaz Arquitectos

З метою покращення енергоефективності різноманітні модифікації вносяться до оболонки, спрямовані на те, щоб надати будівлі сучасний вигляд, який гармонізує з контекстом існуючих структур на місцевості. Створюється постійна база для досягнення єдиної зовнішньої архітектурної оболонки і створення громадського простору біля входу. Рис. 1.2.25

Одним із основних завдань цієї реставрації є покращення умов праці для адміністративного персоналу та підвищення якості обслуговування громадськості. Відповідно до цього, пропонується нова фасадна оболонка, що відзначається високими енергоефективними показниками та естетикою, гармонійною з іншими спорудами у комплексі. Використовуються ті ж матеріали оболонки, що і в історичних будівлях, включаючи кроквяні покрівлі, білі фасади з білої цементної штукатурки, дерев'яні віконні рами з гранітними обрамленнями та гранітні підвіконники. Усі ці елементи використовуються з сучасною, але інтегрованою перспективою. Рис. 1.2.26

У роботу також входить встановлення нової системи кондиціонування повітря та використання систем відновлюваної енергії, таких як біомаса та фотовольтаїчні сонячні панелі, для оптимізації енергоефективності будівлі.
[14]

Датський парламент у Копенгагені, Cobe Architects

Рис. 1. 2.27 Візуалізація головної площі. Фото: Cobe Architects

З метою оживлення історичного адміністративного центру Данії студія має візію привабливого, доступного простору, "де кожен може відчути демократію зовсім близько". Проект передбачає підземний візиторський центр, який веде до приміщень у Парламентському дворі, і взаємопов'язаний маршрут, який об'єднує історичні будівлі, раніше використовані Данським Національним Архівом. Рис. 1. 2.27

У співтоваристві з Arcgency, Drachmann і Sweco, дизайн пропонує перспективну візію майбутнього центру управління Данії. Проект спрямований на оживлення інституційного центру шляхом демократизації

доступу та запрошення громадян до прямої участі у парламентських засіданнях. На жаль, в даний момент проект перебуває на етапі проектування, але він має великий потенціал стати важливим кроком у напрямку зміцнення демократії в країні. [9,13]

Рис. 1.2.28 Додаткові візуалізації. Фото: Cobe Architects

Схема також передбачає підземний підхід між історичним палацом Christiansborg, Верховним судом та Міністерством держави. Ці будівлі будуть перетворені на сучасні парламентські приміщення, робочі простори, заклади харчування та виставкові простори. Рис. 1.2.28

Інспіруючись історичним північноєвропейським парламентом, "Тінгстед", відомим своїм організованим площею для публічних обговорень, дизайн передбачає кругле, публічне місце зібрань у Парламентському дворі. Ця центральна зона, з розташованими як амфітеатр сидіннями, служить магнітом для громадських заходів і відображає енергію регулярної законодавчої діяльності. "Дерево Народу", яке служить як якор для цієї області та символізує основи демократії, сподівається сприяти інклюзивності та гармонії.

Новий вхід вітає відвідувачів в просторий, світлий підземний простір, структурований арками, які візуально з'єднують будівлі через час та всередині комплексу. Великий та гнучкий простір включає зону безпеки, об'єднуючий коридор та відкриту відвідувальну зону з виставкою про демократію та данську конституцію. [21]

Проект розробляється з метою оновлення та покращення робочих умов у парламентських будівлях Данії, а також залучення громадян до участі у законодавчому процесі та підтримки принципів демократії. Це передбачає створення сучасного, відкритого та зручного середовища для публічних заходів і діалогу, що сприятиме розвитку відкритого суспільства та громадянської участі в політичному житті країни.

Saga City Space, Drozdov & Partners

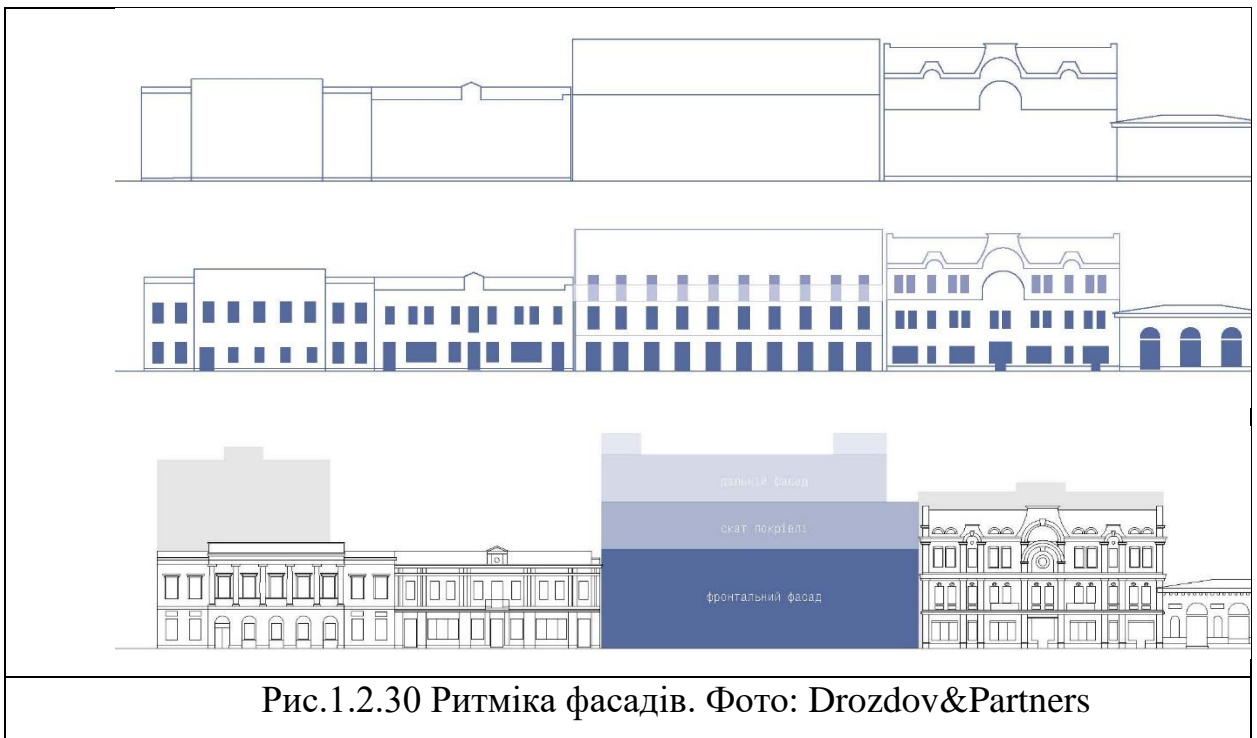

Рис. 1.2.29 Головна візуалізація вздовж вулиці. Фото:

Drozdov&Partners

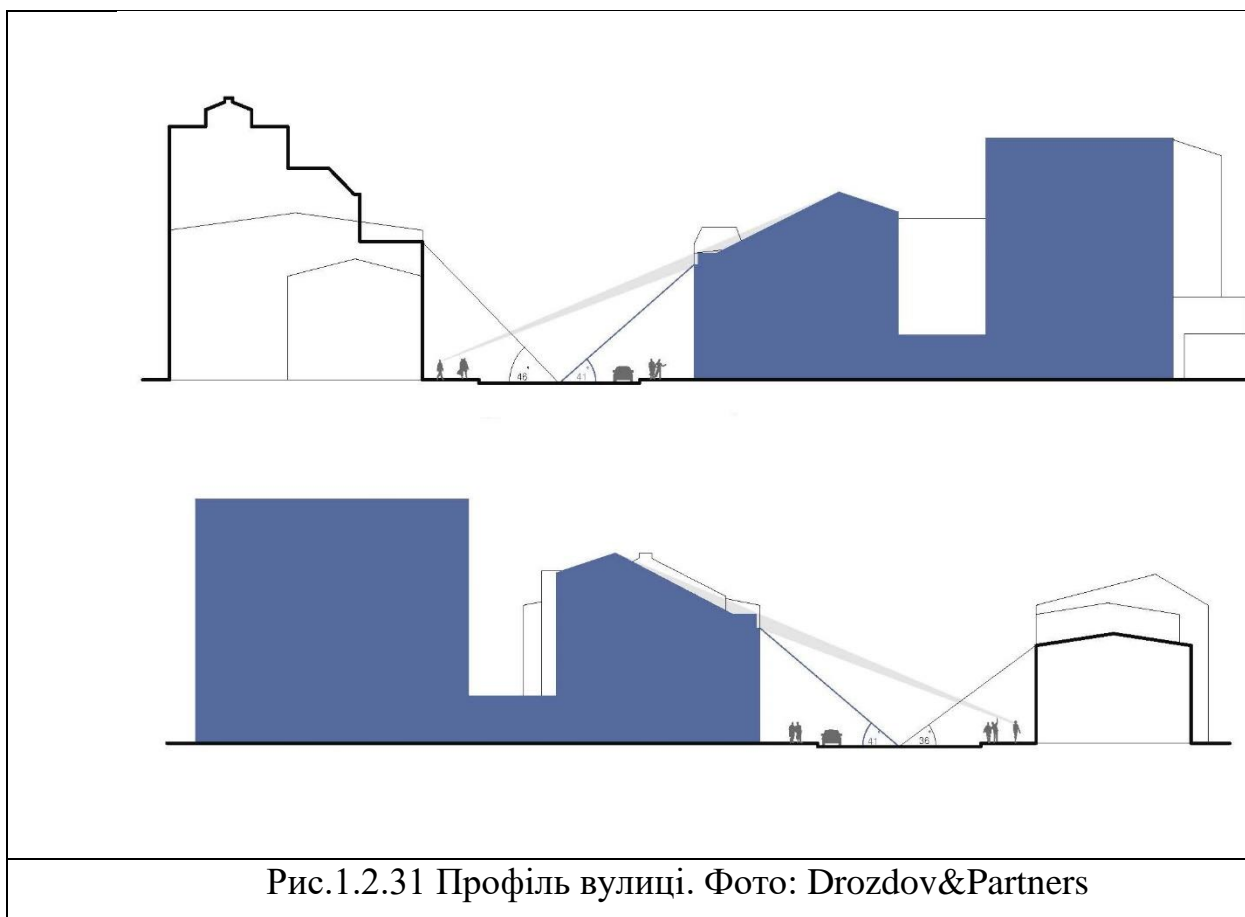
Досліджуючи вітчизняний досвід в контексті історичної забудови варто відзначити проект Saga City Space, розроблений студією Drozdov & Partners.

Функція даної споруди є багатофункціональний комплекс з апартаментами. Рис. 1.2.29 В даному контексті пропонується додатково переконфігурація вулиці Петра Сагайдачного на пішохідну зону, що сприятиме зміні взаємодії між громадським простором та навколишньою забудовою. Відповідно була потреба в демократизації функцій та програм будівель уздовж вулиці з метою створення простору для соціальних активностей та взаємодії, де різні функції взаємодоповнюють одна одну. [12]

Даний проект враховував існуючу ритміку будівель вздовж вулиці, дотримуючись закономірність традиційної архітектурної забудови. Рис.1.2.30

У якості відповіді на ці потреби пропонується концепція майбутньої забудови, яка слугуватиме центром соціальної активності та співпраці. Особливістю цього проекту є використання перфорованої цегли, яка змінює зовнішній вигляд будівлі в залежності від часу доби, а також використання скляних конструкцій, що роблять стіни частково прозорими за штучного освітлення.

Центральним елементом архітектурного рішення є патіо, яке об'єднує всі основні приміщення будівлі і сприяє взаємодії між мешканцями та

користувачами простору. Рис. 1.2.33 Крім того, нижня частина забудови відокремлює внутрішній двір від зовнішнього профілю вулиці, проте водночас надає можливість насолоджуватися видом на визначні об'єкти, такі як Андріївська церква та пагорби. [15]

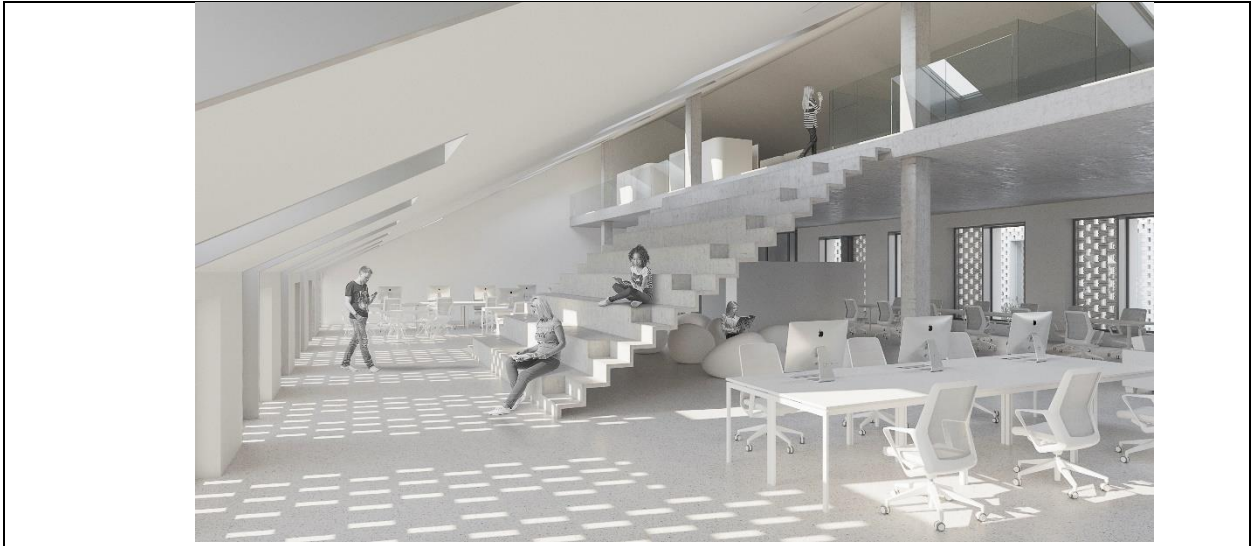

Рис. 1.2.33 Інтер'єр, мансардний поверх. Фото: Drozdov&Partners

1.3. Фактори та умови, що впливають на проектування культурно-мистецьких комплексів

Фактори реновації культурно-мистецьких комплексів у контексті післявоєнної відбудови:

Історичний Контекст та Пошкодження:

Опис: Оцінка рівня пошкоджень, завданих об'єктам внаслідок військових подій, та розуміння історичного контексту для відновлення автентичності.

Соціокультурні Аспекти:

Опис: Забезпечення взаємодії із місцевою громадою, враховуючи їхні погляди на культурні об'єкти та визначення їхнього значення.

Технологічні Інновації:

Опис: Впровадження сучасних технологій у процес реставрації та реновації для забезпечення ефективності та точності робіт.

Сталі Розвиток та Екологічна Сумісність:

Опис: Розробка стратегій, спрямованих на сталий розвиток, та використання екологічно чистих технологій для мінімізації впливу на природне середовище.

Архітектурна Інтеграція:

Опис: Врахування архітектурних особливостей та стилістичних рішень, щоб забезпечити гармонію з навколишнім середовищем.

Вимоги Реновації Культурно-Мистецьких Комплексів:

Автентичність та Збереження Спадщини:

Опис: Зобов'язання зберегти та відновити оригінальні архітектурні та художні елементи.

Інноваційні Рішення:

Опис: Використання новітніх методів та технологій для поліпшення процесів реновації та створення інноваційних архітектурних рішень.

Культурний Контекст:

Опис: Врахування культурних особливостей та традицій для створення відповідних рішень.

Тенденції Розвитку Реновації Культурно-Мистецьких Комплексів:

Сучасний Дизайн та Функціональність:

Опис: Спрямованість на сучасний дизайн та створення функціональних просторів, які задовольняють потреби сучасного глядача.

Ефективне Використання Ресурсів:

Опис: Розробка стратегій, які дозволяють ефективно використовувати ресурси та максимізувати результати.

Інтерактивність та Залучення Глядачів:

Опис: Створення просторів, які стимулюють взаємодію та активну участь відвідувачів.

Глобальна Співпраця та Обмін Досвідом:

Опис: Залучення до міжнародної співпраці для обміну досвідом та найкращими практиками у галузі реновації. [14]

Висновки до розділу 1

Розділ 1. Загальний Аналіз Теоретичного та Практичного Досвіду Архітектурних Прийомів Реновації Містецько-Культурних Комплексів у Контексті Післявоєнної Відбудови

1. Планування та Розвиток Міст:

Після Другої світової війни багато міст сталкивалися із завданням відновлення та реконструкції. Планування міст розглядається як стратегічний аспект, спрямований на ефективне поєднання розвитку та збереження.

2. Фінансування та Фактори Обмеження:

Брак фінансування та економічні обмеження можуть впливати на масштаби реновації. Фінансування може бути ключовим фактором у виборі стратегій та прийомів відбудови міст.

3. Громадська Відбудова та Житловий Розвиток:

Умови післявоєнної ери можуть стимулювати громадську відбудову та самостійний розвиток житлових комплексів. Важливим елементом може бути активна участь мешканців та приватного сектору у відновленні міст.

4. Інноваційні Аспекти та Урбаністичний Розвиток:

Використання інноваційних технологій та підходів може визначати успішність відновлення міст. Інфраструктурні та транспортні новації можуть сприяти створенню сучасного та функціонального міського середовища.

5. Дуалістичне Сприйняття та Культурні Особливості:

Дуалістичне сприйняття міста як елементу порядку і безладу може бути визначальним у культурному контексті. Розвиток міста може враховувати унікальні культурні особливості та толерантність до неформального розвитку.

Загальні Висновки:

Взаємодія фінансування, громадської участі та інноваційних підходів є ключовою для створення вдалого моделювання міст після конфліктів чи катастроф. Розуміння культурних особливостей та відкритість до неформального розвитку можуть сприяти ефективній реновації містецько-культурних комплексів у післявоєнному контексті. [17]

РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКИХ КОМПЛЕКСІВ

2.1. Методика дослідження культурно-мистецьких комплексів

Методи аналізу історії та стану об'єктів культурно-мистецьких комплексів на прикладі реконструкції культурно-мистецького комплексу на вулиці Артилерійська 7 у м. Миколаїв.

Для реалізації реконструкції культурно-мистецького комплексу на вулиці Артилерійська 7 у м. Миколаїв було проведено дослідження, спрямоване на аналіз історії та поточного стану об'єктів. Використані методи дозволили отримати детальну інформацію щодо архітектурних особливостей, історичного контексту та технічного стану об'єктів, що є ключовими в розробці стратегій реконструкції.

Архівне дослідження

Початковий етап дослідження включав архівний аналіз, який полягав у систематичному зборі та аналізі історичних документів, фотографій, креслень, планів, архітектурних проектів тощо, що стосуються культурно-мистецького комплексу на вулиці Артилерійська 7. Це дозволило встановити етапи розвитку об'єкту, з'ясувати його історичний контекст та визначити важливі етапи в еволюції будівель.

Територіальний аналіз

Для отримання повної картини стану об'єкту в контексті місцевого середовища був проведений територіальний аналіз. Він включав дослідження місцевого середовища, історичного оточення та впливу сучасної забудови на культурні об'єкти. Цей аналіз допоміг зрозуміти роль об'єкту у міському ландшафті та визначити можливі ризики та перспективи його реконструкції.

[17]

Оцінка поточного стану

Окремо була проведена оцінка поточного стану об'єктів, включаючи технічний стан будівель, їх конструктивну міцність та стійкість до зовнішніх впливів. Це важливий крок для визначення рівня зносу та потреби у реставрації, що вплине на подальший вибір стратегій реконструкції.

Результати аналізу історії та стану культурно-мистецького комплексу на вулиці Артилерійська 7 у м. Миколаїв нададуть необхідну базу для подальшого розроблення концепцій та проектів реконструкції, які враховуватимуть історичні, архітектурні та технічні особливості об'єктів.

- Визначення потреб у реставрації та оцінка зносу об'єктів для розробки індивідуальних стратегій реновації.

В процесі аналізу використання сучасних ефективних матеріалів при реновації культурно-мистецького комплексу у м. Миколаїв були визначені потреби у реставрації та проведена оцінка зносу об'єктів. Ці критичні етапи дослідження дозволили розробити індивідуальні стратегії реконструкції, що враховують естетичні, екологічні та функціональні аспекти створення гармонійного міського середовища. [26]

Контекстна локація проекту

Розташування ділянки для проектування на вулиці Артилерійська 7 було ретельно вивчено в контексті важливих об'єктів, таких як пам'ятка архітектури національного значення (ДОФ) та територія "Дикий сад" - археологічна пам'ятка. Додатково було враховано проходження автомобільних шляхів міжнародного та регіонального значення, які впливають на доступність та зв'язок з іншими регіонами.

Геотехнічні особливості території

Територія також має особливості, такі як зсуви і овражна діяльність вздовж берегів річок, що вимагають додаткових заходів з екологічного та геотехнічного планування. Сейсмічні властивості території, які віднесені до другої категорії, та інші геотехнічні аспекти важливі для безпеки та стійкості майбутньої реконструкції. [23]

Врахування гідрологічних умов та інших факторів

Урахування таких факторів, як гідрологічні умови, сейсмічні характеристики, глибина промерзання ґрунтів, водно-хімічний склад вод, є важливим етапом в плануванні та виборі оптимальних матеріалів для реновації культурно-мистецького комплексу у м. Миколаїв.

Отже, отримана інформація дала змогу точно визначити потреби у реставрації та оцінити знос об'єктів, що послужило основою для розробки індивідуальних стратегій реновації, спрямованих на забезпечення сталого та ефективного відновлення культурно-мистецького комплексу.

Соціальне дослідження Арт-простору під відкритим небом при дому офіцерів флоту проведений Українським культурним фондом. Дане соціальне опитування дає краще розуміння потреб громадян для подальшої інтеграції в проект. Це дослідження має 5 фаз:

1. Затребуваність ДОФУ Рис. 2.2.1
2. Соціально-демографічний портрет відвідувача ДОФУ Рис. 2.2.2
3. Практики відвідування ДОФУ Рис. 2.2.3, Рис. 2.2.4, Рис. 2.2.5, Рис. 2.2.6
4. Оцінка функціонування ДОФУ Рис. 2.2.7
5. Коментарі, резюме

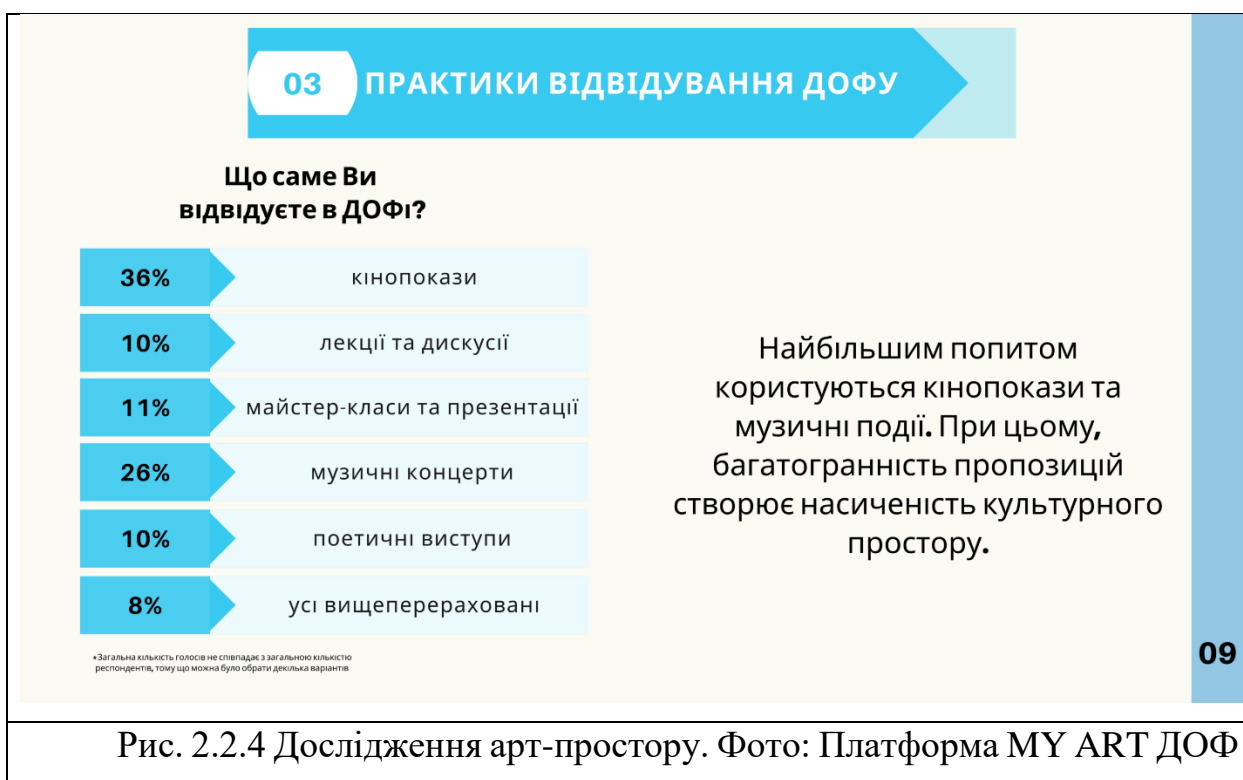
Рис. 2.2.1 Дослідження арт-простору. Фото: Платформа MY ART
ДОФ

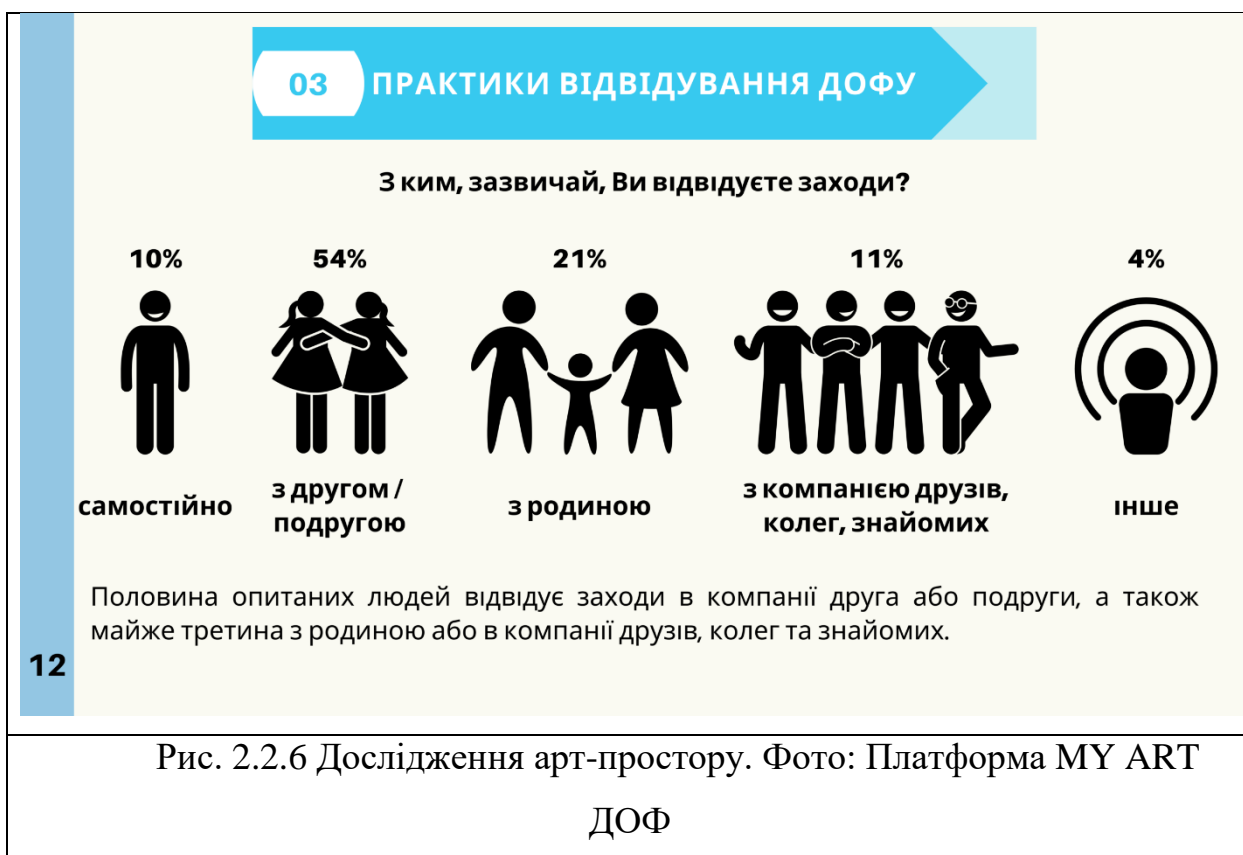
2. Соціально-демографічний портрет відвідувача ДОФу

Рис. 2.2.2 Дослідження арт-простору. Фото: Платформа MY ART
ДОФ

3. Практики відвідування ДОФу

4. Оцінка функціонування ДОФУ

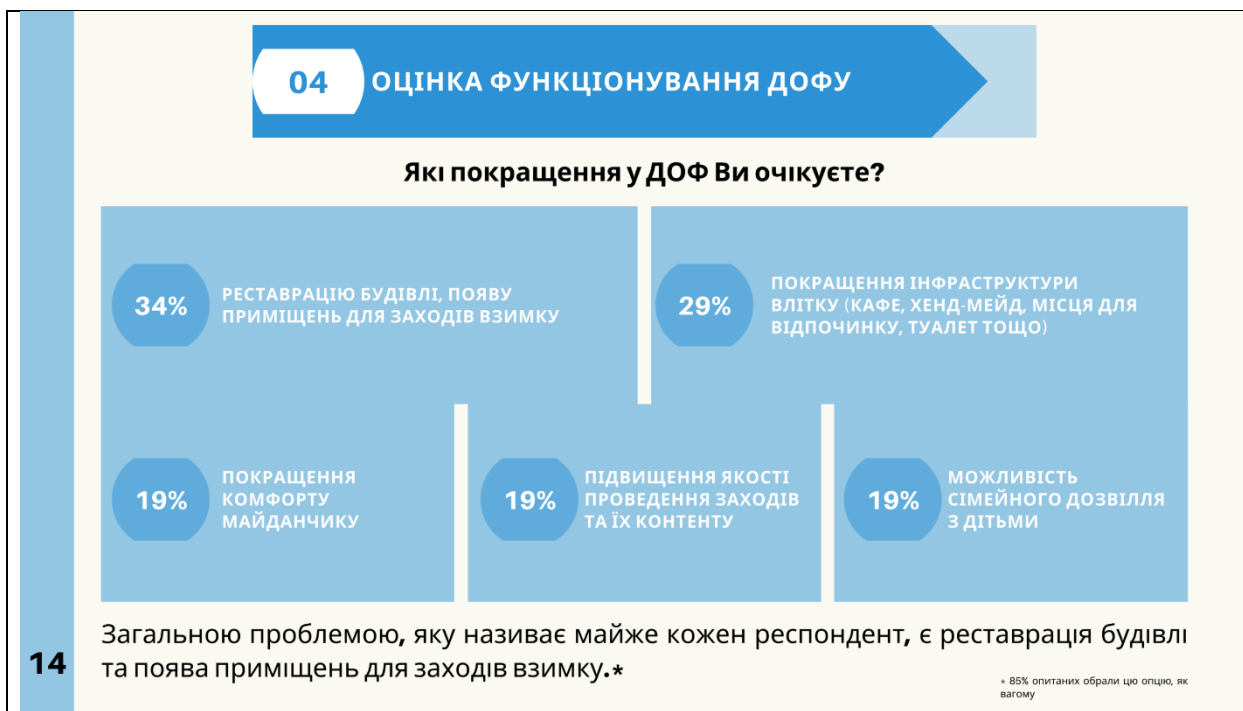
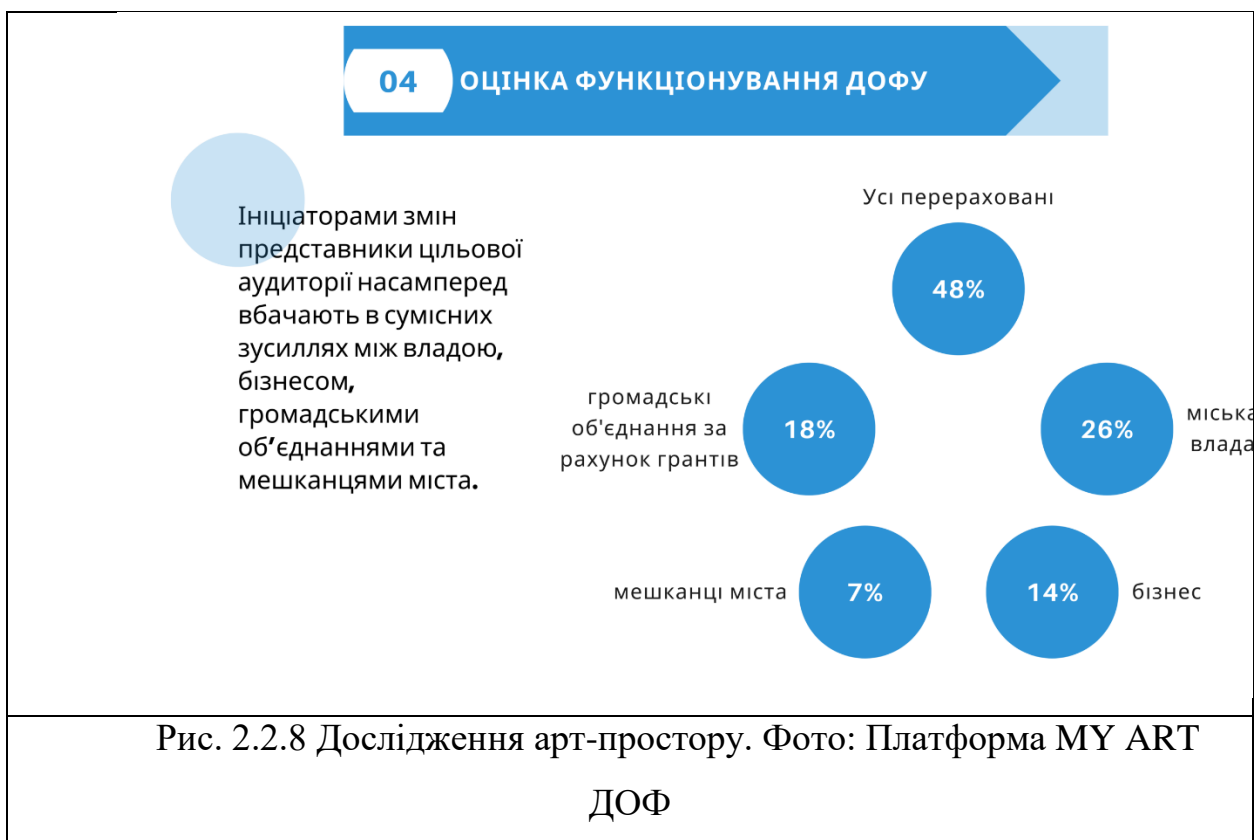
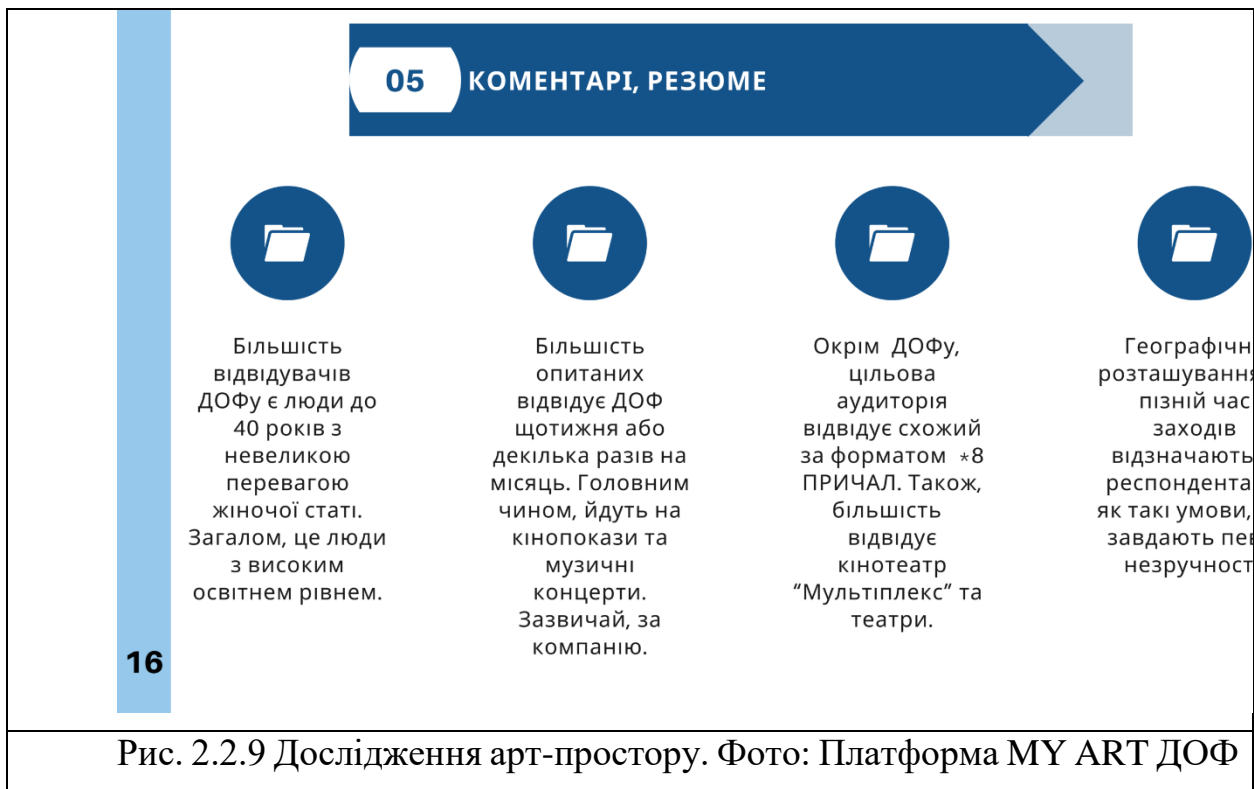

Рис. 2.2.7 Дослідження арт-простору. Фото: Платформа MY ART
ДОФ

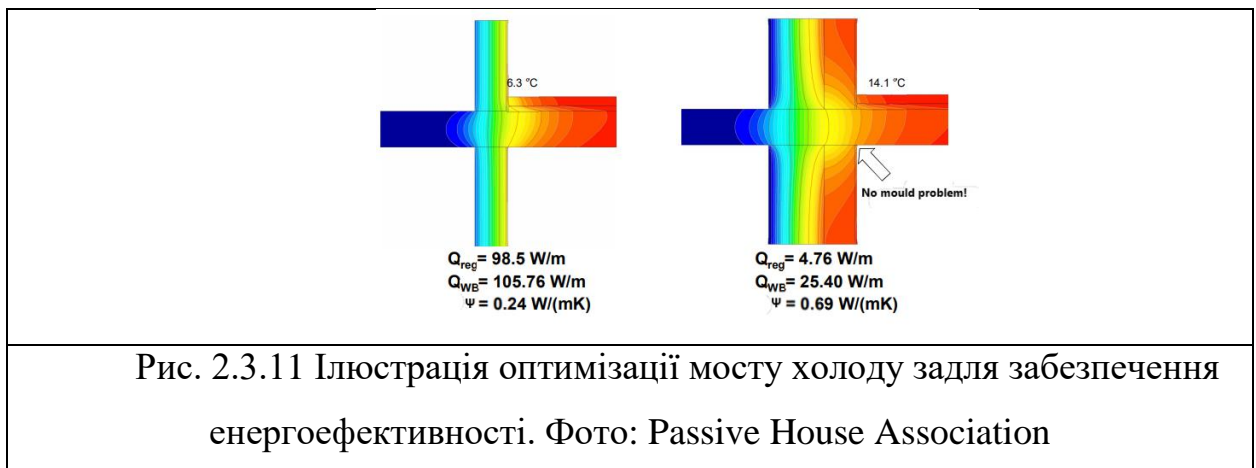
2.2. Принципи сталого розвитку в умовах реконструкції

Реконструкція культурно-мистецького комплексу "Будинок офіцерів" на вулиці Артилерійська 7 передбачає впровадження принципів сталого розвитку, враховуючи специфіку та історичну важливість цього об'єкту.

Адаптація принципів сталого розвитку

Збереження архітектурної спадщини: Одним з основних принципів реконструкції Будинку офіцерів є збереження його архітектурної спадщини. Це передбачає збереження та відновлення аутентичних архітектурних елементів, що відображають історичний характер та значення об'єкту.

Енергоефективність та використання сталих матеріалів Рис. 2.3.11, Рис. 2.3.12, Рис. 2.3.13, Рис. 2.3.14, Рис. 2.3.15: Реконструкція будинку повинна включати заходи з підвищення енергоефективності та використання сталих матеріалів. Це може включати встановлення ізольованих вікон, теплоізоляцію стін та даху, компенсації енерговитрат за рахунок додаткової генерації енергії, а також використання сталі, бетону та інших сталих матеріалів для конструкцій, що забезпечить тривалість та стійкість будівлі. [16]

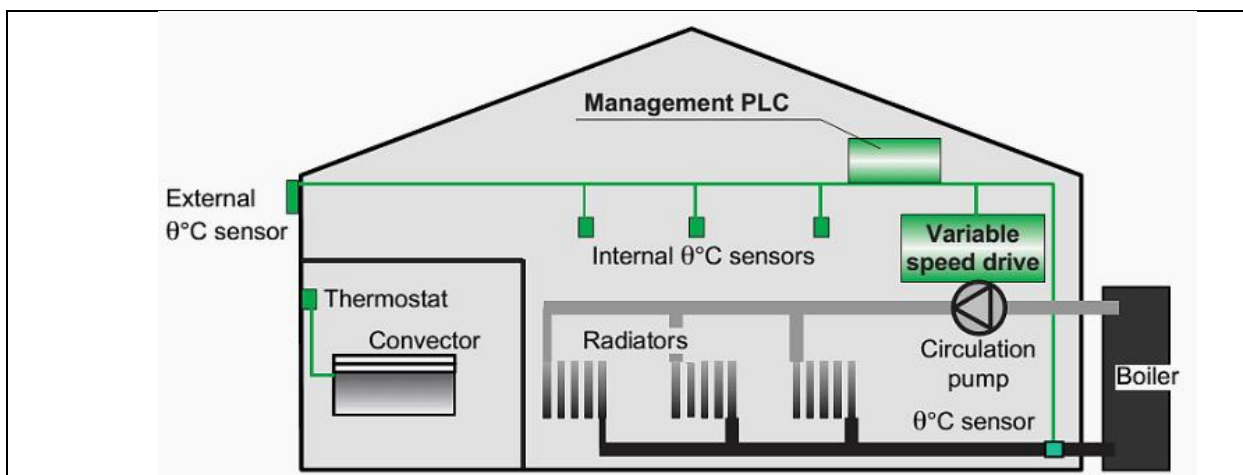

Рис. 2.3.12 Схема оптимізації контролю опалення. Фото: Electrical Engineering portal

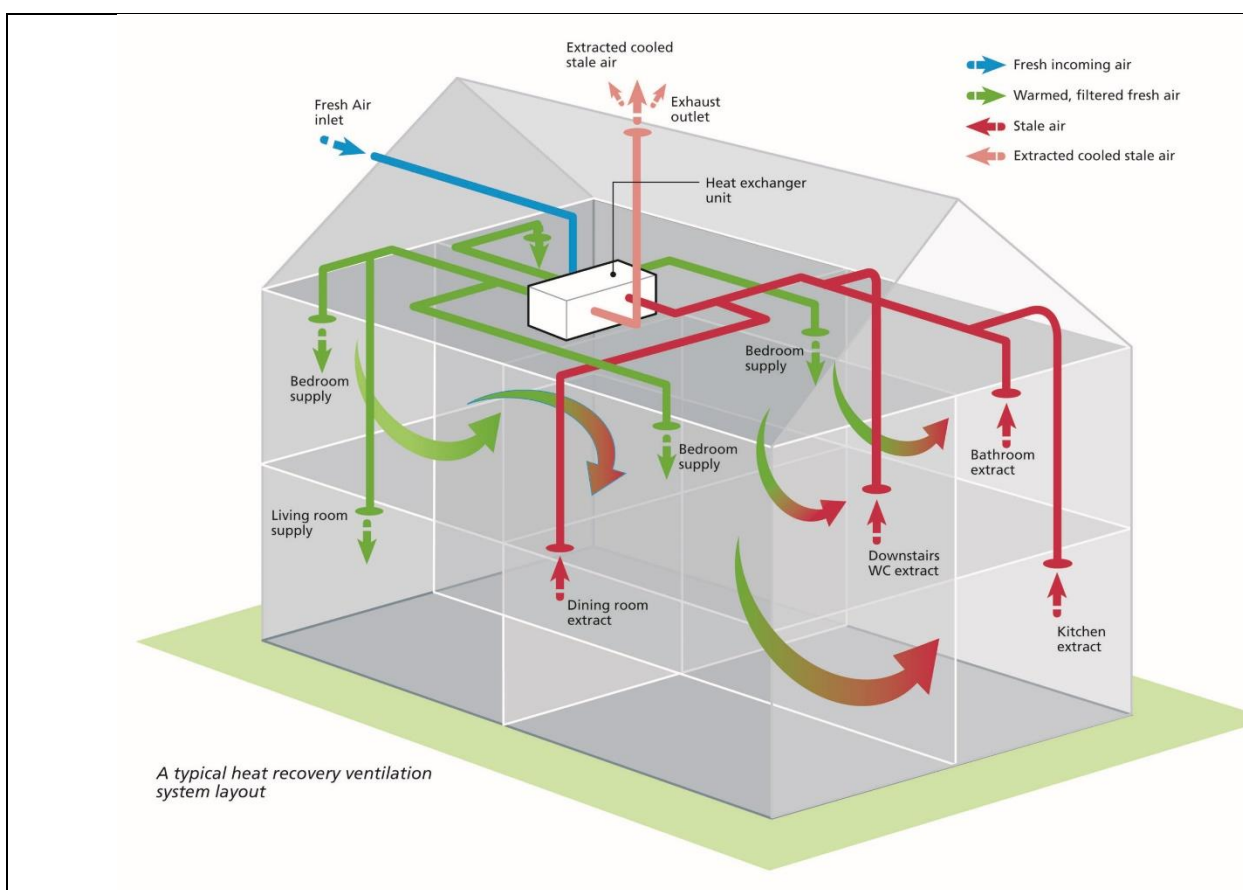
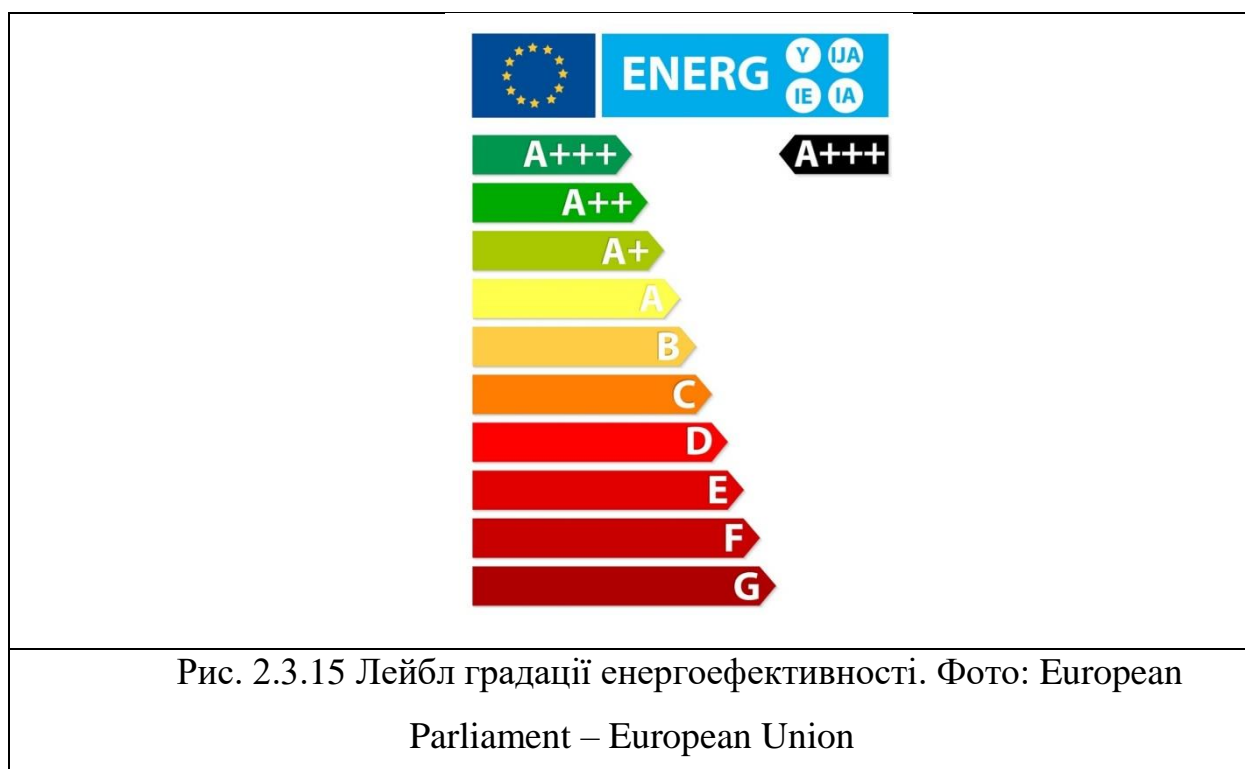
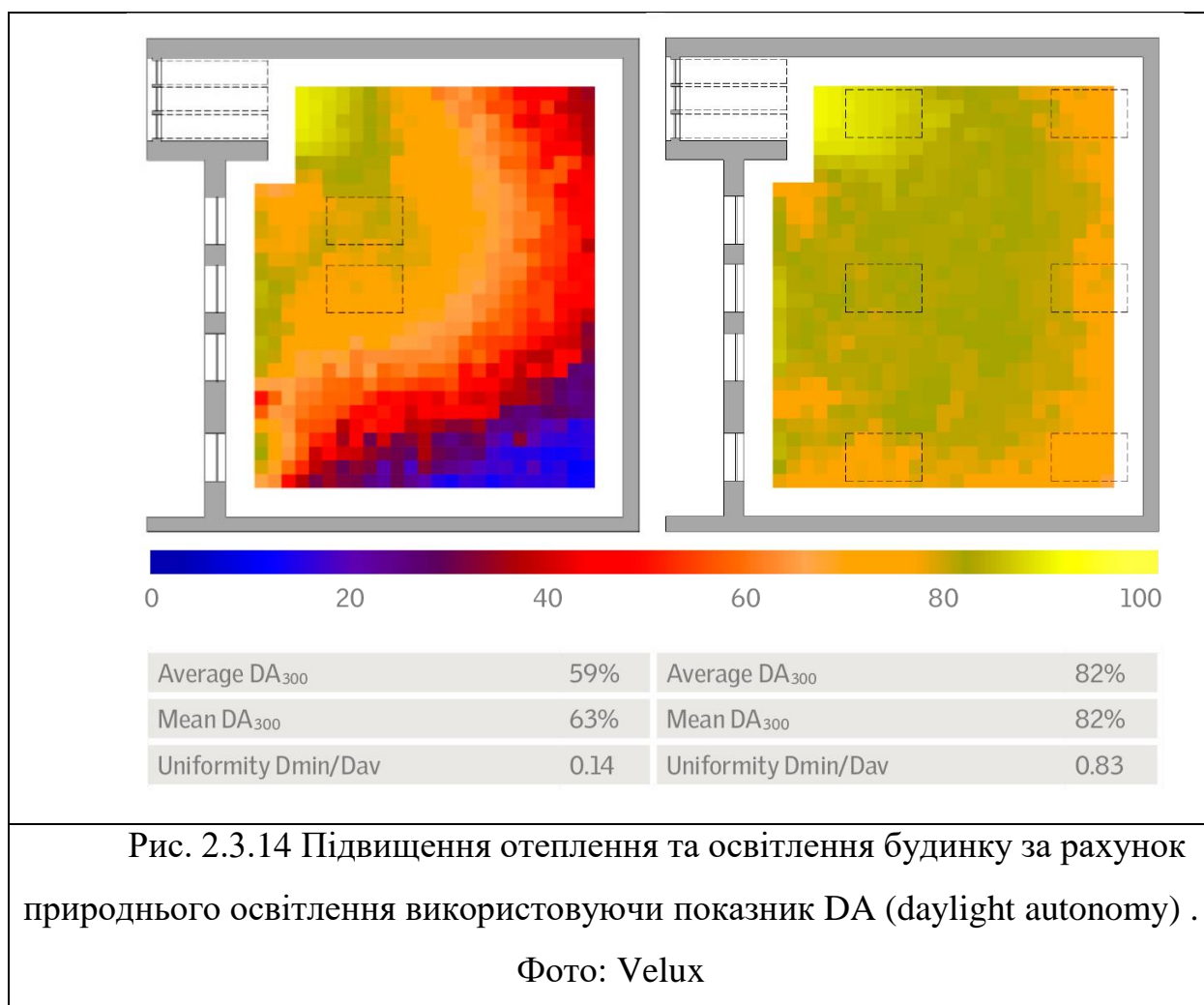

Рис. 2.3.13 Схема використання механічної вентиляції з рекупруванням повітря. Фото: Mid-tech services

Спільне використання простору: Реконструкція Будинку офіцерів має сприяти створенню просторів для спільного використання місцевою громадою. Це може включати організацію громадських заходів, місць для відпочинку та культурних заходів, що стимулюватиме соціальну активність та співпрацю.

Урахування історичного контексту: Під час реконструкції слід уважно враховувати історичний контекст будинку та його значення для місцевої культурної спадщини. Це допоможе створити об'єкт, який буде відповідати історичним та культурним потребам міста.

Місцеві потреби та особливості: Важливо враховувати потреби та особливості місцевої громади під час реконструкції. Це включає в себе не лише архітектурні аспекти, але й функціональність об'єкту та його відповідність потребам користувачів.

Адаптація принципів сталого розвитку до реконструкції Будинку офіцерів на вулиці Артилерійська 7 враховує його історичний контекст та важливість для місцевої культурної спадщини, сприяючи сталому та ефективному відновленню цього об'єкту.

- Впровадження принципів 17 цілей сталого розвитку ЮНЕСКО в реконструкцію культурно-мистецького комплексу

Впровадження принципів 17 цілей сталого розвитку ЮНЕСКО в реконструкцію культурно-мистецького комплексу є ключовим аспектом забезпечення сталості, ефективності та відповідальності у процесі розвитку міст та їхніх спільнот. Цей підрозділ присвячений аналізу та узагальненню того, як реконструкція об'єкту на вулиці Артилерійська 7 відповідає конкретним цілям сталого розвитку, визначеним ЮНЕСКО. Розглянуто вплив реконструкції на різні аспекти сталого розвитку, включаючи соціальні, економічні, екологічні та культурні аспекти, з метою забезпечення гармонійного та стійкого розвитку міста та його громади. [18]

Ціль 1. Подолання бідності

У рамках реконструкції культурно-мистецького комплексу, можливість створення нових робочих місць та розвиток інфраструктури сприятиме подоланню бідності в місті. Забезпечення доступу до культурних та мистецьких заходів також може підвищити якість життя місцевого населення.

Ціль 2. Подолання голоду, розвиток сільського господарства

Реконструкція культурно-мистецького комплексу може вплинути на розвиток місцевого господарства, сприяючи збільшенню туристичного потенціалу регіону. Це може стимулювати розвиток сільського господарства через збільшення попиту на місцеві продукти харчування та ручні ремесла.

Ціль 3. Міцне здоров'я і благополуччя

Створення культурно-мистецького комплексу сприятиме підвищенню якості життя мешканців, забезпечуючи доступ до культурних та розважальних заходів. Також буде сприяти фізичному активізму та соціальній взаємодії, що позитивно впливає на ментальне та фізичне здоров'я громади.

Ціль 4. Якісна освіта

Успішна реконструкція культурно-мистецького комплексу може відігравати роль освітнього центру, де проводитимуться лекції, майстер-класи та інші освітні заходи. Це сприятиме залученню громади до культурно-освітніх ініціатив та сприяє підвищенню рівня освіти в регіоні.

Ціль 5. Гендерна рівність

Під час реконструкції та подальшої експлуатації культурно-мистецького комплексу важливо забезпечити рівний доступ до участі та можливостей для представників обох статей. Сприяти гендерній рівності можна шляхом створення програм та заходів, що сприяють рівному представництву та участі.

Ціль 6. Чиста вода та належні санітарні умови

У реконструкції культурно-мистецького комплексу слід враховувати вплив будівельних процесів на навколишнє середовище, зокрема на якість води та санітарні умови. Впровадження заходів щодо збереження та очищення водних ресурсів, а також дотримання відповідних санітарних стандартів в

будівництві, сприятиме покращенню якості води та створенню безпечних санітарних умов для працівників та відвідувачів. [25]

Ціль 7. Доступна та чиста енергія

При реконструкції культурно-мистецького комплексу можна врахувати можливості використання відновлюваних джерел енергії, таких як сонячна чи вітрова енергія. Це дозволить забезпечити доступ до чистої енергії для функціонування комплексу та зменшити негативний вплив на довкілля.

Ціль 8. Гідна праця та економічне зростання

Створення нових робочих місць під час реконструкції культурно-мистецького комплексу та подальша експлуатація сприятиме гідній праці та економічному зростанню. Також можливість розвитку туристичного бізнесу та місцевої культурної сфери сприятиме підвищенню економічного рівня регіону.

Ціль 9. Промисловість, інновації та інфраструктура

Реконструкція культурно-мистецького комплексу може сприяти розвитку промисловості та інновацій в регіоні, зокрема шляхом створення нових інфраструктурних об'єктів та використання сучасних технологій у будівництві.

Ціль 10. Скорочення нерівності

Реконструкція культурно-мистецького комплексу може сприяти скороченню соціальних та економічних нерівностей в регіоні, забезпечуючи доступ до культурних та освітніх заходів для всіх шарів населення. Також створення робочих місць та розвиток місцевої інфраструктури може зменшити економічні різниці серед мешканців. [26]

Ціль 11. Сталий розвиток міст і громад

Реконструкція культурно-мистецького комплексу може сприяти сталому розвитку міста та громади шляхом створення центру культурного життя, який привертає туристів та інвесторів, сприяє розвитку місцевої економіки та підвищенню якості життя людей.

Ціль 12. Відповідальне споживання та виробництво

Під час реконструкції важливо враховувати принципи відповідального споживання та виробництва, обираючи екологічно чисті матеріали та технології, а також мінімізуючи відходи та споживання ресурсів.

Ціль 13. Пом'якшення наслідків зміни клімату

Реконструкція культурно-мистецького комплексу може включати заходи з пом'якшення наслідків зміни клімату, такі як використання енергоефективних технологій, зелене будівництво та збереження зелених зон.

Ціль 14. Збереження морських ресурсів

Врахування екологічного впливу реконструкції на морські ресурси, зокрема водні басейни та річкові системи, дозволить зберегти біорізноманіття та забезпечити стале використання морських ресурсів.

Ціль 15. Захист та відновлення екосистем суші

Під час реконструкції слід враховувати заходи для захисту та відновлення екосистем суші, зберігання природних ландшафтів та місцевої флори та фауни.

Ціль 16. Мир, справедливість та сильні інститути

Реконструкція культурно-мистецького комплексу може сприяти підвищенню рівня миру та справедливості у громаді, а також підтримці сильних інститутів шляхом співпраці з місцевими владами та громадськими організаціями.

Ціль 17. Партнерство заради сталого розвитку

Реконструкція культурно-мистецького комплексу може стати прикладом партнерства заради сталого розвитку, включаючи співпрацю з місцевими владами, громадськими організаціями, приватним сектором та міжнародними партнерами для досягнення спільних цілей сталого розвитку.

[24]

Після аналізу та узагальнення впровадження принципів 17 цілей сталого розвитку ЮНЕСКО в реконструкцію культурно-мистецького комплексу на

вулиці Артилерійська 7 у м. Миколаїв, можна зробити висновок про значний потенціал цього проєкту для сталого розвитку міста та його громади. Реалізація цільових напрямів ЮНЕСКО в контексті реконструкції не лише сприяє збереженню культурної спадщини, але й забезпечує створення ефективного, екологічно чистого та соціально відповідального середовища для життя та розвитку місцевих мешканців. Проєкт не лише відповідає сучасним вимогам сталості та екологічної безпеки, але й відкриває нові можливості для інтеграції інноваційних рішень та збільшення якості міського середовища.

Типологія об'єкта та класифікація матеріалів для реконструкції

Аналіз типології та класифікації культурно-мистецьких комплексів на прикладі об'єкту у м. Миколаїв.

Типологічно мультифункціональні культурні центри можуть класифікуватися за різними критеріями, такими як призначення, архітектурна організація, розмір, історичний контекст тощо. На основі цих критеріїв можна виділити кілька основних типів культурно-мистецьких комплексів, які можуть включати, але не обмежуватися такими складовими:

Виставкові центри: Ці об'єкти зазвичай включають в себе виставкові зали для постійних та тимчасових експозицій, аудиторії для лекцій та презентацій, приміщення для зберігання та обробки колекцій.

Театри та концертні зали: Вони орієнтовані на проведення театральних вистав, музичних концертів, оперних вистав, балету тощо.

Конференц-центри та аудиторії: Для проведення наукових конференцій, семінарів, дискусій тощо.

Культурно-освітні центри: Забезпечують місце для навчання та розвитку в сфері мистецтва, музики, театру, кіно, літератури тощо.

Комплекси з ресторанами та кафе: Додаткові зони для відпочинку, де можна обговорювати враження від виставок або виступів, проводити ділові зустрічі та культурні заходи.

Класифікація майбутнього мультифункціонального культурного центру у м. Миколаїв:

На основі зазначених функціональних потреб та вимог до об'єкта, цей культурний центр може бути класифікований як мультифункціональний культурно-освітній комплекс. Він буде включати у себе конференц-зали різного розміру для проведення наукових та культурних заходів, лекційні аудиторії для організації освітніх заходів, виставкові зали для показу творчих робіт та історичних експозицій, а також місця для тимчасового проживання для гостей центру.

Цей комплекс також включатиме ресторани та кафе для організації культурних обговорень та відпочинку відвідувачів, створюючи тим самим інтегровану та затишну атмосферу для розвитку культурного та освітнього життя міста.

Такий підхід до класифікації дозволяє зрозуміти функціональні можливості майбутнього культурного центру та врахувати їх у процесі його проектування та реалізації.

- Вибір технологій утеплення (застосування ефективних утеплювачів, наприклад, конопляних матеріалів) для забезпечення енергоефективності та сталості.

Вибір технологій утеплення для забезпечення енергоефективності та сталості будівлі є критичним етапом у процесі реновації культурно-мистецького комплексу. Один зі способів досягнення цієї мети - застосування екологічно чистих утеплювачів, таких як конопляні матеріали. Нижче наведені переваги використання конопляних матеріалів та інші можливі технології утеплення для досягнення енергоефективності та сталості:

Конопляні матеріали:

Екологічна стійкість: Конопля є природним матеріалом, що добре росте і без використання пестицидів. Її використання не шкодить довкіллю та допомагає зменшити вуглецевий слід будівництва.

Висока теплоізоляція: Конопляні волокна мають відмінні теплоізоляційні властивості, що дозволяють зменшити енерговитрати на опалення та кондиціонування.

Вологостійкість: Конопляні матеріали дозволяють стінам "дихати", запобігаючи утворенню конденсату та розвитку плісняви, що є важливим для забезпечення здорового мікроклімату в приміщенні.

Інші можливі технології утеплення:

Мінеральна вата: Це ефективний утеплювач, який також має хороші теплоізоляційні властивості та вологостійкість.

Пінопласт (пінополістирол): Хоча цей матеріал не є натуральним, він досить ефективний з точки зору теплоізоляції і може бути використаний як альтернатива при відсутності інших варіантів.

Целюлозний утеплювач: Виготовлений з переробленої газетної паперу, цей матеріал також має хорошу теплоізоляцію та екологічні переваги.

Обираючи технологію утеплення, важливо враховувати не лише енергоефективність, а й сталість, екологічність та вартість матеріалу. [26]

- Вибір матеріалів для культурно-мистецького комплексу: забезпечення сталого розвитку й архітектурної цінності.

Вибір матеріалів для культурно-мистецького комплексу має велике значення для забезпечення його сталого розвитку та архітектурної цінності. Враховуючи сучасні стандарти енергоефективності та необхідність збереження історичної спадщини, використання полікарбонату та цегли є добре обгрунтованим рішенням. Нижче подано більш детальний аналіз цих матеріалів з точки зору їхнього внеску у сталий розвиток та архітектурну цінність комплексу:

Полікарбонат:

Енергоефективність: Полікарбонат має високі теплоізоляційні властивості, що дозволяють зменшити енерговитрати на опалення та

кондиціонування приміщень у культурно-мистецькому комплексі. Це сприяє зниженню викидів CO₂ та зменшенню енергозалежності об'єкта.

Естетичний зовнішній вигляд: Полікарбонат може мати різний колір та текстуру, що дозволяє створити цікаві архітектурні рішення та призводить до сучасного та привабливого зовнішнього вигляду комплексу.

Цегла:

Сумісність з історичною архітектурою: Використання цегли враховує історичний контекст будівлі офіцерів флоту та сприяє збереженню її архітектурної спадщини. Це допомагає зберегти аутентичний вигляд об'єкта та підтримати історичну цінність комплексу.

Термін служби та стійкість: Цегляні конструкції відомі своєю довговічністю та стійкістю до атмосферних впливів, що робить їх ідеальним вибором для забезпечення сталості культурно-мистецького комплексу протягом тривалого періоду. [23]

Використання цих матеріалів разом сприяє сталому розвитку культурно-мистецького комплексу шляхом зменшення викидів CO₂, енергозбереження та збереження історичної цінності об'єкту. Такий підхід до вибору матеріалів підкреслює імпоргантність збалансованого підходу до архітектурного проектування, де екологічність та історична цінність поєднуються з ефективністю та практичністю.

2.3. Вплив сучасних архітектурних тенденцій на реконструкцію будівлі дому офіцерів флоту

Сучасні архітектурні тенденції мають значний вплив на реконструкцію та реновацію культурно-мистецьких комплексів, включаючи культурні об'єкти у післявоєнний період. Нижче наведено деякі з найбільш важливих тенденцій та їхній вплив на процес реконструкції:

Співвідношення старого та нового:

Однією з ключових тенденцій є підходи, які поєднують старе та нове в архітектурі. Це означає збереження історичних елементів архітектури та їх інтеграцію з сучасними конструкціями та матеріалами. Під час реконструкції культурно-мистецького комплексу ця тенденція може виявитися у використанні сучасних матеріалів та технологій для збереження історичного вигляду об'єкта.

Стрімка архітектура:

Сучасна архітектура орієнтується на динамічні форми та відкрите просторове планування. Ця тенденція може виявитися в додаванні нових архітектурних елементів, які створюють враження руху та легкості, що відображає сучасний підхід до дизайну.

Сталість та енергоефективність:

Сучасні архітектурні проекти все більше спрямовані на сталість та енергоефективність. Під час реконструкції культурно-мистецького комплексу це може виявитися у виборі екологічно чистих матеріалів, використанні відновлюваних джерел енергії та вдосконаленні систем опалення та кондиціонування.

Інноваційні технології:

Сучасні архітектурні тенденції часто включають в себе використання інноваційних технологій, таких як 3D-друк архітектурних деталей, використання "розумних" матеріалів та систем автоматизації. Ці технології можуть бути використані під час реконструкції для створення унікальних та ефективних архітектурних рішень. [26]

Участь спільноти та стейкхолдерів:

Зростаюча увага до участі громади та стейкхолдерів у процесі розробки та реалізації архітектурних проектів є ще однією важливою тенденцією. Під час реконструкції культурно-мистецького комплексу важливо враховувати думки та потреби місцевої громади, а також інших зацікавлених сторін.

Отже, сучасні архітектурні тенденції впливають на реконструкцію культурно-мистецьких комплексів, сприяючи їхньому вдосконаленню з точки зору естетики, функціональності, сталості та енергоефективності. Врахування цих тенденцій під час розробки проекту дозволяє створити інноваційний та сучасний об'єкт, який відповідає потребам сучасного суспільства.

- Врахування технологій та прийомів, спрямованих на збереження культурної спадщини та створення естетичного середовища.

Під час реконструкції культурно-мистецького комплексу у місті Миколаєві велика увага приділяється використанню технологій та прийомів, спрямованих на збереження його культурної спадщини та створення естетичного середовища. [28]

Цифрові технології та візуалізація:

Застосування комп'ютерного моделювання та візуалізації дозволяє точно відтворити історичні деталі та архітектурні особливості об'єкту. Це допомагає зберегти його унікальний характер та історичну цінність, а також забезпечує можливість оцінки можливих змін з естетичного погляду.

Традиційні будівельні методи та ремесла:

Залучення майстрів із традиційних будівельних ремесел дозволяє зберегти та відновити історичні деталі та мистецтво, яке характерне для об'єкту. Це включає реставрацію старих дерев'яних конструкцій, різьблення на камені, чи виготовлення мозаїк.

Використання екологічно чистих матеріалів:

При виборі матеріалів для реконструкції об'єкту враховується їхня екологічна придатність та можливість створення естетичного образу. Наприклад, використання природних дерев'яних матеріалів або екологічно чистих кольорових пігментів для фарбування фасадів.

Збереження архітектурних деталей та характеру:

Особлива увага приділяється збереженню архітектурних деталей та характеру об'єкту, що визначають його історичну цінність та естетику. Це

може включати реставрацію старих стін, арочних віконних відкосів чи розписів.

Загальна мета використання цих технологій та прийомів - збереження культурної спадщини об'єкту та створення естетичного та приємного для очей середовища для користувачів та мешканців міста Миколаєва. Такий підхід дозволяє не лише зберегти історичну цінність об'єкту, але і підвищити його привабливість та значимість для місцевої громади та відвідувачів. [12]

Методи та моделі для проектування реконструкції об'єкту

- Використання методів та моделей для розробки архітектурних проектів реконструкції, враховуючи історичні та культурні особливості.

При розробці архітектурних проектів реконструкції культурно-мистецького комплексу у місті Миколаєві використовуються методи та моделі, які враховують його історичні та культурні особливості. Нижче наведено деякі з них:

Архітектурний аналіз історичних даних:

Першим кроком у розробці проекту є збір та аналіз історичних даних про об'єкт. Це включає вивчення архітектурних особливостей, стилів, матеріалів та конструкцій, що використовувалися при будівництві комплексу. Детальний аналіз допомагає зрозуміти унікальні характеристики об'єкта та зберегти його автентичність під час реконструкції. [24]

3D-модельовання та візуалізація:

Використання сучасних програмних засобів для створення тривимірних моделей дозволяє краще уявити, як буде виглядати об'єкт після реконструкції. Це допомагає архітекторам та дизайнерам врахувати історичні та культурні особливості комплексу при розробці нових архітектурних рішень.

Аналіз контексту та оточення:

Важливо враховувати не лише сам об'єкт реконструкції, але й його контекст та оточення. Це означає аналізувати сусідні будівлі, планування міста, природні особливості та інші фактори, які можуть впливати на проект.

Збереження гармонії з оточенням допомагає зберегти культурний та історичний контекст об'єкта.

Участь спільноти та стейкхолдерів:

Залучення місцевої громади та зацікавлених сторін є ключовим аспектом розробки проекту. Проведення консультацій, громадських слухань та діалогу з мешканцями допомагає зрозуміти їхні потреби та побажання щодо реконструкції. Урахування думок та поглядів спільноти сприяє створенню проекту, який відповідає місцевим потребам та цінностям.

Використання цих методів та моделей дозволяє створити архітектурний проект реконструкції, який враховує історичні та культурні особливості культурно-мистецького комплексу у місті Миколаєві. Такий підхід сприяє збереженню його автентичності та значимості для місцевої громади та відвідувачів. [23]

- Застосування геотехнічних методів для забезпечення сталості конструкцій.

Для забезпечення сталості конструкцій у контексті особливостей території, таких як зсуви вздовж берегів річок та сейсмічні властивості, важливо застосовувати геотехнічні методи, які враховують ці аспекти. Нижче наведено деякі з цих методів:

Геотехнічне обстеження та аналіз ґрунтів:

Початковий етап реконструкції включає детальне геотехнічне обстеження території, що дозволяє зрозуміти структуру та властивості ґрунтів. Цей аналіз допомагає ідентифікувати можливі проблемні зони, такі як зсуви або овражна діяльність вздовж берегів річок, та визначити ризики, пов'язані з ними.

Укріплення та підсилення ґрунту:

На основі результатів геотехнічного аналізу розробляються методи укріплення та підсилення ґрунту для забезпечення сталості конструкцій об'єкту. Вони можуть включати встановлення геосинтетичних матеріалів,

сваєбуріння або застосування геотекстилю, спрямовані на підвищення стійкості ґрунту та запобігання можливим зсувам. [22]

Контроль за рухами ґрунту та моніторинг:

З метою вчасного виявлення будь-яких змін у стані ґрунту встановлюються системи моніторингу, які забезпечують постійний контроль за рухами ґрунту та іншими геотехнічними параметрами. Це дозволяє оперативно реагувати на будь-які зміни та приймати необхідні заходи для забезпечення сталості конструкцій.

Сейсмічний аналіз та проектування:

Оскільки територія має сейсмічні ризики, проводиться детальний аналіз сейсмічної стійкості конструкцій. Це включає застосування відповідних інженерних рішень та конструктивних заходів для зменшення можливих ризиків пошкоджень у разі землетрусу. [27]

Екологічно орієнтовані методи укріплення:

При виборі методів укріплення та підсилення ґрунту надається перевага екологічно чистим матеріалам та методам, що не мають негативного впливу на навколишнє середовище. Це сприяє збереженню природних ресурсів та екосистеми, що є важливим аспектом сталого розвитку проекту. Ці геотехнічні методи дозволяють забезпечити сталість конструкцій культурно-мистецького комплексу та зменшити ризики пов'язані з геологічними та сейсмічними факторами. Ретельне планування та використання відповідних технологій є важливими кроками для забезпечення безпеки та стійкості майбутньої реконструкції.

2.4. Закономірності та прийоми в реконструкції культурно-мистецьких комплексів

Реконструкція культурно-мистецьких комплексів є складним і багатогранним процесом, який базується на ряді закономірностей та прийомів.

Розглянемо деякі з них на прикладі проєкту з реновації Будинку офіцерів у Миколаєві.

Збереження історичної спадщини:

Однією з ключових закономірностей є необхідність збереження історичного характеру та автентичності об'єкта. Під час реконструкції Будинку офіцерів важливо враховувати його історичну цінність та унікальні характеристики, зберігаючи та відновлюючи його архітектурні деталі та елементи.

Гармонійна інтеграція в навколишнє середовище:

Прийомом, який використовується в реконструкції, є здатність об'єкта гармонійно вписуватися в міську або природну обстановку. Для Будинку офіцерів у Миколаєві це означає збереження історичного контексту будівлі та її адаптацію до сучасних вимог, з урахуванням візуального зв'язку з навколишнім середовищем.

Використання сучасних технологій та матеріалів:

Для успішної реконструкції важливо використовувати сучасні технології та матеріали, які забезпечують енергоефективність, стійкість та довговічність об'єкту. Наприклад, застосування полікарбонату та цегли для фасадів Будинку офіцерів у Миколаєві сприяє поєднанню сучасності зі збереженням його історичного вигляду. [9]

Урахування потреб та побажань громади:

Реконструкція культурно-мистецьких комплексів також вимагає уважного врахування потреб та побажань місцевої громади. Участь громади у процесі прийняття рішень та консультації зі зацікавленими сторонами допомагає створити проєкт, який відповідає потребам та цінностям місцевих жителів.

Стратегічне планування та управління проєктом:

Важливо мати чіткий план дій та стратегію виконання проєкту, яка передбачає етапи реконструкції, бюджетні обмеження, ресурси та терміни.

Ефективне управління проектом дозволяє уникнути затримок та збільшити його успішність.

Ці прийоми та закономірності відображають складність та важливість процесу реконструкції культурно-мистецьких комплексів та сприяють створенню проектів, які зберігають історичну цінність та відповідають сучасним вимогам.

- Аналіз впливу реконструкції на навколишнє середовище та суспільство.

Реконструкція культурно-мистецьких комплексів має значний вплив як на навколишнє середовище, так і на суспільство. Проведемо аналіз цього впливу на прикладі проекту реконструкції Будинку офіцерів у Миколаєві.

Охорона навколишнього середовища:

Реконструкція Будинку офіцерів може призвести до покращення якості навколишнього середовища. Використання енергоефективних матеріалів та технологій утеплення сприяє зменшенню викидів CO₂ та енергоспоживанню, що сприяє збереженню природних ресурсів та зменшенню негативного впливу на довкілля.

Розвиток туризму та культурного життя:

Відновлення та реконструкція культурно-мистецького об'єкту може збільшити привабливість міста для туристів та мешканців. Створення сучасних просторів для виставок, конференц-залів та інших культурних заходів збагачує культурне життя міста та сприяє його розвитку.

Економічний розвиток:

Реконструкція культурно-мистецького комплексу може стимулювати економічний розвиток регіону. Створення нових робочих місць у галузі туризму, культури та будівництва сприяє збільшенню обсягів економічної активності та підвищенню рівня благополуччя мешканців. [27]

Соціальна інтеграція та співпраця:

Реконструкція культурно-мистецького комплексу може стати місцем для зустрічей та інтеракції між різними соціальними групами. Створення площадок для культурних подій та спільних ініціатив сприяє зміцненню взаєморозуміння та спільної діяльності в місцевому співтоваристві.

Збереження культурної спадщини:

Реконструкція культурно-мистецького комплексу дозволяє зберегти та відновити цінні об'єкти культурної спадщини, які є важливим елементом ідентичності та історії міста. Це допомагає зберегти та передати наступним поколінням цінність та унікальність культурної та історичної спадщини.

Отже, реконструкція культурно-мистецького комплексу має великий вплив на навколишнє середовище та суспільство, сприяючи збереженню культурної спадщини, розвитку туризму, економіки та соціальної інтеграції.
[25]

Висновки до розділу 2

Під час дослідження теоретичних основ реконструкції культурно-мистецьких комплексів на прикладі об'єкту у м. Миколаїв було здійснено аналіз різноманітних аспектів, які впливають на процес відновлення та розбудови таких об'єктів. Загальний підхід до дослідження дозволив сформулювати деякі ключові висновки, які є важливими для подальшого проектування та реалізації реконструкції культурно-мистецького комплексу.

По-перше, методика дослідження дозволила докладно проаналізувати історію та стан об'єктів культурно-мистецьких комплексів, що є ключовим для правильного розуміння їхньої архітектурної спадщини та потреб у реставрації.

По-друге, використання принципів сталого розвитку в реконструкції об'єкту на вулиці Артилерійська 7 стало основою для вибору матеріалів та технологій, спрямованих на максимізацію енергоефективності та збереження культурної спадщини.

Крім того, аналіз сучасних архітектурних тенденцій показав необхідність інтеграції сучасних технологій та прийомів для збереження культурної спадщини та створення естетичного середовища.

Також, застосування методів та моделей для проектування реконструкції об'єкту, ураховуючи історичні та культурні особливості, виявилось важливим для забезпечення успішної реалізації проекту.

Врешті, аналіз впливу реконструкції на навколишнє середовище та суспільство підкреслив важливість збалансованого підходу до цього процесу, який має враховувати як екологічні, так і соціокультурні аспекти. В цілому, отримані результати дослідження становлять важливу основу для подальшої роботи над проектом реконструкції культурно-мистецького комплексу у м. Миколаїв.

РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЕКТУВАННЯ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКИХ КОМПЛЕКСІВ В КОНТЕКСТІ ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ НА ПРИКЛАДІ БУДИНКУ ОФІЦЕРІВ ФЛОТУ В М. МИКОЛАЇВ

3.1. Рішення генерального плану культурно-мистецького комплексу в місті Миколаїв по вулиці Артилерійська, 7

Генеральний план нового проекту на ділянці будинку офіцерів флоту в місті Миколаєві відображає амбітні плани щодо розвитку та відновлення цього історичного об'єкту. *Рис. 3.1.1* Основною метою є створення сучасного та функціонального середовища, яке б відповідало потребам містян та відвідувачів, зберігаючи при цьому культурну спадщину та історичний характер будівельного комплексу. *Рис. 3.1.2, Рис. 3.1.3*

Відновлення історичної будівлі: Одним із ключових аспектів генерального плану є реконструкція та реставрація історичної будівлі будинку офіцерів флоту. Це включає відновлення фасадів, ремонт та модернізацію внутрішніх приміщень, з урахуванням сучасних стандартів безпеки, енергоефективності та доступності.

Розвиток нових функцій: Генеральний план передбачає не лише відновлення існуючих структур, але й розвиток нових функцій та об'єктів на території комплексу. Це може включати в себе створення адміністративних приміщень, комерційних просторів, музеїв, ресторанів або кафе, які доповнять історичну цінність місця. [11]

Ландшафтний дизайн: Важливим елементом генерального плану є ландшафтний дизайн території. Зелені насадження, відкриті площі, альтанки та декоративні елементи створять приємну атмосферу для відпочинку та прогулянок для місцевих мешканців та туристів.

Інфраструктура: Генеральний план передбачає створення всієї необхідної інфраструктури для забезпечення комфортного функціонування об'єкту. Це може включати в себе дороги, парковки, системи освітлення, водопостачання та каналізації.

Стандарти безпеки та доступності: Проект передбачає впровадження сучасних стандартів безпеки та доступності для всіх користувачів об'єкту. Це може включати в себе розробку евакуаційних планів, обладнання об'єкту відповідною сигналізацією та розробку інфраструктури для людей з обмеженими можливостями. [12]

Інноваційні рішення: Проект також відкритий до впровадження інноваційних технологій та рішень, таких як використання відновлюваних джерел енергії, "розумні" системи управління будівлями та інші сучасні розробки.

Генеральний план нового проекту на ділянці будинку офіцерів флоту в місті Миколаєві спрямований на створення інтегрованого та багатофункціонального середовища, яке б відповідало сучасним вимогам та високим стандартам якості.

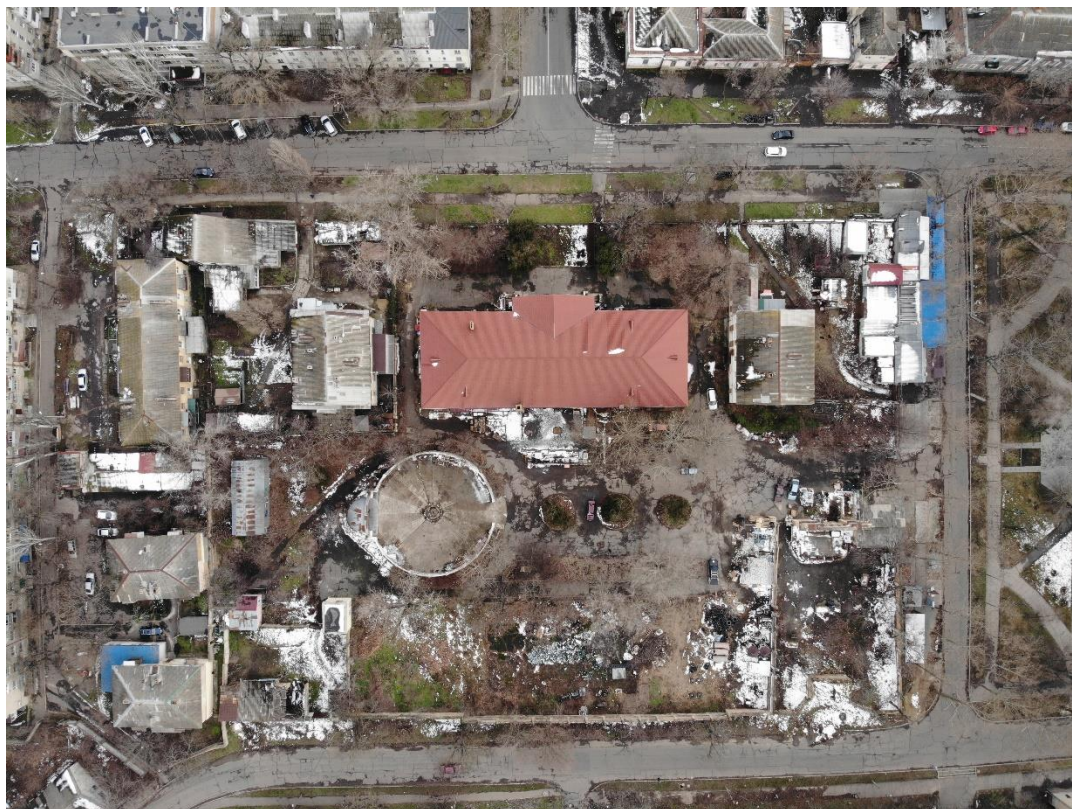

Рис. 3.1.2 Фотофіксація генерального плану ділянки

Рис. 3.1.3 Фотофіксація ділянки

3.2. Функціонально-планувальне рішення культурно-мистецького комплексу

Аналіз потреб: Починаючи з аналізу потреб місцевого населення та культурної спільноти, розробники розуміють, що комплекс повинен бути багатофункціональним, забезпечуючи місце для проведення виставок, концертів, лекцій, майстер-класів та інших культурних заходів.

Комплекс, розроблений з урахуванням потреб місцевого населення та культурної спільноти, створює інтегровану платформу для культурного та мистецького життя міста. Аналіз показує, що існує певна потреба у місці, яке об'єднує в собі різноманітні культурні ініціативи та події, сприяючи розвитку культурної та творчої атмосфери у місті. Основні потреби, які виявлені через аналіз, включають:

Проведення виставок: Відвідувачі мають бажання відвідувати виставки мистецтва, фотографії, скульптури та інших візуальних мистецтв. Тому комплекс має простори галереї та виставкові зали, які можуть вміщувати різноманітні тематичні виставки.

Концерти та виступи: Жителі міста цінують музичні виступи та концерти різних жанрів, від класичної музики до сучасних виступів. Тому комплекс має забезпечувати аудиторії для концертних залів з відповідною акустикою та зручною сценою.

Лекції та дискусії: Інтелектуальна частина культурного життя також важлива для місцевої спільноти. Тож комплекс повинен мати аудиторії для проведення лекцій, семінарів та дискусій на різні теми.

Майстер-класи та культурні заходи: Збереження та розвиток мистецтва та ремесел є важливим завданням. Тому комплекс може включати простори для проведення майстер-класів з різних видів мистецтва, ремесел та рукоділля.

Інші культурні заходи: Варіативність та гнучкість простору має надавати можливість для проведення різноманітних культурних заходів, таких

як кінопокази, театральні вистави, літературні вечори, виступи хореографічних колективів тощо. [24]

Отже, функціональне планування спрямоване на задоволення різноманітних потреб місцевої культурної спільноти та створення простору для розвитку та збагачення культурного життя міста.

Планування простору: Функціональне планування враховує потреби кожного приміщення та його зв'язок з іншими частинами комплексу. Наприклад, галереї можуть бути розташовані поруч з аудиторіями для виставок, а кафе - поруч з лекторіями.

У функціональному плануванні культурно-мистецького комплексу враховуються потреби кожного приміщення та їхній зв'язок між собою, з метою забезпечення максимальної ефективності використання простору та зручності для відвідувачів. Основні принципи планування включають:

Галереї та виставкові зали: Ці приміщення розташовані поруч, щоб забезпечити зручний доступ відвідувачів до виставок та виставкових експозицій. Також вони можуть мати прямий доступ до аудиторій для проведення лекцій чи дискусій, що сприяє інтеграції різних культурних заходів.

Аудиторії: Лекційні та семінарські зали можуть бути розташовані неподалік від галерей та виставкових залів, щоб легко організувати події, що поєднують в собі елементи лекцій та виставок.

Кафе та відпочинкові зони: Кафе, бари або кав'ярні можуть бути розташовані в стратегічних місцях, де вони будуть доступні для відвідувачів, але не будуть заважати проведенню культурних заходів. Вони можуть також мати видовищні вікна або тераси, забезпечуючи прекрасний краєвид та атмосферу.

Майстер-класи та творчі майстерні: Приміщення для проведення майстер-класів та творчих майстерень можуть бути організовані таким чином, щоб створювати відчуття спільноти та творчого натхнення. Вони можуть бути

розташовані поруч з галереями, де відбуваються виставки, щоб створити логічний потік подій. [23]

Адміністративні приміщення: Офісні приміщення, призначені для управління та адміністрування комплексу, можуть бути розташовані в зручних місцях, що забезпечують ефективний контроль над всіма процесами та подіями в комплексі.

Отже, функціональне планування враховує потреби та взаємозв'язок різних приміщень, сприяючи організації різноманітних культурних заходів та створенню зручних та привабливих просторів для відвідувачів.

Зонування: Простір зонується таким чином, щоб створити різні атмосфери для різних видів заходів та відвідувачів. Наприклад, виставкові зали можуть бути відокремлені від місць для виступів або лекцій.

Зонування простору в культурно-мистецькому комплексі є ключовим елементом, який допомагає створити комфортні та функціональні середовища для різних видів заходів та різних груп відвідувачів. Основні принципи зонування включають:

Виставкові зали: Ці приміщення можуть бути зоновані залежно від типу виставки та її тематики. Наприклад, можуть бути окремі зали для традиційних мистецьких експозицій, сучасного мистецтва, фотографії тощо. Кожна зона може мати власну атмосферу та освітлення, що відповідає концепції виставки.

Майданчики для виступів та лекцій: Ці зони можуть бути розташовані в окремих приміщеннях або зоновані в межах загального простору. Вони можуть мати власну аудіо-відео техніку та сценічне обладнання, щоб забезпечити комфортні умови для виступів артистів та лекторів. [21]

Креативні майданчики та майстерні: Ці зони можуть бути створені для проведення творчих майстерень, де відвідувачі можуть брати участь у мистецьких проектах та експериментах. Вони можуть мати доступ до різноманітних матеріалів та інструментів для розвитку креативності.

Рекреаційні зони: Окремі зони можуть бути призначені для відпочинку та відновлення сил відвідувачів. Це можуть бути кафе, кав'ярні або зони відпочинку зі зручними меблями та атмосферою, що сприяє релаксації.

Адміністративні зони: Приміщення для адміністративних потреб, такі як офіси, приймальні та інші, можуть бути зоновані таким чином, щоб забезпечити ефективне управління комплексом та комфортні умови для персоналу.

Зонування дозволяє створити різні атмосфери та функціональні області, що відповідають потребам та очікуванням різних категорій відвідувачів. Воно сприяє оптимальному використанню простору та ефективному проведенню культурних заходів.

Архітектурні елементи: Розглядається використання сучасних архітектурних елементів, таких як вікна з великим склом, відкриті площадки для виставок, а також збереження та реставрація історичних деталей будівлі.

В проекті використовуються сучасні архітектурні елементи для створення відкритого, світлого та привабливого середовища для відвідувачів. Деякі з них включають:

Великі вікна та скляні стіни: Для максимального використання природного світла та створення відчуття простору використовуються великі вікна та скляні стіни. Це дозволяє забезпечити якісне освітлення в приміщеннях та створює відчуття з'єднання з зовнішнім середовищем.

Відкриті площадки для виставок: Додатковий простір для організації виставок та інших культурних заходів може бути створений на відкритих площадках. Ці площадки можуть бути обладнані спеціальною інфраструктурою для виставок, а також зонами відпочинку для відвідувачів.

Збереження та реставрація історичних деталей: У разі реновації існуючої будівлі або комплексу, який має історичну цінність, збереження та реставрація історичних деталей може стати важливим архітектурним

елементом. Це може включати відновлення старих фасадів, кам'яних деталей або архітектурних форм, які характеризують історичний характер будівлі. [16]

Сучасні матеріали та конструкції: Для створення сучасного та ефективного будівництва використовуються сучасні матеріали та конструкції, які відповідають сучасним стандартам якості та енергоефективності. Це може включати використання сталі, скла, бетону та інших сучасних матеріалів.

Доступність: Планування враховує доступність комплексу для всіх груп населення, включаючи людей з обмеженими можливостями. Це може означати встановлення пандусів, широких дверей та інших зручностей.

Для забезпечення доступності для всіх груп населення, включаючи людей з обмеженими можливостями, проект передбачає ряд заходів:

Пандуси: На входах до будівлі та всередині комплексу передбачаються пандуси, які дозволяють людям з обмеженими можливостями легко та безпечно пересуватися в будівлі.

Широкі двері: Двері будівлі та внутрішні приміщення проектуються з врахуванням широких розмірів, що забезпечує зручний доступ для візків та інших обладнань.

Ліфти та ескалатори: Для забезпечення доступу до всіх поверхів будівлі передбачається наявність ліфтів та ескалаторів, які спрощують пересування в комплексі для всіх відвідувачів.

Спеціалізоване обладнання: У ванних кімнатах, кафе та інших загальнодоступних приміщеннях встановлюються спеціальні зручності, такі як підйомні сидіння та поручні, що полегшують користування ними людьми з обмеженими можливостями.

Сигналізація та інформаційні панелі: Для нагляду за безпекою та орієнтації в приміщенні встановлюються сигналізаційні системи та інформаційні панелі, які допомагають у вирішенні питань доступності та безпеки.

Безперешкодний доступ: Всі входи до будівлі та приміщення розраховані на безперешкодний доступ для відвідувачів з різними фізичними можливостями. Це включає встановлення пандусів та широких дверей, щоб забезпечити комфортний вхід для візків та осіб з обмеженою рухливістю. [22]

Підйомні платформи: Деякі внутрішні та зовнішні області можуть бути обладнані підйомними платформами або ліфтами, які допомагають пересуватися між рівнями або вище ступенів.

Сигналізація для слабозорих: Для осіб з вадами зору встановлюються спеціальні сигналізаційні системи та інформаційні панелі з аудіоінструкціями та Брайльовим письмом для полегшення орієнтації.

Спеціалізоване обладнання: Вантажні ліфти та підйомні платформи розраховані на перевезення великогабаритних вантажів, а також візків із відвідувачами з обмеженими можливостями.

Адаптивне освітлення та звукові сигнали: Використання адаптивного освітлення та звукових сигналів може допомогти в орієнтації та створенні безпечної та комфортної атмосфери для всіх відвідувачів.

Підвищена безпека: Для забезпечення безпеки використовуються спеціальні розробки, такі як пандуси з антиковзальним покриттям та поручні, що допомагають уникнути травматичних ситуацій.

Послідовність простору: Проект враховує логічну послідовність переміщення від входу до комплексу до різних зон в середині, щоб створити комфортне та ефективне використання простору.

Послідовність простору розробляється з урахуванням зручності та логіки переміщення відвідувачів через різні зони комплексу. Ось деякі аспекти цієї послідовності:

Приймальна зона: Початкова точка входу до комплексу, де відвідувачі можуть отримати інформацію, придбати квитки або отримати допомогу від персоналу.

Основна експозиційна зона: Це серце комплексу, де розташовані основні виставкові зали, аудиторії для концертів та інші приміщення для культурних заходів.

Рекреаційні та відпочинкові зони: У цих зонах відвідувачі можуть відпочити, насолоджуючись атмосферою комплексу або обговорюючи враження в кафе та лаунж-зонах.

Освітні та творчі зони: Для проведення майстер-класів, лекцій та інших освітніх заходів створюються спеціальні приміщення, які легко доступні та функціонально обладнані. [27]

Адміністративна та службова зона: Це приміщення для персоналу, де знаходяться офісні приміщення, склади та інші службові приміщення для забезпечення роботи комплексу.

Евакуаційні та безпекові маршрути: Проект передбачає належно позначені та доступні маршрути евакуації, а також необхідні заходи для забезпечення безпеки в разі надзвичайних ситуацій.

Ця послідовність допомагає відвідувачам легко орієнтуватися в комплексі та максимально ефективно використовувати його простір для різноманітних потреб та заходів.

Ці елементи функціонального планування допомагають створити комплекс, який задовольняє потреби місцевої культурної спільноти та відповідає сучасним стандартам проектування.

3.3. Об'ємно-просторова композиція культурно-мистецького комплексу в місті Миколаїв

Об'ємно-просторова композиція у реновації культурно-мистецького комплексу будинку офіцерів флоту в місті Миколаєві передбачає уважне поєднання історичних елементів з сучасними архітектурними рішеннями.

Початковий аналіз будівлі включає в себе дослідження архітектурних деталей та конструкцій, які визначають ідентичність та характер об'єкта. Це може включати дослідження оригінальної архітектурної форми, матеріалів, віконних розмірів та деталей фасаду. Під час аналізу також враховуються поточний стан будівлі та необхідність реставрації або збереження історичних елементів.

На основі цього аналізу розробляється концепція об'ємно-просторової композиції, яка забезпечує гармонійне поєднання історичних та сучасних елементів. Це може включати збереження оригінальної структури будівлі та інтеграцію нових функціональних зон і просторів. Наприклад, історичні зали можуть бути відновлені для виставок та культурних заходів, тоді як сучасні аудиторії та лекційні зали можуть бути додані для забезпечення більш широкого спектру подій та активностей. [26]

Планування простору враховує потреби різних груп відвідувачів, забезпечуючи зручний доступ до всіх зон та функціональних областей. Важливим аспектом є створення бар'єрів, які дозволяють людям з обмеженими можливостями вільно пересуватися в будівлі та користуватися всіма її сервісами. *Рис. 3.2.3*

Таким чином, об'ємно-просторова композиція в реновованому культурно-мистецькому комплексі будинку офіцерів флоту поєднує в собі збереження історичних цінностей з сучасними потребами та стандартами доступності, створюючи привабливий та функціональний простір для культурних подій та заходів. *Рис. 3.2.2*

Інтеграція історичних елементів: Під час розширення розділу об'ємно-просторової композиції важливо врахувати не лише збереження історичних елементів, а й їх інтеграцію в нові функціональні зони. Наприклад, історичні фасади можуть стати частиною архітектурного ландшафту, що збереже аутентичний характер комплексу.

Створення мультифункціональних просторів: Деякі приміщення можуть бути спроектовані таким чином, щоб вони могли використовуватися для різноманітних цілей в залежності від потреб. Наприклад, простір, що вдень використовується для виставок, може перетворюватися ввечері на кінозал або конференц-зал.

Використання нових технологій: Інтеграція сучасних технологій у просторове планування може забезпечити більш ефективне використання простору та зробити його більш інтерактивним для відвідувачів. Наприклад, використання віртуальної реальності для створення інтерактивних експозицій або мультимедійних інсталяцій.

Створення архітектурних акцентів: Важливо створити точки притягання у просторі, які привертають увагу відвідувачів і створюють запам'ятовувальні образи. *Рис. 3.2.4* Це може бути здійснено за допомогою архітектурних елементів, скульптур або мистецьких інсталяцій. [2,14]

Забезпечення ергономіки та комфорту: У розробці об'ємно-просторової композиції важливо враховувати ергономіку та комфорт відвідувачів. Це включає в себе правильне розміщення меблів, оптимальну освітленість, а також зони відпочинку та рекреації.

Створення архітектурного контексту: При розширенні розділу об'ємно-просторової композиції важливо враховувати контекст оточуючого середовища. Проектування повинно взаємодіяти з архітектурним стилем місцевості та гармонійно вписуватися у ландшафт. *Рис. 3.2.1*

Екологічна стійкість: Розробка просторового планування має враховувати принципи екологічної стійкості, включаючи ефективне використання енергії, води та матеріалів з низьким вуглецевим викидом.

Загальний підхід до розширення розділу об'ємно-просторової композиції полягає в створенні гармонійного, функціонального та естетично привабливого простору, який враховує потреби сучасної культурної спільноти та зберігає історичну цінність об'єкта. *Рис. 3.2.5*

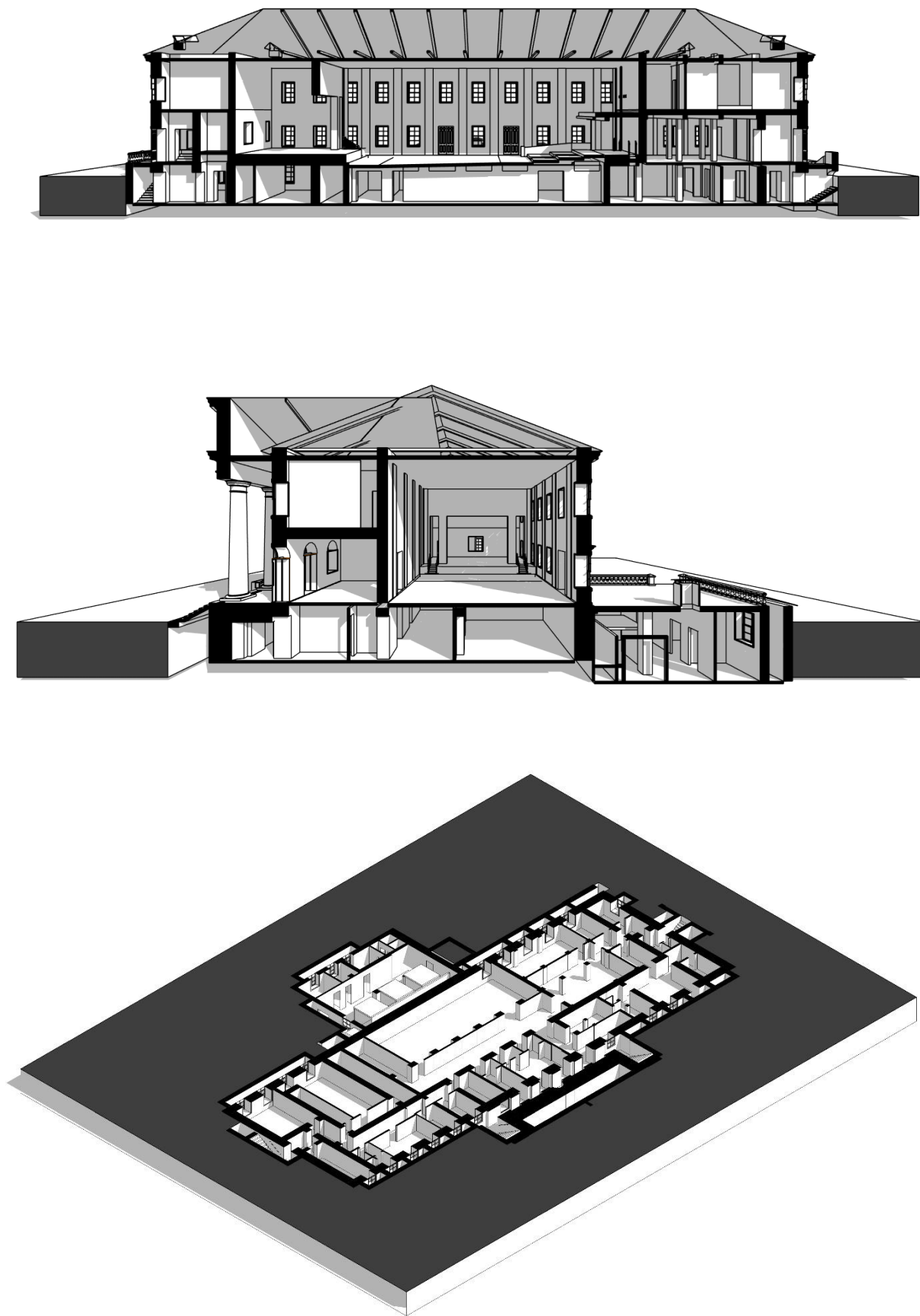

Рис. 3.2.1 Будівля Дому Офіцерів Флоту (Розрізи)

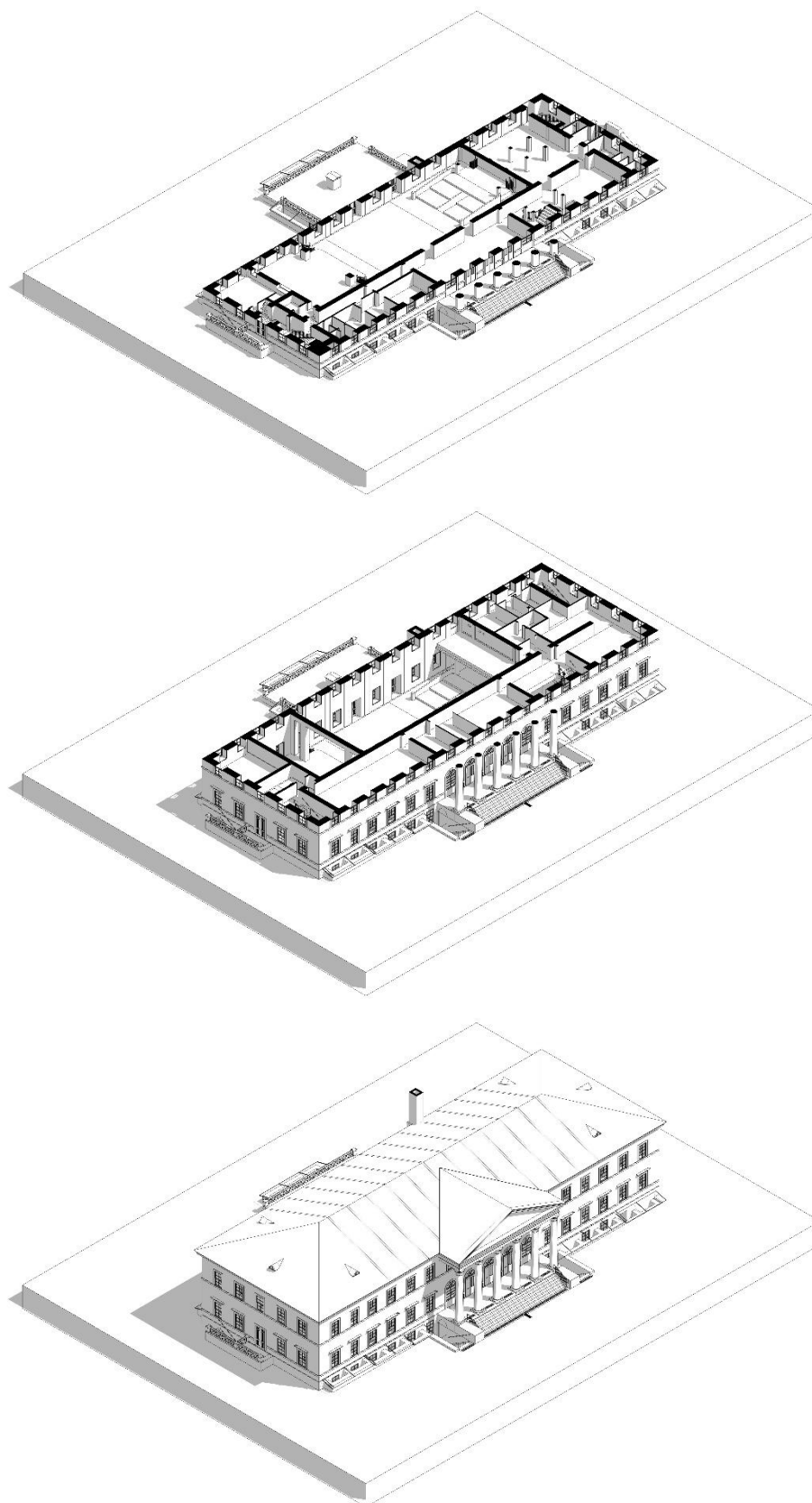

Рис. 3.2.2 Будівля Дому Офіцерів Флоту (Аксонотеричні схеми поверхів)

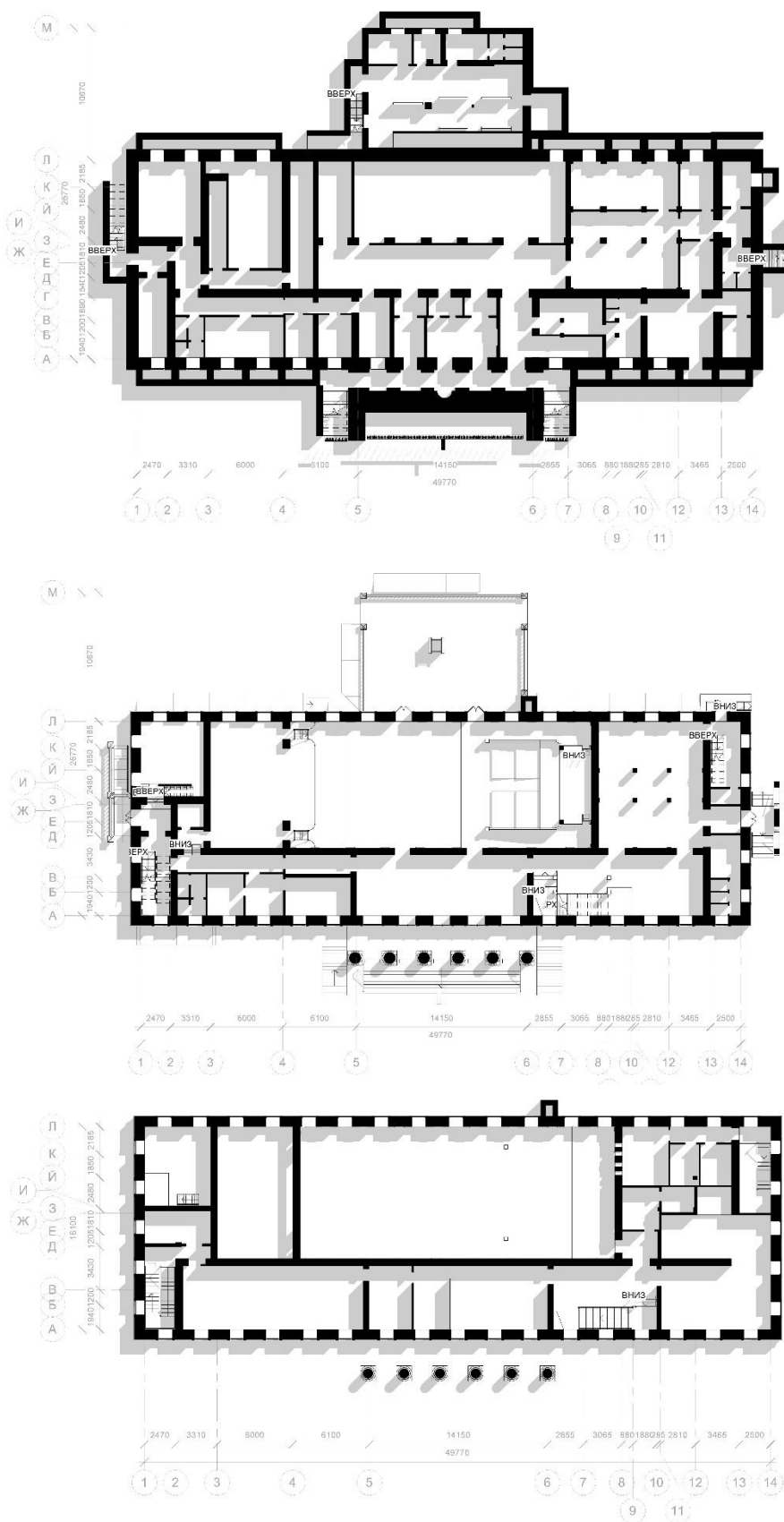

Рис. 3.2.3 Будівля Дому Офіцерів Флоту (Планування поверхів)

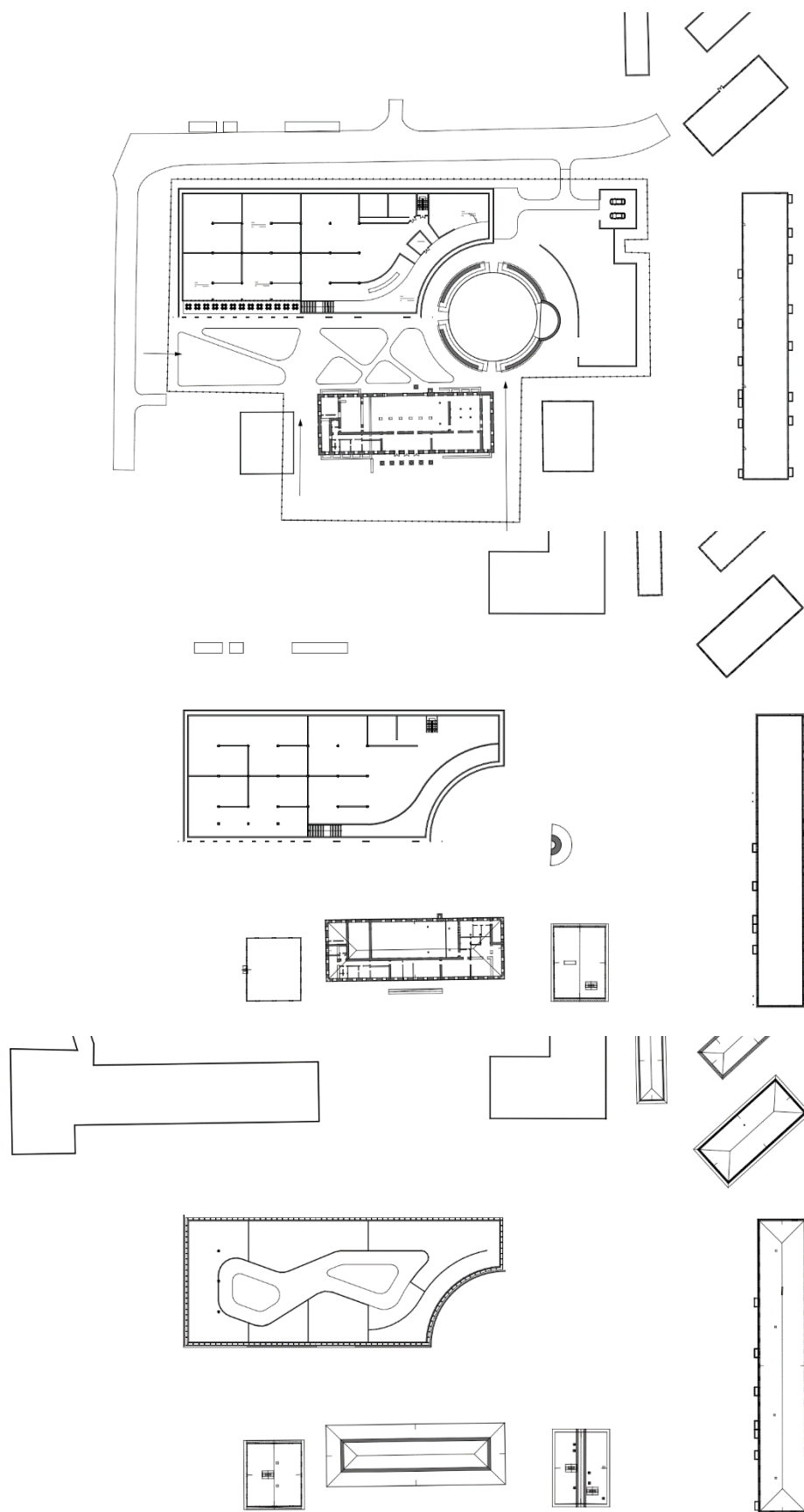

Рис. 3.2.4 Будівля культурного центру (Планування поверхів)

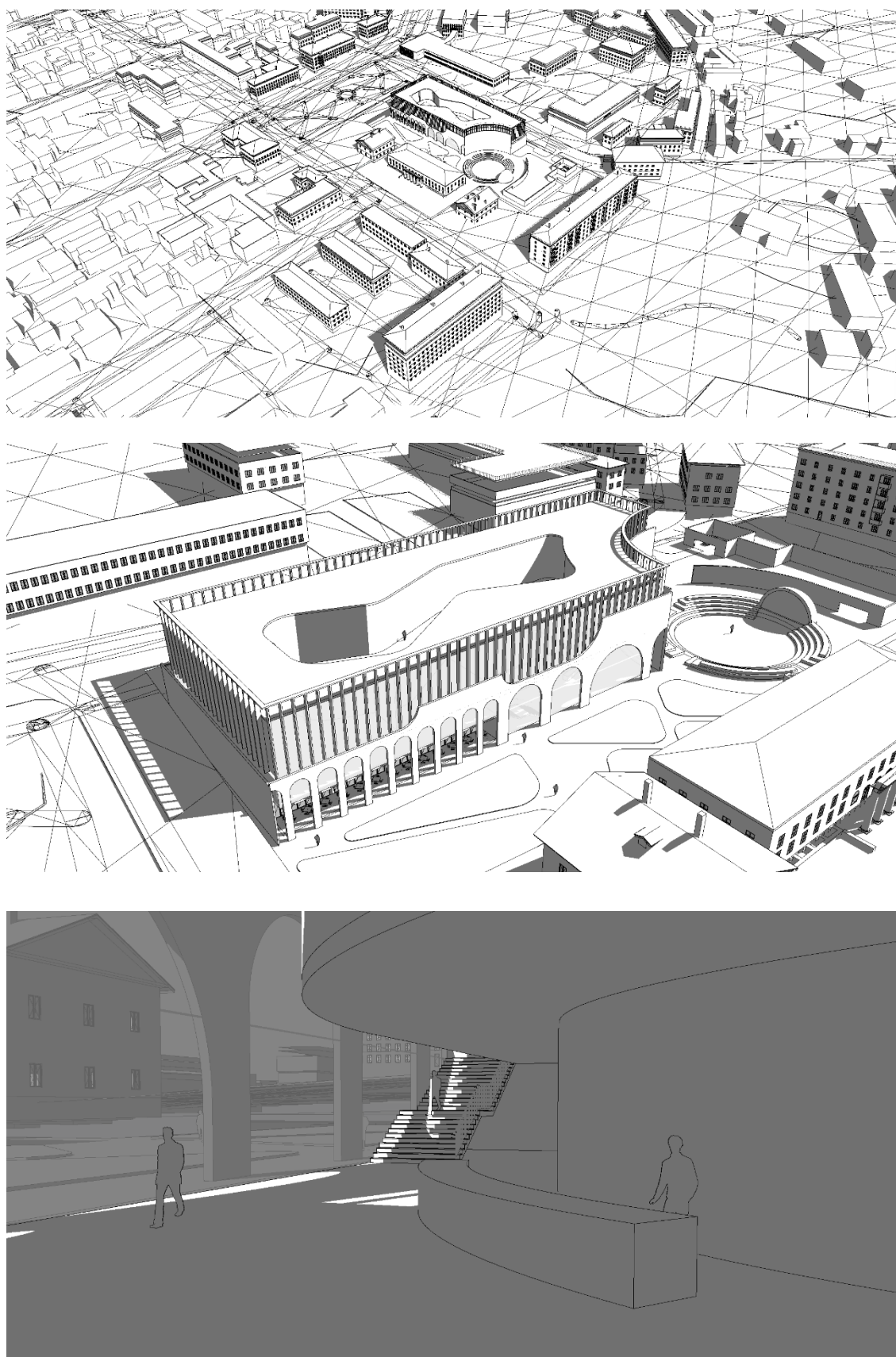

Рис. 3.2.5 Будівля культурного центру (Перспективні зображення)

Висновки до розділу 3

Зважаючи на конкретний контекст післявоєнної відбудови та реконструкції культурно-мистецьких комплексів на прикладі ділянки будинку офіцерів флоту в м. Миколаїв, важливо відзначити наступні ключові висновки:

Повага до історичної спадщини: Відбудова після війни вимагає уважного врахування історичних аспектів та архітектурної спадщини. Це може включати збереження оригінальних форм, матеріалів та деталей фасаду, які визначають характер об'єкта та є важливими для збереження.

Синтез історичного та сучасного: Проектування повинно стремитися до гармонійного поєднання історичних елементів з сучасними архітектурними рішеннями. Це дозволяє зберегти ідентичність об'єкта, але в той же час адаптувати його до сучасних потреб та стандартів.

Мультифункціональність простору: Культурно-мистецькі комплекси повинні бути здатні відповідати різноманітним потребам спільноти. Тому важливо створювати мультифункціональні простори, які можуть використовуватися для різних заходів та активностей.

Доступність та включеність: Проектування має враховувати потреби всіх категорій відвідувачів, забезпечуючи зручний доступ для всіх, включаючи людей з обмеженими можливостями. Це підвищує доступність культурних заходів та послуг для всіх членів спільноти.

Стратегічне планування простору: Ефективне планування простору включає в себе стратегічне розміщення різних зон та функціональних областей для максимального використання потенціалу об'єкта. Це дозволяє оптимізувати використання простору та забезпечити зручність для відвідувачів.

Увага до деталей: Проектування культурно-мистецьких комплексів вимагає уваги до деталей та естетики. Це включає в себе уважне планування

внутрішнього та зовнішнього середовища, а також використання високоякісних матеріалів та обладнання.

В цілому, успішна реконструкція та розвиток культурно-мистецьких комплексів у контексті післявоєнної відбудови вимагає комплексного підходу, уваги до історичних деталей та потреб сучасного співтовариства, а також врахування принципів доступності та включеності.

РОЗДІЛ 4. ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

Вступ

Цивільний захист України - це державна система органів управління, сил і засобів, для організації та забезпечення захисту населення від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного, екологічного, природного та воєнного характеру.

Надзвичайна ситуація (НС) — порушення нормальних умов життя і діяльності людей на об'єктах або територіях, спричинене аварією, катастрофою, епідемією, стихійним лихом, епізоотією, епіфітотією, великою пожежею, застосуванням засобів ураження, що призвели або можуть призвести до людських і матеріальних втрат, а також велике зараження людей і тварин.

Загальними ознаками надзвичайних ситуацій є:

- наявність або загроза загибелі людей;
- істотне погіршення стану довкілля;
- матеріальні збитки;
- суттєві погіршення умов життєдіяльності населення.

За масштабом поширення та за тяжкістю наслідків надзвичайні ситуації можуть бути:

- загальнодержавного рівня;
- регіонального рівня;
- місцевого рівня;
- об'єктового рівня.

За швидкістю і раптовістю протікання НС класифікують на:

- раптові (вибухи, землетруси, транспортні аварії та катастрофи);
- швидко поширюються (аварії з викидом СДОР, утворення хвиль прориву на гідрологічних спорудах, пожежі, тощо);
- поширюються з помірною швидкістю (аварії з викидом

- радіоактивних речовин, аварії на комунально-енергетичних мережах;
- повільно поширюється (посухи, епідемія, екологічно небезпечні явища);

Завдання Цивільного захисту (ЦЗ) України:

- запобігання виникненню надзвичайних ситуацій техногенного походження і вжиття заходів для зменшення збитків та втрат у разі аварій, катастроф, вибухів, великих пожеж і стихійних лих;
- оповіщення населення про загрозу і виникнення надзвичайних ситуацій у мирний і воєнний час та постійне інформування його про наявну обстановку;
- захист населення від наслідків стихійних лих, аварій, катастроф, великих пожеж і застосованих засобів ураження;
- організація життєзабезпечення населення під час аварій, катастроф, стихійного лиха та у воєнний час;
- організація та проведення рятувальних та інших невідкладних робіт у районах лиха та в осередках ураження.

1.1 Аналіз територіальних умов проектування

Проектована ділянка розташована на лівому березі центра міста Миколаїв. Рис. 3.5 Об'єктом на проектування є культурно-мистецький комплекс, що включає в собі реновацію Дому Офіцерів Флоту (ДОФ) та зведення новобудови, що включала б в собі житлову та комерційну зони. ДОФ за проектом є багатофункціональним, що слугує як волонтерський та культурний центр.

Територія також має особливості, такі як зсуви і овражна діяльність вздовж берегів річок, що вимагають додаткових заходів з екологічного та геотехнічного планування. Сейсмічні властивості території, які віднесені до другої категорії, та інші геотехнічні аспекти важливі для безпечності та стійкості майбутньої реконструкції.

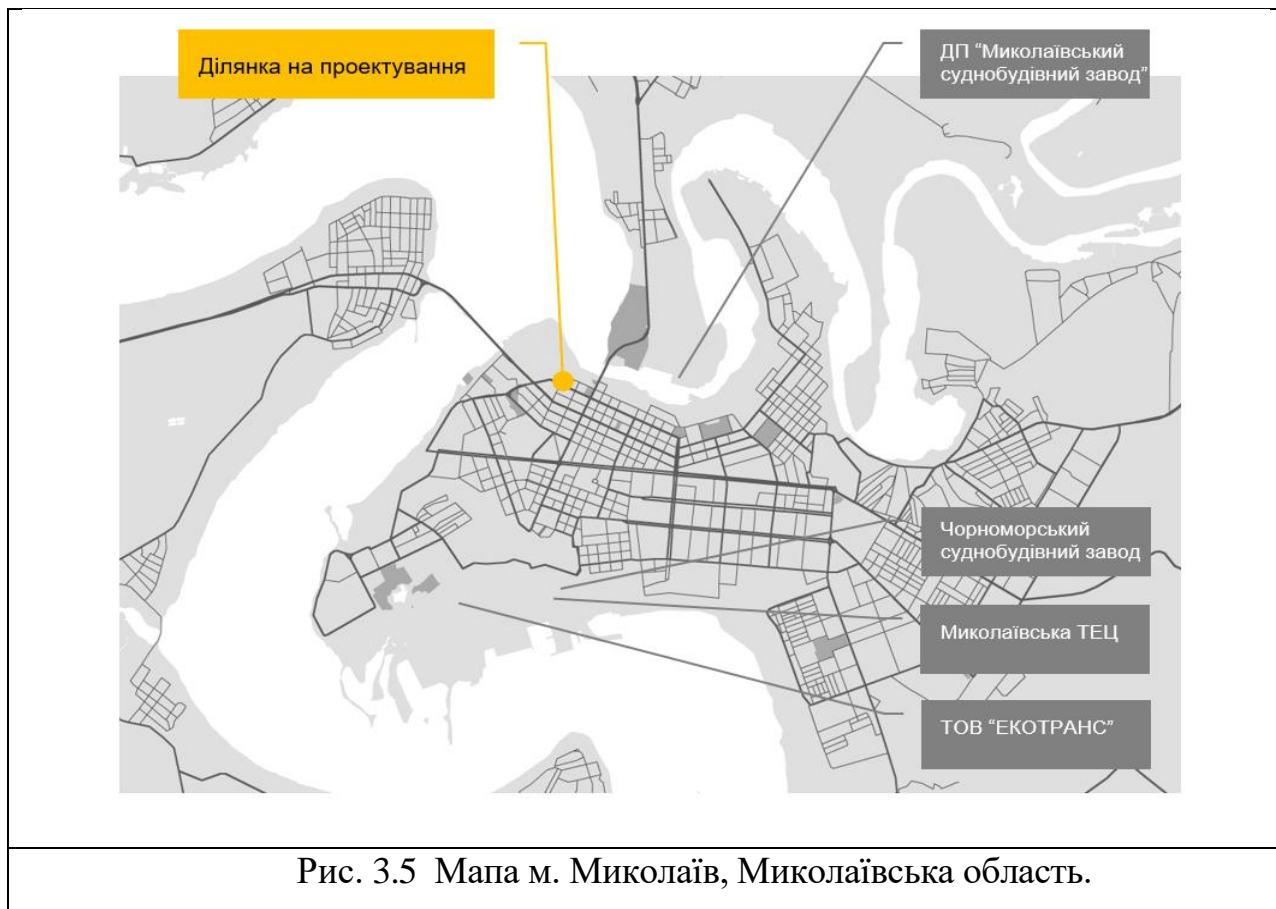

Рис. 3.5 Мапа м. Миколаїв, Миколаївська область.

Дана ділянка оточена на півночі та заході річкою Південний Буг, та на півдні промисловими об'єктами такими як: ДП "Миколаївський суднобудівний завод", Чорноморський суднобудівний завод, Миколаївська ТЕЦ та ТОВ "ЕКОТРАНС".

Об'єкт знаходиться в оточенні освітньої, житлової та культурно та ландшафтно-рекреаційної території.

Кліматичні умови.

За особливістю природних умов територія належить до степової зони. Клімат помірно-континентальний з м'якою малосніжною зимою і жарким посушливим літом. Пересічна температура січня – $-4,5^{\circ}\text{C}$, липня – $+22,2^{\circ}\text{C}$. Річна кількість опадів коливається від 330 мм на півдні до 450 мм на півночі області. Висота снігового покриву 9-11 см. Рис. 3.8

Показник	Клімат												[сховати]
	Січ	Лют	Бер	Кві	Тра	Чер	Лип	Сер	Вер	Жов	Лис	Гру	Рік
Середній максимум, °C	-1	0	5	14	21	25	27	26	20	14	8	2	14
Середня температура, °C	-3,1	-1,8	2,6	10,2	16,5	20,4	22,3	21,8	16,9	10,3	4,4	-0,1	10,0
Середній мінімум, °C	-6	-5	0	6	11	15	17	16	11	6	0	-2	6
Норма опадів, мм	35,7	35,4	29,0	32,3	43,5	54,2	56,2	41,0	39,5	21,5	36,4	42,6	467,3
Кількість сонячних годин	68,2	73,5	120,9	180,0	263,5	288,0	306,9	294,5	231,0	167,4	69,0	52,7	2116
Кількість днів з опадами	6,4	6,1	5,5	5,5	6,5	6,5	5,1	4,1	4,3	3,3	5,9	7,4	

Рис. 3.8 Схема кліматичних даних по території м. Миколаїв, Миколаївська область

В Миколаєві можливі випадки інверсії температури, в умовах безхмарної ночі і ясного неба, коли ґрунт випромінює тепло, може виникати приземна інверсія. Це означає, що тепле повітря застоюється ближче до землі, тоді як холодне повітря знаходиться вище. Рис. 3.9 Це може призводити до того, що на нижніх поверхах будівель буде відчутно холодніше, ніж на більш високих.

Середня швидкість вітру – 4 м\с. [22]

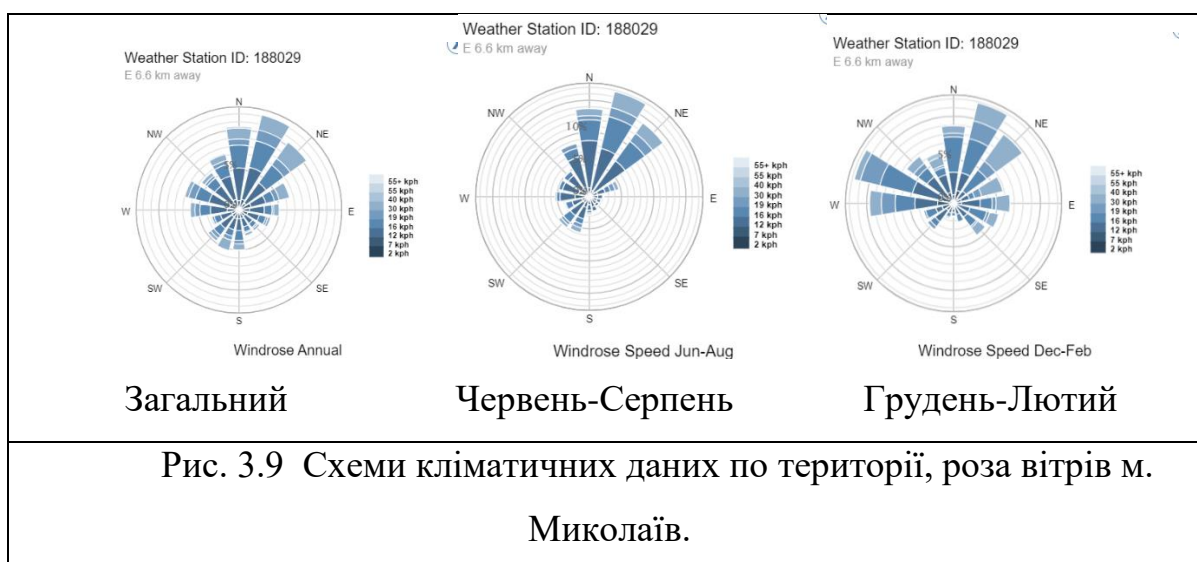

Рис. 3.9 Схеми кліматичних даних по території, роза вітрів м. Миколаїв.

Шкідливі промислові підприємства.

Неподалік ділянки для проєктування є два основних шкідливих промислових підприємств (Рис. 3.10):

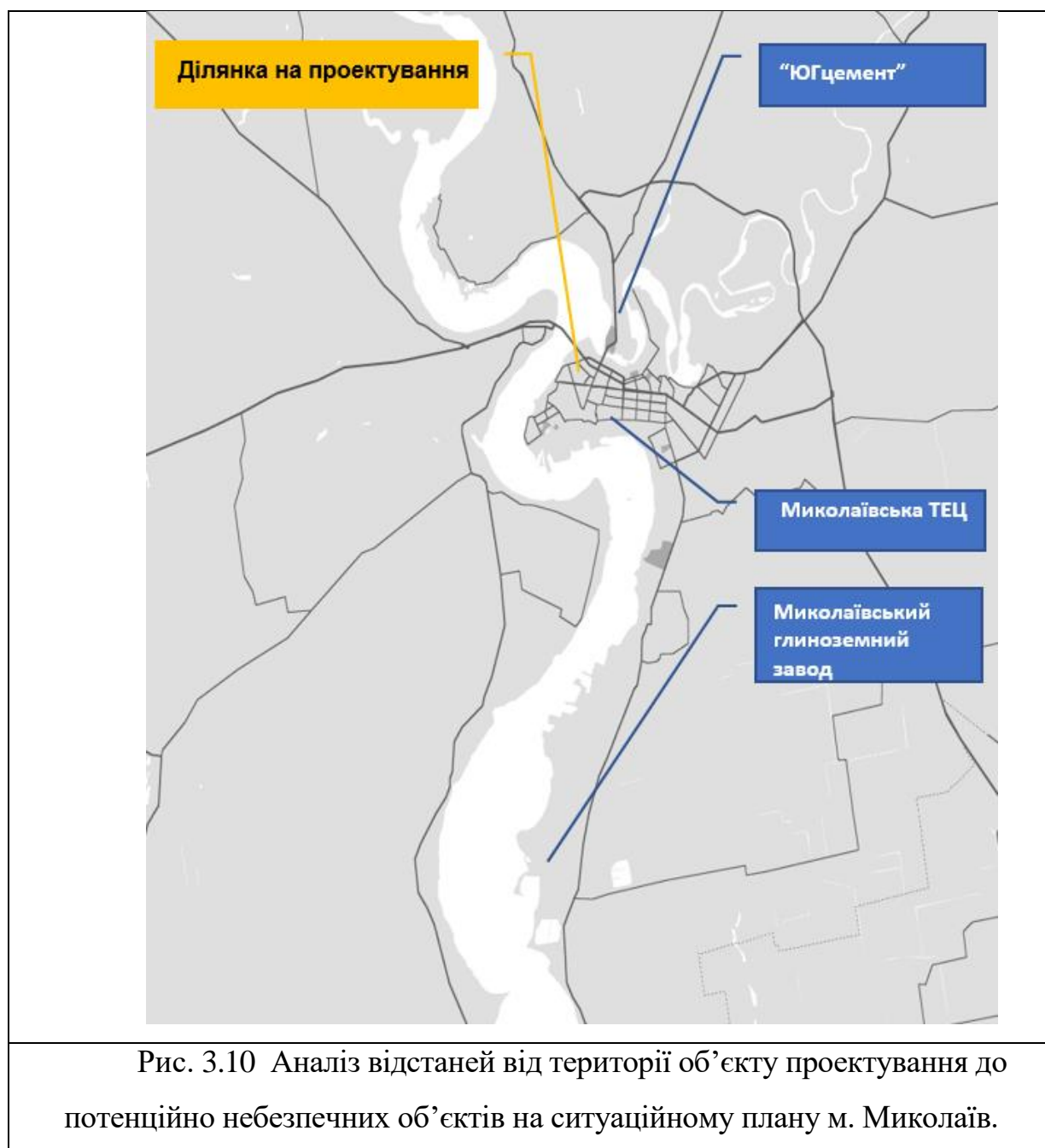
1) ПрАТ «ДІКЕРГОФФ ЦЕМЕНТ УКРАЇНА» «ЮГЦЕМЕНТ» - виробництво цементу, також спец марки для об'єктів підвищеної складності та нафтової промисловості. Розташований у 6,1 кілометрах.

2) ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» – виробництво електроенергії та тепла. Розташоване у 3,3 кілометрах.

3) ТОВ «Миколаївський глиноземний завод» – виробництво глинозему, гідроксид алюмінію, галій, продукція ливарна. Розташований у 23,9 кілометрах.

У випадку виникнення надзвичайної ситуації на цих об'єктах (вибух газів, пожежа на станції, або у доменних печах). Можливі викиди основних забруднюючих речовин: неметанові леткі органічні сполуки, метали та їх сполуки, метан, оксид вуглецю, діоксид та інші сполуки сірки, сполуки азоту, речовини у вигляді твердих суспендованих частинок, стійкі органічні забруднювачі, діоксид вуглецю та ін. Рис. 3.10

Ділянка, що проєктується може потрапити в зону хімічного зараження від ПрАТ «ДІКЕРГОФФ ЦЕМЕНТ УКРАЇНА ЮГцемент». Також може і від ТОВ «Миколаївський глиноземний завод», проте відстань значно більша до ділянки на проєктування чим у першого підприємства.

1.2 Обґрунтування та прийняття рішень з питань Цивільного захисту

Близькість токсичних хмар небезпечна з точки зору часу та впливу на людей. Тому вибираємо найближчий потенційно небезпечний об'єкт - ПрАТ «ДІКЕРГОФФ ЦЕМЕНТ УКРАЇНА ЮГцемент» - виробництво порожнистого скла. Розташований у 6,1 кілометрах.

Вихідні дані:

- віддалення об'єкту від центру вибуху – 6,1 км;
- тип СДОР – Аміак;
- кількість СДОР – $q = 50$ т;
- тип ємності з СДОР – не обвалований;
- швидкість середнього вітру – 14 км/год (4 м/с) (за середнім показником на місцевості за рік);

- вертикальна стійкість повітря - інверсія;

1) Визначення розмірів та площі зони хімічного зараження.

Розміри зони хімічного зараження залежать від кількості СДОР на об'єкті, фізичних та токсичних властивостей, умов зберігання, метеоумов та рельєфу місцевості.

Глибина зони зараження $\Gamma = 3,61$ км (вихідні дані)

Визначимо ширину зони ураження при інверсії:

$$\text{Ш} = 0,03\Gamma = 0,03 * 3,61 = 0,1083 \text{ км}$$

Визначимо площу зони хімічного зараження, як площу рівнобедреного трикутника:

$$S_3 = 1/2\text{Ш} * \Gamma = 1/2 * 0,1083 * 3,61 = 0,195 \text{ км}^2$$

2) Визначення часу підходу зараженого повітря до об'єкту проектування. Цей час визначається діленням відстані R від місця виливу СДОР до даного об'єкту на швидкість переносу хмари повітряним потоком V .

$$V = 4 \text{ м/с.}$$

$$t = (R \times 1000) / (W \times 60) = (6,1 \times 1000) / (2 \times 60) = 50,8 \text{ хв.}$$

3) Визначення часу вражаючої дії СДОР. При швидкості вітру $v = 1,2$ м/с поправочний коефіцієнт складає 0,43

Час вражаючої дії хлору становить:

$$t_{\text{ураж}} = t_{\text{випар}} \times k = 1,2 * 0,43 = 0,516 \text{ год.}$$

Висновок: об'єкт не відноситься до зони потенційного хімічного ураження. Але може бути під загрозою від будь-яких негативних факторів під час надзвичайних ситуацій (хімічне зараження, землетруси, радіаційна та

бойова тривога) та з урахуванням цілодобової присутності в відповідно до положень цивільного захисту, для проекту було б вигідно влаштувати підземну захищену споруду місткістю 450 осіб. [25,27]

Об'єкт, що проектується не потрапляє у зону хімічного зараження. Але враховуючи потенційну небезпеку через бойові дії на території України та враховуючи всі компоненти проекту приймаємо рішення з питань ЦЗ на побудову захисної споруди для укриття людей.

2.1 Розрахунок заходів Цивільного захисту на об'єкті, що проектується

Для реабілітаційного центру для військовослужбовців потрібно збудувати захисну споруду - сховище на 450 чол. Розміщення і будівництво захисних споруд необхідно проводити у відповідності до вимог ДБН В 2.2.5-97. Захисні споруди на об'єкті повинні розташовуватись з урахуванням своєчасного укриття людей та мінімальної вартості будівництва. Досягти цього можливо при виконанні наступних вимог:

1) захисні споруди належить розташовувати у місцях найбільшого скупчення виробничого персоналу;

2) сховища належить розташовувати у підвальних та цокольних поверхах будинків і споруд; окремо стоячі сховища повинні будуватись тільки при неможливості влаштування вбудованих сховищ;

3) вбудовані сховища належить розташовувати по можливості під будівлями найменшої поверховості, а окремо стоячі - на відстані від будинків і споруд, яка дорівнює одній їхній висоті;

4) вбудовані сховища і ПРУ потрібно розташовувати в будівлях I та II ступеня вогнестійкості з виробництвом категорії В та Г за пожежною безпекою;

5) сховища необхідно розташовувати не ближче 15 м від водопровідних, теплових та каналізаційних магістралей діаметром більше 200 мм та, окрім

того, вони мають бути захищені від можливого затоплення ґрунтовими і дощовими водами, а також іншими рідинами при руйнуванні ємностей, розташованих на поверхні землі або в будинках і спорудах;

1) максимальна кількість людей у сховищі не повинна перевищувати 2500 чоловік.

Об'ємно-планувальне рішення сховища для працівників робочої зміни культурного центру.

В сховищі передбачаються основні та допоміжні приміщення. До основних відносяться: приміщення для тих, що укриваються, пункт управління, медичні пункти (санітарні пости). До допоміжних відносяться: фільтровентиляційні, сан. вузли, приміщення для зберігання продовольства, ДЕС, тамбури-шлюзи та тамбури.

Площі основних приміщень сховища.

Враховуючи конструктивні компоненти підвальних приміщень об'єкта, що проектується обираємо норму площі на одну людину що укривається у сховищі. Якщо висота приміщення від 2,1 до 2,9 м – норма площі 0,5 м² на одну людину та встановлюються двоярусні лави-нари для відпочинку. Якщо висота приміщення від 2,9 м і більше – норма площі 0,4 м² на одну людину та встановлюються троярусні лави-нари для відпочинку.

1. Приміщення для тих, що укриваються: Висота підвальних приміщень за проектом $h = 2,8$ м .

$$S_{\text{пду}} = 450 \text{чол.} * 0,5 \text{м}^2 = 225 \text{м}^2$$

2. Внутрішній об'єм приміщення: Внутрішній об'єм приміщення має складати 1,5 м³/чол. При визначенні об'єму приміщень на одну людину враховується об'єм усіх приміщень в зоні герметизації.

$$V_{\text{сх}} = 450 \text{чол.} * 1,5 \text{м}^3 = 675 \text{м}^3$$

У приміщеннях для людей що укриваються необхідно передбачити влаштування двоярусних нар за нормами: 20 % місць для лежання та 80 % місць для сидіння.

Нижній ярус : $450 \text{чол.} * 0.8 = 360$ місць для сидіння.

Верхній ярус : $450 \text{чол.} * 0.2 = 90$ місць для лежання

Таким чином, у сховищі необхідно встановити 90 шт. двоярусних лав-нар розміром $1,8 \times 0,55$ м з розрахунку: - нижній ярус для сидіння $0,45 \times 0,45$ м на одну людину (4 чоловіка); - верхній ярус для лежання $1,8 \times 0,55$ м на одну людину.

Висота лав першого ярусу - $0,45$ м, нар другого ярусу - $1,4$ м від підлоги.

3. Приміщення для пункту управління: Приймаємо число працюючих 10 чоловік

$$СПУ = 10 \text{чол.} * 2 \text{м}^2 = 20 \text{м}^2$$

4. Приміщення для медичного пункту (санітарного поста)(Медичний пункт передбачається від 900 чол. і більше). В даному випадку обладнуємо 1 санітарний пост площею 2 м^2 .

Площі допоміжних приміщень сховища

$$S_{\text{доп.прим.}} = 450 \text{чол.} * 0,18 \text{м}^2 = 81 \text{ м}^2$$

5. Фільтровентиляційні приміщення: Фільтровентиляційні приміщення влаштовуються біля зовнішніх стін сховища поблизу входів та аварійних виходів. Розміри приміщень визначаються в залежності від габаритів обладнання та площі, необхідної для його обслуговування. Так як об'єкт знаходиться в II кліматичній зоні, повітропостачання буде забезпечуватись двома режимами: I – чиста вентиляція та II – фільтровентиляція. ФВК-1 потужністю 1200 м^3 працює в 2-х режимах очистки повітря в сховищі, потужністю комплекту II = $600/300$.

$600 \text{ м}^3/\text{год}$ – чиста вентиляція; $300 \text{ м}^3/\text{год}$ фільтровентиляція.

$$S \text{ одного комплекту ФВК-1} = 10 \text{ м}^2$$

1 к-т ФВК-1 забезпечує 150 чоловік. Тоді необхідна кількість становить:
 $450/150 = 3$ к-т ФВК-1

$$\text{Тоді } S_{\text{ФВП}} = 30 \text{ м}^2$$

6. Санітарні вузли: Влаштовуються окремо для чоловіків та жінок. В

даному випадку 200 чоловіків та 250 жінок.

Санітарні вузли обладнуються окремо для чоловіків та жінок. Для жінок встановлюється одна підлогова чаша (або унітаз) на 75 жінок у сховищі, а для чоловіків — одна підлогова чаша (або унітаз) та пісуар на 150 чоловіків у сховищі. Крім того, в санітарних вузлах обладнуються вмивальники з розрахунку один на 200 чоловік, але не менше одного на санітарний вузол.

Для жінок: Унітазів - 4 шт. (з розрахунку 1 шт. на 75 чол.); Умивальників - 2 шт. (з розрахунку 1 шт. на 200 чол.)

Для чоловіків: Унітазів та пісуарів - 2 комплекти (з розрахунку 1 комплект на 150 чол.); Умивальників - 2 шт. (з розрахунку 1 шт. на 200 чол.)

$S_{\text{св чол.}} = 7,56 \text{ м}^2$; $S_{\text{св жін.}} = 5,67 \text{ м}^2$ $S_{\text{св схов.}} = 15 \text{ м}^2$

7. Приміщення для зберігання продовольства: Передбачають площею 5 м^2 при місткості до 150 чол. На кожні наступні 150 чол. Площа приміщення збільшується на 3 м^2 .

$S_{\text{ЗП.}} = 5 \text{ м}^2 + 3 \text{ м}^2 + 3 \text{ м}^2 = 11 \text{ м}^2$

8. Входи: Приміщення має бути обладнано не менш як двома захищеними входами (тамбурами), що розміщуються з протилежних сторін. В даному випадку 2 входи $0,8 \text{ м} \times 1,8 \text{ м}$ (з розрахунку 1 вхід на 225 чол.)

9. Тамбури: Тамбури влаштовуються при всіх входах в сховище. Площа тамбура – 8 м^2 . Обладнуємо 2 тамбури загальною площею 16 м^2 . Зовнішні двері – захисно герметичні, внутрішні двері – герметичні.

10. Аварійний вихід: Вхід № 2 облаштуємо як аварійний (евакуаційний) вихід у вигляді похилого тунелю з внутрішнім розміром $1,2 \times 2 \text{ м}$. Вихід з тунелю захистити козирком з міцних та вогнетривких матеріалів

Розрахунок систем життєзабезпечення.

12. Повітропостачання: Повітропостачання повинно забезпечувати очистку зовнішнього повітря, обмін повітря та видалення з приміщення тепловиділень та вологи. Кількість зовнішнього повітря, яке подається у сховище, визначається нормами в залежності від кліматичної зони району

забудови. Кліматична зона визначається відповідно до середньої температури найжаркішого місяця: $20 — 25^{\circ} \text{C}$ — II кліматична зона.

Розрахунок обладнання системи повітропостачання починається з розрахунку для II режиму.

Режим II – Фільтровентиляція: При нормі подачі очищеного повітря на кожну людину, що знаходиться у приміщенні для укриття - $2 \text{ м}^3/\text{год.}$ та для одного працюючого у пункті управління (ПУ) - $5 \text{ м}^3/\text{год.}$, продуктивність системи повітропостачання повинна бути: -для людей, що знаходяться у приміщенні для укриття: $(450-10) \times 2 = 880 \text{ м}^3/\text{год.}$; -для працюючих в ПУ: $10 \times 5 = 50 \text{ м}^3/\text{год.}$; -всього у сховище потрібно подати: $50+880=930 \text{ м}^3/\text{год.}$ повітря.

Визначаємо тип та кількість фільтровентиляційних комплектів (ФВК).

$$930 \text{ м}^3/300 \text{ м}^3 = 3,1 \text{ к-та ФВК-1} \approx 3 \text{ к-т ФВК-1}$$

Площа допоміжних приміщень дозволяє встановити комплекти ФВК-1

Режим I — чиста вентиляція. Норми подачі повітря в режимі I – чиста вентиляція на одну людину для районів II кліматичної зони складає $10 \text{ м}^3/\text{год./чол.}$, подача зовнішнього повітря системою повітропостачання в режимі чистої вентиляції повинна бути: $10 \times 450 = 4500 \text{ м}^3/\text{год.}$ Так як один ФВК-1 має подачу по режиму чистої вентиляції $1200 \text{ м}^3/\text{год.}$, то загальна подача 3 комплектів становить: $3 \times 1200 = 3600 \text{ м}^3/\text{год.}$ Це не задовольняє потребу. Тому необхідно встановити допоміжні електроручні вентилятори ЕРВ-72-3 у кількості 1 комплект (потужність $1300 - 1800 \text{ м}^3$).

13. Водопостачання: Водопостачання сховища. Водопостачання сховища передбачається від зовнішньої водопровідної мережі з улаштуванням проточних ємкостей запасу питної води на 4 доби з розрахунку 3 л на добу на одну людину: $450 \times 3 \times 4 = 5400 \text{ л}$

Каналізація сховища: повинна забезпечувати відвід стічних вод із санітарних вузлів у зовнішню каналізаційну мережу. У приміщенні санітарного вузла для збору стоків влаштовуємо аварійний резервуар із розрахунку 2 л на добу технічної води на 1 людину об'ємом на 4 доби:

450x2x4=3600 л. Каналізація виконана з відводом стічних вод із санвузлів у каналізаційну мережу самотоком.

14. Опалення: Опалення здійснюється від опалювальної мережі міста, але за самостійним відгалуженням, що вимикається при заповненні сховища людьми.

15. Електропостачання: Від міської електромережі

16. Зв'язок: В кожному сховищі має бути телефонний зв'язок з пунктом управління об'єкту, штабу ЦЗ району (органами самоврядування району) та гучномовці, підключені до міської та місцевої радіотрансляційної мереж. Рис. 3.12

2.2 Графічна частина (план сховища)

Виконуємо креслення плану сховища ЦЗ на форматі А4. На плані ЦЗ приміщення позначаються номерами, а їх розрахункові площі зводимо у таблицю специфікації. Рис. 3.11

План сховища на 450 чоловік.

Експлікація приміщень:

Номер	Найменування	Площа
1	Приміщення для укриття людей	225 м ²
2	Лави-нари 360 сид. 90 леж.	96 м ²
3	Пункт управління	20 м ²
4	Приміщення для складу продовольства	11 м ²
5	Чоловічий санвузол	16 м ²
6	Жіночий санвузол	17 м ²
7	Приміщення фільтровентиляційної камери	30 м ²
8	Санітарний пост	2 м ²
9	Вхід №1	0,8x1,8 м ²
10	Вхід №2	0,8x1,8 м ²
11	Тамбур №1	8 м ²
12	Тамбур №2	8 м ²

Рис. 3.11 Експлікація приміщень

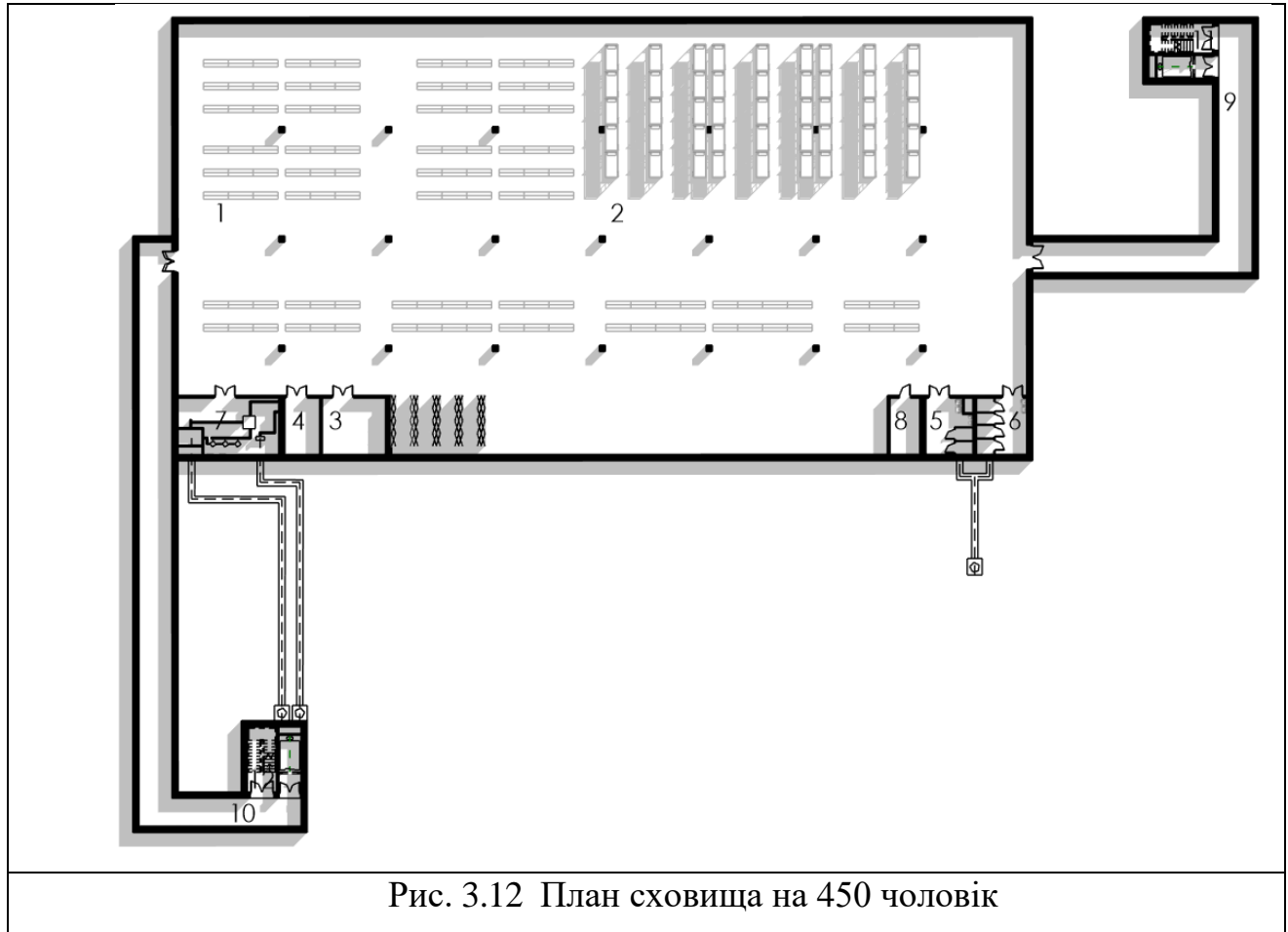

Рис. 3.12 План сховища на 450 чоловік

Висновок: Було проведено аналіз з питань Цивільного захисту, щоб вивчити особливості обраної території для будівництва культурного центру. Досліджено природно-кліматичні та геодезичні особливості місцевості, а також виявлені небезпечні об'єкти та потенційні надзвичайні ситуації, які можуть вплинути на проект. Проведені розрахунки показали, що територія для будівництва не знаходиться у зоні можливого хімічного зараження від потенційно небезпечних об'єктів. Однак, враховуючи потенційну військову небезпеку у місті Миколаїв, можливість затоплення та те, що навколо культурного центру мало укриттів, було вирішено розробити захисну споруду для укриття 450 осіб. Розрахунки показали, що потрібна підземна споруда з загальною площею 248 м², обладнана двома виходами (один із них аварійний),

а електропостачання забезпечується від мережі міста.

Список використаної літератури (до розділу 4)

- 1) <https://www.dyckerhoff.com.ua/products>
- 2) [2021 рік.pdf \(mk.gov.ua\)](#)
- 3) [ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ \(mk.gov.ua\)](#)
- 4) [regreport_2009.pdf](#)
- 5) [Гідрогеологічна карта України, водоносні горизонти і комплекси \(land.kiev.ua\)](#)
- 6) ДБН В.2.2-5:2023. Захисні споруди цивільної оборони. Будинки і споруди. Чинний від 2023-07-01. Вид. офіц. Київ, 2023.
- 7) Формалізовані документи невоєнізованих формувань Цивільної оборони. Бунін В І., Влох А.П., Стефанович І.С. Практичний посібник Київ: КНУБА, 2008., 284 с.
- 8) Цивільний захист. Корінний В.І., Стефанович П.І., Стефанович І.С., Гуць В.М., Курс лекцій - Київ: КНУБА - 2018., 208 с.
- 9) Демиденко Г.П. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник. - Київ:НТУУ КПІ, 2008. - 300 с.
- 10) Методичні вказівки Цивільний захист. Уклад.: І.С. Стефанович, В.І. Корінний – К.: КНУБА, 2015. – 38 с.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У дослідженні архітектурних прийомів для реновації культурно-мистецьких комплексів у контексті післявоєнної відбудови виявлено ряд ключових аспектів, які впливають на формування нового образу та функціонального призначення таких об'єктів.

Перш за все, виявлено важливість збереження історичних елементів та характеру об'єктів під час їхньої реновації. Це створює зв'язок із минулим та відображає культурну спадщину регіону, що є важливим для формування ідентичності та привабливості комплексу для відвідувачів.

Другим ключовим аспектом є інтеграція сучасних архітектурних рішень та технологій у реноваційний процес. Це дозволяє покращити функціональність та забезпечити сучасний рівень комфорту для відвідувачів, а також збільшити ефективність використання простору.

Третім важливим аспектом є уважне планування та організація простору в межах комплексу. Це включає в себе розміщення різноманітних функціональних зон, таких як виставкові зали, аудиторії, рекреаційні зони тощо, з урахуванням потреб відвідувачів та оптимального використання простору.

Загальною метою реновації культурно-мистецьких комплексів у контексті післявоєнної відбудови є створення привабливих, функціональних та сучасних об'єктів, які слугують центрами культурного життя та сприяють розвитку місцевої спільноти. Правильне поєднання збереження історичної спадщини з інноваційними архітектурними рішеннями допомагає досягти цієї мети та створити унікальні та привабливі об'єкти культурно-мистецького призначення.

Четвертим ключовим аспектом є забезпечення доступності та безпеки для всіх категорій відвідувачів, зокрема для людей з обмеженими можливостями. Це передбачає встановлення спеціальних зручностей, таких як

пандуси, підйомні платформи, а також адаптивне освітлення та звукові сигнали для слабоворих. Забезпечення безпечних та комфортних умов для всіх відвідувачів є важливим аспектом в процесі реновації культурно-мистецьких комплексів.

Крім того, важливим є ретельне планування послідовності простору в межах комплексу. Правильна організація зон, таких як приймальна, виставкові зали, рекреаційні та освітні зони, допомагає забезпечити зручний та ефективний рух відвідувачів через комплекс. Це сприяє створенню комфортного та функціонального середовища для проведення культурних заходів та взаємодії між відвідувачами.

У підсумку, розробка та впровадження архітектурних прийомів у реновації культурно-мистецьких комплексів у контексті післявоєнної відбудови допомагає не лише зберегти історичну спадщину, а й створити сучасні та привабливі об'єкти, які відповідають потребам сучасного суспільства. Ретельне планування, інтеграція сучасних технологій та забезпечення доступності для всіх відвідувачів є ключовими принципами, які лежать в основі успішної реалізації реноваційних проектів у цій сфері.

ДОДАТКИ

19.05.2024, 10:59

result_95464768284878523.html

Sun May 19 10:05:12 EEST 2024, Покотило Костянтин Михайлович, Київський національний університет будівництва і архітектури

Anti-Plagiarism v-15.257

Максимальное совпадение с одним документом 5.0%

Словари проверки: en_US, ru_RU, ua_UA. Ошибок в документах: 6%

ID: 126546 Название: Архітектурні прийоми реновації культурно-мистецьких комплексів в контексті післявоєнної відбудови Добавлено в БД: 2024-05-19 Авторы: Провоторов Кирило Денисович Руководители: проф. Олійник О.П. доц. Пекер А.Й. Консультанты: Оponentы:	Документ		Суммарное совпадение по Базе Данных	
	Символы	Лексемы	Символы	Лексемы
	136386	1090	14837 (11%)	179 (16%)

Источник плагиата

ID	Описание	Наличие плагиата в документе	
		Символы	Лексемы

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гласс, Гері. "Архітектурна реновація: теорія та практика."
[Електронний ресурс] – URL:
<https://library.knuba.edu.ua/books/zbirniki>
(дата звернення: 15.11.2023).
2. Бінці, Леонардо. "Реновація та реставрація: проблеми та перспективи."
[Електронний ресурс] – URL:
https://lb.ua/culture/2021/06/02/486052_velika_restavratsiya_problemi.html
(дата звернення: 15.11.2023).
3. Зукерман, Джейн Р. "Архітектурна реновація та урбаністичний розвиток."
[Електронний ресурс] – URL:
<http://eprints.kname.edu.ua>
(дата звернення: 15.11.2023).
4. Ботта, Маріо. "Мистецтво архітектури: від реставрації до реновації."
[Електронний ресурс] – URL:
<https://www.googleadservices.com>
(дата звернення: 15.11.2023).
5. Цюан, Лі Кунг. "Сучасні тенденції у реставрації культурно-мистецьких об'єктів."
[Електронний ресурс] – URL:
<https://www.jstor.org/stable/2057105>
(дата звернення: 15.11.2023).
6. Рускін, Джон. "Мистецтво архітектури та реставрація."
[Електронний ресурс] – URL:
<https://courtauld.ac.uk>

- (дата звернення: 15.11.2023).
7. ICCROM (Національний інститут консервації та реставрації).
"Принципи та практика консервації та реставрації культурної спадщини."
[Електронний ресурс] – URL:
<https://whc.unesco.org/en/partners/284>
(дата звернення: 15.11.2023).
8. Дуро, Констанціо. "Архітектурна реновація після війни: досвід Європи."
[Електронний ресурс] – URL:
<https://previous.scientia.report/index.php/archive/article/view/974>
(дата звернення: 15.11.2023).
9. Інститут архітектури та мистецтва. "Роль архітектурної реновації у відновленні культурної спадщини."
[Електронний ресурс] – URL:
<https://pragmatika.media>
(дата звернення: 15.11.2023).
10. Асоціація збереження культурної спадщини. "Сучасні підходи до реновації історичних споруд."
[Електронний ресурс] – URL:
<https://www.researchgate.net>
(дата звернення: 15.11.2023).
11. Ландшафтна архітектура та реновація міських об'єктів.
[Електронний ресурс] – URL:
<https://journals.eco-vector.com/2542-0151/article/view/51380/34842#>
(дата звернення: 15.11.2023).
12. "Практичні аспекти архітектурної реновації: досвід великих міст."
[Електронний ресурс] – URL:

<https://www.researchgate.net>

(дата звернення: 15.11.2023).

13. "Інноваційні технології в архітектурній реновації та відновленні."

[Електронний ресурс] – URL:

<https://utilitiesone.com>

(дата звернення: 15.11.2023).

14. "Роль громадськості у реновації культурних об'єктів: досвід сучасних проектів."

[Електронний ресурс] – URL:

<https://journals.openedition.org/insitu/37415?lang=en>

(дата звернення: 15.11.2023).

15. "Архітектурна реновація під впливом сучасних екологічних стандартів."

[Електронний ресурс] – URL:

<https://utilitiesone.com>

(дата звернення: 15.11.2023).

16. "Соціокультурний аспект реставрації та реновації архітектурних пам'яток."

[Електронний ресурс] – URL:

<https://theukrainians.org/mapa-renovatsii-eng/>

(дата звернення: 15.11.2023).

17. "Інтеграція інновацій у відновлення культурно-мистецьких комплексів."

[Електронний ресурс] – URL:

[researchgate.net](https://www.researchgate.net)

(дата звернення: 15.11.2023).

18. "Практика реновації мистецьких галерей і театрів."

[Електронний ресурс] – URL:

<https://www.frick.org/renovation>

- (дата звернення: 15.11.2023).
19. "Використання інформаційних технологій у процесі архітектурної реновації."
[Електронний ресурс] – URL:
<https://www.researchgate.net>
(дата звернення: 15.11.2023).
20. Токіо. Руйнування під час Другої світової війни та органічна урбанізація
[Електронний ресурс] – URL:
<https://pragmatika.media>
(дата звернення: 5.12.2023)
21. Ліндер, В. (2016). "Реновація культурно-мистецьких комплексів: історичні та сучасні аспекти". Вісник архітектури та містобудування, 3(14), 78-89.
22. Грін, А. (2018). "Сучасні технології у реновації культурних об'єктів". Журнал "Архітектурний вісник", 5(22), 112-125.
23. Сімоненко, О. (2019). "Екологічні аспекти реставрації та реновації історичних об'єктів". Матеріали конференції "Сталість та сталі аспекти у будівництві", 67-74.
24. Іванова, М. (2020). "Архітектурні прийоми у реновації післявоєнних споруд". Журнал "Культурна спадщина", 8(30), 45-56.
25. Петров, С. (2017). "Розробка концептуальних проектів реновації культурно-мистецьких комплексів". Матеріали науково-практичної конференції "Архітектурні ідеї та практика", 221-234.
26. Коваленко, В. (2021). "Сталі матеріали та їх використання у реставрації об'єктів культурної спадщини". Журнал "Матеріали та конструкції", 12(48), 87-99.
27. Ткач, Н. (2018). "Вплив реновації на екологічну рівновагу". Вісник екології та збереження природи, 6(17), 102-115.

28. Чернишова, О. (2019). "Аналіз історичних особливостей культурно-мистецьких комплексів". Журнал "Історія та культура", 7(25), 33-42.
29. Михайленко, Г. (2016). "Технічні аспекти розробки архітектурних проектів реновації". Матеріали науково-практичної конференції "Архітектурні вирішення", 145-156.
30. Васильєва, Т. (2017). "Культурна спадщина у відновленні: історичні та сучасні виклики". Монографія. Київ: Видавництво "Наука".
31. ДБН В.2.2-16-2019 "Культурно-видовищні та дозвілєві заклади."
32. ДБН Б.2.2-12:2019 Планування та забудова територій
33. ДБН Б.2.2-5:2011 Благоустрій територій
34. ДБН В.1.2-9-2008 Основні вимоги до будівель і споруд. Безпека експлуатації
35. ДБН В.2.2-9:2018 Громадські будинки та споруди. Основні положення
36. ДБН В.2.2-40:2018 Інклюзивність будівель і споруд
37. ДБН В.2.5-28:2018 Природне і штучне освітлення
38. ДБН В.2.5-56:2014 Системи протипожежного захисту